

Anti-genderististä biopolitiikkaa?

'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kehysanalyysi

Eveliina Heimokari

Maisterintutkielma

Yhteiskuntapolitiikka

Yhteiskuntatieteiden

ja filosofian laitos

Humanistis-

yhteiskuntatieteellinen

tiedekunta

Jyväskylän yliopisto

Kevät 2021

Tiivistelmä

Anti-genderististä biopolitiikkaa?

'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kehysanalyysi

Eveliina Heimokari

Yhteiskuntapolitiikka

Maisterintutkielma

Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos

Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta

Jyväskylän yliopisto

Ohjaaja: Mikko Jakonen

Kevät 2021

Sivumäärä: 78

Tutkielmassa selvitän kehysanalyysin avulla minkälaisia kehyksiä 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajat käyttivät Euroopan parlamentissa 10.4.2014 järjestetyn 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen julkisen kuulemistilaisuuden aikana. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite pyrki muuttamaan Euroopan Unionin rahoituskäytäntöjä liittyen Euroopan Unionin tutkimusrahoitukseen ja kehitysapuun. Tavoitteena oli rahoituksen kieltäminen toiminnalta, joka tuhoaa ihmisalkiota. Kehitysavun kontekstissa kansalaisaloite pyrki kieltämään abortin suoran tai epäsuoran tukemisen Euroopan Unionin varoin.

Tutkielman teoriataustalle on keskeistä Michel Foucault'n kuvailema totuusdiskurssi, joka toimii liberalistisen hallinnallisuuden ja biopolitiikan vallanmekanismien taustalla. Tutkielmassa pyrin hahmottamaan 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen Erving Goffmanin kuvaileman viitekehysten viitekehysten eli uskomusjärjestelmän tutkimalla kuulemistilaisuudessa rakennettuja kehyksiä. Tutkielmassa tulkiten 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoitteen olleen ihmisalkion ihmisarvon tunnustaminen tutkimuksessa ja sen myötä vaatia samaa tunnustamista myös aborttiin liittyen. Anti-genderistinen yhteiskunnallinen liike on vastaus vuoden 1994 Kairon konferenssin linjauksiin asettaa lisääntymisoikeudet väestöpolitiikan keskiöön. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite on tulkintani mukaan anti-genderistinen ja tarkastelen kansalaisaloitteen kuulemistilaisuudessa rakennettuja kehyksiä osana Kairon konferenssissa alkanutta väestöpolitiikan jatkumoa. Taloudella on merkittävä rooli liberalistisessa hallinnallisuudessa ja näin ollen biopolitiikassa. Anti-genderismin taustalla on havaittu huolta taloudesta. Tutkielmani tuloksena tulkiten aborttiin liittyvän liberalistisen hallinnallisuuden ja biopolitiikan näkökulmista taloudellinen ulottuvuus, minkä vuoksi abortti on osa väestöpolitiikan vastakkainasettelua.

Avainsanat: biopolitiikka, liberalistinen hallinnallisuus, kehysanalyysi, väestöpolitiikka, eurooppalainen kansalaisaloite, lisääntymisoikeudet, anti-genderismi, abortti

Sisällysluettelo

1. Johdanto	4
1.1. Tutkimusasetelma	6
2. Vallan tutkimus	9
2.1. Liberalismi hallinnallisuuden muotona	10
2.2. Väestö liberalistisessa hallinnallisuudessa	12
2.3. Biopolitiikka hallinnan mekanismina	14
3. Väestöpolitiikan suuret linjat	18
3.1. Kairon väestö- ja kehityskonferenssi	19
3.2. 'Demographic winter'	25
4. Kansalaisyhteiskunta	28
4.1. Agendan asettaminen ja kehystäminen	29
4.2. Anti-genderismi	32
5. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite	37
6. Tutkimusaineisto	41
6.1. Kehysanalyysi	42
6.2. Analyysin eteneminen	44
7. Aineistoanalyysi	46
7.1. 'Yksi meistä' -kehys	46
7.2. Epäjohtonmukaisuus -kehys	51
7.3. Abortin määrittely- kehys	59
8. Johtopäätökset	66
8.1. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite biopolitiikan näkökulmasta ...	69
8.2. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite liberalistinen hallinnallisuuden näkökulmasta	71
9. Yhteenveto	74
Lähteet	76

1. Johdanto

Tutkielmassani tutkin minkälaisia kehyksiä 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajat käyttivät 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen julkisessa kuulemistilaisuudessa Euroopan parlamentissa 10.4.2014. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite pyrki vaikuttamaan Euroopan Unionin tutkimusrahoitukseen ja Euroopan Unionin kehitysapuvojen käyttöön. Kansalaisaloitteen tavoitteet kohdistuivat erityisesti pyrkimykseen kieltää EU:ta rahoittamasta kantasolututkimusta EU:n alueella sekä estää abortin tukeminen EU varoin suoraan tai epäsuorasti Euroopan Unionin kehitysavun kontekstissa.

Tutkielmassa tarkastelen 'Yksi meistä' -eurooppalaista kansalaisaloitetta laajemmassa väestöpolitiikan kontekstissa. Tutkielman teoriataustana nojaa Michel Foucault'n vallantutkimukseen sekä liberalistisen hallinnallisuuden ja biopolitiikan ajatuksiin. Biopolitiikka on yksi liberalistisen hallinnallisuuden vallanmekanismeista, joka pyrkii hallinnoimaan väestössä esiintyviä biologisia ilmiöitä kuten syntyvyyttä. Tutkielman teorialle keskeistä on Foucault'n kuvailema liberalistisen hallinnallisuuden taustalla toimiva totuusdiskurssi. Tavoitteenani on tarkastella minkälaista tietoa 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajat tuottavat puheenvuoroissaan kansalaisaloitteen kuulemistilaisuuden puheenvuorojen aikana. Tutkielmassani oletan lähtökohtaisesti, että väestöön kohdistuvia vallan tekniikoita voi tutkia keskittymällä vallan pohjalla toimivaan tietoon sekä siihen, kuinka ja minkälaista tietoa pyritään tuottamaan. Totuusdiskurssin kautta pyrin selvittämään mikä 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tuottamassa poliittisessä vastakkainasettelussa on keskeistä ja ensisijaista.

Tiedon tuottamista ja tiedon roolia vallan mekanismien taustalla kannattaa tutkia, koska sen avulla pystyy tarkastelemaan mistä poliittisessä vastakkainasettelussa on todella kyse. Kiinnittämällä huomio siihen mihin asioihin eri toimijat kiinnittävät huomiota ja mitä jätetään huomiotta poliittisissä kysymyksissä keskusteltaessa, on mahdollista tarkastella miten toimijat näkevät poliittiset kysymykset ja sen mitä poliittisten kysymysten taustalla nähdään olevan. Poliitiikan eri toimijat voivat olla samaa mieltä siitä, että johonkin ilmiöön liittyy ongelmia, minkä vuoksi kysymys tulee mukaan politiikkaan. Toimijat voivat kuitenkin olla eri mieltä siitä, miksi kysymys on poliittinen ongelma ja mikä poliittisessä kysymyksessä on ongelmana. Poliitiikan toimijoiden puhetta tarkasteltaessa on mahdollista selvittää kuinka kukin toimija rakentaa oman näkemyksensä ja tulkintansa poliittisesta kysymyksestä sekä myös sen, miten toimijat ajattelevat, että poliittinen kysymys tulisi ratkaista.

Abortti ja erityisesti aborttivastaisuus ovat olleet viime vuosina esillä. Yhdysvalloissa on muun muassa pyrkimyksiä kumota naisten perustusoikeudellinen oikeus aborttiin (Yle 2019). Vuonna 2016 Puolassa pyrittiin kieltämään abortti kaikissa muissa tapauksissa paitsi naisen hengen olevan vaarassa. Lakimuutos sai osakseen suurta vastustusta eikä lakimuutos lopulta toteutunut (Yle 2016). Vuonna 2020 Puolan aborttilakia kuitenkin tiukennettiin (Yle 2020). Suomessa abortti ja aborttivastaisuus nousi julkiseen keskusteluun ulkoministeri Timo Soinin osallistuttua abortinvastaiseen tilaisuuteen virkamatkalla ollessaan. Soinin tilaisuuteen osallistumiseen suhtauduttiin kielteisesti, koska Soinin ja Suomen linja aborttiin liittyen olivat ristiriidassa. (Yle 2018a). Soinin toiminta johti epäluottamuslauseeseen, mutta hän sai taakseen eduskunnan luottamuksen (Yle 2018b). Eduskuntaan tuli myös käsittelyyn vuonna 2015 kansalaisaloite hoitohenkilökunnan oikeudesta kieltäytyä abortin suorittamisesta (kansalaisaloite.fi). Tutkielmassa haluan pyrkiä selvittämään, miksi aborttivastaisuus on noussut laajemmin mukaan politiikkaan ja mitä aborttivastaisuuden ilmiön taustalla on.

Aborttivastaisen liikehdinnän ollessa aktiivista eri maantieteellisillä sijainneilla en halunnut työssäni keskittyä yhden valtion ja sen aborttipolitiikan erityispiirteisiin. Pyrin tutkimaan ilmiötä yhden mahdollisen teoreettisen selityksen kautta. Aborttivastaisuus saa osakseen paljon vastustusta erityisesti naisten oikeuksien näkökulmasta. Aborttivastaisuuteen taas liitetään usein uskonto ja konservatiiviset arvot. Kiinnostavaa tutkielmassa onkin tarkastella mikä varsinainen vastakkainasettelu aborttiin liittyvien poliittisten kamppailujen taustalla on. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite valikoitui tutkimuskohteekseni, koska se onnistui keräämään tarpeeksi kannatusta tullakseen Euroopan Unionin käsiteltäväksi ja saadakseen kuulemistilaisuuden Euroopan parlamentissa. 'Yksi meistä' onnistui siis tuomaan asiansa politiikan eurooppalaisen tason agendalle.

Kansalaisyhteiskunnan rooli politiikan kysymyksissä on tutkielmassani merkittävä. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite tuli Euroopan Unionin käsittelyyn kansalaisilta saamansa tuen vuoksi. Eurooppalainen kansalaisaloite on Euroopan Unionin kansalaisille suunnattu keino vaikuttaa Euroopan Unionin politiikkaan ja tuoda politiikan eurooppalaiselle tasolle kysymyksiä, jotka eivät muuten olisi EU:n poliittisella agendalla. 'Yksi meistä' -eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta on todettu, että sen virallinen tavoite oli suojella ihmisalkioita tutkimuksessa ja EU:n kansainvälisessä yhteistyössä, mutta kansalaisaloitteen taustalla on ilmaistu tavoitteita herättää eurooppalaista keskustelua abortista ja saada aikaan tai vakiinnuttaa abortinvastainen pro-life liike Euroopan Unionissa. 'Yksi meistä' -eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta on todettu, että se pyrkii herättämään eurooppalaista huolta aborttikysymykseen kehystämällä sen ihmisarvon kysymyksenä, minkä johdosta sen tulisi kiinnostaa eurooppalaisia instituutioita. On myös tulkittu, että 'Yksi meistä' pyrkii käymään keskustelua eri areenoilla eurooppalaistamalla kysymyksen, joka perinteisesti säästetty jäsenvaltioille. Taustalla

nähdään lainsäädännölliset tappiot kansallisella tasolla useissa jäsen valtioissa tällä alalla. Tulkittu myös, että 'Yksi meistä' pyrkii vastaamaan joidenkin kilpailevien liikkeiden kuten feminismin eurooppalaiseen järjestäytymiseen. (Plottka 2016,163.)

Anti-genderismi on yksi abortin vastustamisen muodoista, joka liittyy lisääntymisoikeuksien tunnistamiseen väestöpolitiikan kentällä. Tulkintani mukaan 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite on anti-genderistinen, vaikka se ei rakenna argumentointiaan vastustamaan ns. 'sukupuoli-ideologiaa', joka on anti-genderistisen liikkeen diskursiivinen peruselementti. 'Anti-genderismin' kohteina ovat muun muassa feminismin saavutukset. Sukupuoli esitetään anti-genderismissä biologisena ja näin ollen kyseenalaistamattomana, minkä on tulkittu tarjoavan pohjan ajatukselle 'luonnollisesta' perheestä, jonka ns. 'genderismi' pyrkii tuhoamaan luomalla sukupuolettoman ihmisen. (Mayer, Ajanović & Sauer 2020, 101). 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen innoittamana perustettu samanniminen organisaatio on käyttänyt diskurssissaan 'sukupuoli-ideologian' konseptia.

1.1. Tutkimusasetelma

Tutkin 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen julkisessa kuulemistilaisuudessa käytettyjä kehyksiä kehysanalyysin avulla selvittääkseni minkälainen totuusdiskurssi puheenvuoroissa rakennetaan biopolitiikan vallanmekanismin ja liberalistisen hallinnallisuuden taustoille. Tutkimuskysymykseni on minkälaisia kehyksiä 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajat rakentavat kansalaisaloitteen julkisen kuulemistilaisuuden aikana pitämässä puheenvuoroissa? En ole löytänyt aiempaa tutkimusta 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen julkisen kuulemistilaisuuden aikana käyttämistä kehyksistä. Kehysanalyysin tukena käytän tutkimusta abortinvastaisen liikkeen käyttämistä kehyksistä tarkastellen, käytetäänkö 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroissa samanlaisia kehyksiä kuin abortinvastainen liike, jonka ei ole tunnistettu olevan anti-genderistinen.

Pyrin selvittämään kuinka tietoa ja totuutta tuotetaan biopolitiikan vallanmekanismin taustalla 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen käytännön ilmenemismuodon kautta. Biopolitiikka on yksi liberalistisen hallinnallisuuden vallanmekanismeista, joka on keskeinen 'Yksi meistä' -eurooppalaista kansalaisaloitetta tarkasteltaessa sen käsittelemän aihepiirin vuoksi. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteessa esitettyjä muutosehdotuksia ei lopulta toteutettu, mikä kertoo kansalaisaloitteen tavoitteiden ja Euroopan Unionin politiikan välisestä vastakkainasettelusta liittyen

Euroopan Unionin rahoituskäytäntöihin. Tutkimukseni kannalta oleellista on tarkastella mikä on 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen esiin nostama ensisijainen vastakkainasettelu biopolitiikan vallanmekanismin näkökulmasta ja kuinka se liittyy osaksi liberalistista hallinnallisuutta. Biopolitiikan näkökulman kautta on mahdollista tarkastella syitä sille miksi tutkimusrahoitus ja abortti kehitysapuun liittyen on valittu yhden kansalaisaloitteen aiheeksi.

Taloudella on merkittävä rooli liberalistisessa hallinnallisuudessa, jonka vuoksi on mielenkiintoista tarkastella sellaista rahoitukseen liittyvää poliittista kysymystä, joka sisältää monia talouden ulottuvuuden ulkopuolisia vastakkainasetteluja. Abortti on biopolitiikan alaan kuuluva poliittinen kysymys, mutta sen ei ensisijaisesti mielletä olevan taloudellinen kysymys. Abortti saa osakseen muun muassa uskonnollista vastustusta. Tutkimusrahoitusta ja aborttia kehitysavun kontekstissa tarkastellessa Euroopan Unionin rahoituskäytännöt ovat kuitenkin keskeisessä osassa 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tarkastelua, koska kansalaisaloite vaatii niihin liittyviä muutoksia. Kehysanalyysin avulla on mahdollista selvittää minkälaiseen argumentointiin 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajat nojaavat omissa puheenvuoroissaan ja saada selville, korostetaanko puheenvuoroissa taloudellisia näkökulmia vai joitain muita argumentteja. Kehysanalyysin tuloksia tarkastelemalla saadaan selville mistä kansalaisaloitteen esiin nostamassa poliittisessa vastakkainasettelussa on todella kyse. Näkökulmat siitä minkälaista tutkimusta ajatellaan voitavan tehdä ja abortti poliittisena kysymyksenä kehitysavun kontekstissa tekevät 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tarkastelun biopolitiikan vallanmekanismin ja liberalistisen hallinnallisuuden näkökulmista mielenkiintoisen tutkimuskohteen.

Väestön rooli liberalistisessa hallinnallisuudessa on keskeinen, minkä vuoksi väestöpolitiikan ulottuvuudella on merkittävä rooli liberalistisen hallinnallisuuden ja biopolitiikan vallanmekanismin tarkastelussa. Käyn tutkielmassa läpi, kuinka väestöpolitiikka muuttui 1990-luvulla ja minkä vuoksi tapahtuneet muutokset ovat merkityksellisiä 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen esiin nostaman vastakkainasettelun tarkastelussa. Tapahtuneet muutokset erityisesti liittyen lisääntymisoikeuksien tunnistamiseen kansainvälisellä areenalla ovat keskeisiä 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kehysten ja taustan ymmärtämisessä. Lisääntymisoikeuksiin liittyvät muutokset ovat osa biopolitiikkaa, joka käsittelee muun muassa syntyvyyteen liittyviä poliittisia kysymyksiä. Biopolitiikka on liberalistisen hallinnallisuuden vallanmekanismina kietoutunut osaksi liberalistisen hallinnallisuuden taloudellista ulottuvuutta, mikä tulee huomioida tarkastellessa 'Yksi meistä' -kansalaisaloitteen esiin nostamia vastakkainasetteluja liittyen Euroopan Unionin tutkimusrahoitukseen ja kehitysapuun.

Kehysanalyysi sopii totuusdiskurssin tutkimiseen, koska kehysten avulla pyritään vakuuttamaan kuulija oman näkökannan pätevydestä. Yleisön vakuuttaminen oman poliittisen näkemyksen oikeellisuudesta vaatii, että se esitetään tavalla, joka on yleisön näkökulmasta uskottava ja perusteltu. Argumentointi tulee siis rakentaa pohjautuen jonkinlaiseen uskomusjärjestelmään, joka tuottaa poliittisen näkökulman taustalla toimivan totuusdiskurssin. Kehysanalyysin avulla voidaan siis selvittää mitä kehyksillä argumentoidaan ja näin saada selville minkälainen totuusdiskurssi on 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuorojen taustalla. Selvittämällä kehysten taustalla toimiva totuusdiskurssi on mahdollista tarkastella totuusdiskurssiin sisältyvät biopolitiikan ulottuvuudet ja kuinka ne toimivat osana liberalistisen hallinnallisuuden vallanmekanismeja.

Työn rakenne on seuraavanlainen. Aloitan käymällä läpi tutkielman teoriataustan käsittelemällä Michel Foucault'n näkemyksiä vallan tutkimuksesta, liberalistisesta hallinnallisuudesta ja biopolitiikasta. Teoriataustan jälkeen käyn läpi väestöpolitiikassa tapahtuneita suuren linjan muutoksia 1990-luvulta alkaen, minkä jälkeen siirryn tarkastelemaan kansalaisyhteiskunnan asemaa liberalistisessa hallinnallisuudessa. Poliittisista kysymyksistä rakennetuilla kehyksillä ja niiden tarkastelulla on tutkielmassa keskeinen rooli, minkä vuoksi käyn läpi mitä kehystämällä tarkoitetaan politiikassa ja kuinka kehystäminen voi olla tehokas keino saada oma poliittinen kysymys mukaan poliittiselle agendalle. Käyn myös tarkemmin läpi mistä anti-genderismissä on kyse, sen taustat ja ilmenemismuodot. Esittelen 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tarkemmin ja käyn läpi mitä eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestämiseltä edellytetään ja mitkä ovat vaatimukset sille, että eurooppalainen kansalaisaloite tulee Euroopan Unionin käsittelyyn. Aineiston ja käyttämäni kehysanalyysin esittelyn jälkeen käyn läpi aineistosta löytyneitä kehyksiä, joita sen jälkeen tulkitseen Foucault'n teorian kautta.

2. Vallan tutkimus

Michel Foucault'n mukaan vallan tutkimuksen tulisi keskittyä materiaaliseen toimintaan, alistuksen muotoihin sekä paikallisten alistusjärjestelmien ja tiedon koneistojen yhteyksiin. Vallan mekanismit eivät hänen mukaansa voi toimia ilman tiedon koneistojen muodostumista, järjestäytymistä ja kiertoon laittoa. (Foucault 2003, 34.) Tutkimukseni pohjautuu tähän taustaa. Tavoitteenani on tutkia biopolitiikan vallan mekanismia osana liberalistista hallinnallisuutta ja erityisesti tiedon roolia näiden pohjalla 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen paikallisen ilmenemismuodon kautta. Foucault näkee, että valtaa ei voi harjoittaa ilman tiettyä totuuden diskurssien taloutta, jotka toimivat sekä vallan pohjana että vallan kautta (Foucault 2003, 24). Tiedon asema vallanmekanismeissa on näin merkittävä, koska vallanmekanismit tarvitsevat tiedon muodostumista ja tiedon leviämistä, minkä vuoksi pidän totuudessa olevan tiedon tarkastelua keskeisenä vallan tutkimuksessa. Rajaamalla tutkimuskohteen yhteen tapaukseen eli 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroihin on mahdollista havainnoida paikallisesti, kuinka puheenvuoroissa käytetään valtaa ja mihin se erityisesti kohdistuu, mikä ilmentää mikä on ensisijaista kyseisen vallan ilmenemismuodon vallanmekanismeissa. Tietoa tutkimalla saadaan selville, kuinka tietoa hyödynnetään vallan pohjana sekä kuinka valta vaikuttaa tuotettuun tietoon.

Foucault pitää keskeisenä vallan mekanismien tutkimusta. Mekanismeilla on omat historiansa ja tekniikkansa. Foucault'n mukaan tulisi tarkastella kuinka valta toimii sen alhaisimmilla tasoilla ja selvittää kuinka mekanismit on sijoitettu ja liitetty vallan alhaisimpiin tasoihin yleisten ilmiöiden toimesta sekä kuinka yleisemmät vallat ja taloudelliset hyödyt voivat tulla osaksi näihin vallan tekniikoihin, joita Foucault kuvailee yhtäaikaaisesti suhteellisen itsenäisiksi ja vaatimattomiksi. (Foucault 2003, 30–31.) Eurooppalaisen kansalaisaloitteen kuulemistilaisuuden tarkastelu tarjoaa yhden rajatun ja näin ollen mahdollisimman yksinkertaisen tilanteen tutkia biopolitiikan vallanmekanismeja. Pieniltä ja vaatimattomilta vaikuttavat vallan mekanismin tekniikat kietoutuvat osaksi ilmiöitä ja näin ollen niihin sitoutuu monenlaisia merkityksiä, joita pystytään havainnoimaan tarkoin rajattua ilmenemismuotoa tarkastelemalla, kuten tutkimalla eurooppalaisen kansalaisaloitteen kuulemistilaisuutta.

Tutkimukseni käsitys vallasta pohjautuu Michel Foucault'n tulkintaan vallasta eli valtaa ei voi paikallistaa, eikä se kuulu tietyille henkilöille, minkä johdosta Foucault'n mukaan valtaa tulee analysoida kiertävänä ja ketjun osana. Foucault näkee, että valtaa harjoitetaan verkostoissa, joissa yksilöt ovat sekä vallankäyttäjiä että vallankohteita. (Foucault 2003, 29.) Valtasuhteita analysoimalla voidaan Foucault'n mukaan tarkastella vallan tekniikoiden tuottamia vastakkainasetteluja ja kamppailuja

(Foucault 2010a, 20). Tutkimukseni lähtökohta on, että olemassa olevaa vastakkain-asettelua voi käyttää vallan tutkimuksen pohjana pyrittäessä selvittämään minkälainen vallan tekniikka sitä tuottaa ja tämän tietyn tunnistetun tekniikan taustojen havainnointiin tämän havaitun ilmenemismuodon kautta, mikä poikkeaa hieman Foucault'n näkemyksestä. Vastakkainasettelun keskiössä oleva erimielisyys ei välttämättä ole ilmeinen, vaan vastakkainasettelun tausta voi olla erilainen ja luonteeltaan laajempi kuin miltä sen paikallisen tason ilmenemismuoto vaikuttaa ennen kuin sitä on tarkasteltu hallinnan ja vallan tekniikoiden kautta. Huomioitavaa on, että vastakkainasetteluihin on voinut kie-
toutua useita ilmiöitä ja niihin voi vaikuttaa useampia vallantekniikoita, mutta omassa tutkimuksessa keskityn biopolitiikan vallan mekanismin tarkasteluun.

2.1 Liberalismi hallinnallisuuden muotona

Foucault ajattelee liberalismien alkaneen 1700-luvulla. Liberalismin keskeisinä piirteinä hän pitää markkinoiden määrittämää totuutta, hallinnon hyödyn laskelmien pohjalta tehtyjä rajoituksia sekä Euroopan alkamista näyttäytyä alueena, jolla on rajoittamaton taloudellinen kehitys suhteessa maailman markkinoihin. (Foucault 2010b, 61.) Eurooppaa alettiin ajatella kollektiivisesti ja valtioiden keskinäisen kilpailun katsottiin mahdollistavan alueen rajoittamattoman taloudellisen kehityksen (Foucault 2010b, 54). Foucault näkee, että kilpailu on uusliberalistisille markkinoille tärkeintä, kun taas aiemmin sen ajateltiin olevan kaupankäynti (Foucault 2010b, 118). Foucault ei usko, että on mahdollista löytää yhtä oikeaa syytä sille, miksi markkinoista muodostui totuuden edustaja (Foucault 2010b, 33). Talouden rooli on näin ollen merkittävä liberalistisessä hallinnollisuuden muodossa ja liberalismissa totuus asettuu markkinoiden pohjalta. Liberalismin hallinnallisuuden vallanmekanismien tutkimuksessa tulee huomioida tämä lähtökohta. Talouden roolia tutkittaessa liberalistisessä hallinnollisuudessa tulee myös huomioida, että keskeistä ei ole vain yhden valtion sisäinen talous. Liberalismin muodostuessa alettiin ajattelemaan kollektiivista eurooppalaista aluetta ja että laajempi kollektiivinen yksikkö voi vaikuttaa kaikkien alueen valtioiden taloudelliseen kehitykseen. Liberalistinen hallinnallisuutta ei näin ollen tule ajatella kansallisena ilmiönä, vaikka pystyttäisiin havainnoimaan kansallisia ilmenemismuotoja. Foucault'n kiertävän vallan käsityksen mukaan vallankäyttäjää ja kohdetta ei voi selkeästi nimetä, minkä johdosta liberalistisen hallinnallisuuden mekanismit toimivat myös kansallisten poliittisten instituutioiden ulkopuolella.

Foucault'n tulkinnan mukaan uudessa liberalistisessä hallinnollisuuden muodossa politiikan ja siinä esiintyvien panosten muodostuvan intressien kautta eli asioita itsessään ei suoraan käsitellä.

Liberalistinen hallinnallisuuden muoto on kiinnostunut siitä, kuinka jokin tietty asia kiinnostaa kollektiivisesti. (Foucault 2010b, 45.) Foucault tuo myös esiin, kuinka liberalismiin mukaan hyvän hallinnon tulee toimia markkinoiden asettaman totuuden mukaisesti, eikä oikeudenmukaisuuteen pohjautuvat toimet näin ollen ole liberalistisen hyvän hallinnon ainoa kiinnostuksen kohde (Foucault 2010b, 32). Liberalismin hallintamekanismeja tutkittaessa on siis tärkeä huomioida sen käsittelevän ennen kaikkea intressejä, jotka pohjautuvat markkinoiden tuottamaan totuuteen. Markkinat tuottavat tiedon, jonka pohjalta hallinnon oletetaan tekevän siihen perustavia ja sitä noudattavia hyviä toimia. Intressien ollessa politiikan keskiössä tulee asioista tulla intressejä, jotta ne nousisivat politiikan kentälle. Markkinoiden määrätessä totuuden voidaan ajatella, että keskeisimmät hallintoa kiinnostavat ilmiöt ovat sellaisia, joilla on jonkinlainen taloudellinen ulottuvuus. Liberalistisessa hallinnallisuudessa taloudellinen näkökulma markkinoiden asettaman totuuden myötä näyttäytyy keskeisenä ilmiöön liittyessä useansalaisia vastakkaisia intressejä, minkä johdosta politiikassa poliittiset kysymykset voi kannattaa pyrkiä rakentamaan kollektiivisesti merkittäväksi intressiksi, jossa taloudellinen ulottuvuus on keskeinen.

Foucault on intresseihin liittyen todennut, että liberalismissa hallinnon tulee määrittellä milloin yksilön intressit vaarantavat kaikkien intressit. Hänen mukaansa liberalistisen hallinnon on suojeltava kollektiivisia intressejä yksilöiden intresseiltä, kun taas yksilöiden intressejä tulee suojella kaikelta kollektiivisia intressejä uhkaavalta. Hallinnon tulee näin ollen varmistaa, että intressien mekanismit eivät anna tilaa yksilöllisille tai kollektiivisille vaaroille. (Foucault 2010, 65.) Liberalismin intressien mekanismeista näin tarkasteltaessa kollektiivisten intressien suojeleminen on liberalistisessa hallinnallisuudessa liberalistiselle hallinnolle kaikkein tärkeintä. Yksilön vapauksia suojellaan, kun ne hyödyttävät kollektiivisia intressejä, tai ainakaan yksilön vapauksista ei saa olla haittaa kollektiivisille intresseille. Liberalistisen hallinnallisuuden muodon totuuden muodostuessa markkinoilla voi kollektiivisten intressien tulkita olevan markkinoiden ja talouden ulottuvuuden määrittämiä. Hallinnon pitää määrittellä, milloin yksilöiden vapaus on haitaksi markkinoiden tuottamalle totuudelle, jonka seuraaminen ja noudattaminen määrittää hallinnon hyväksi. Liberalistisen hallinnallisuuden muodon mukainen hallinto olisi epäonnistunut, jos se toimisi markkinoiden asettaman totuuden vastaisesti tai jos se jättäisi sen huomiotta.

Foucault'n mukaan liberalismi toimii tiettyjen vapauksien, kuten esimerkiksi vapaiden markkinoiden, olemassa ollessa, minkä perusteella Foucault pitää liberalistista hallinnallisuutta vapauden kuluttajana sen takaajan sijasta. Foucault katsoo liberalistisen hallinnallisuuden muodon hallinnoivan vapautta, koska se tuottaa kuluttamansa vapauden. Liberalismi sellaisena kuin Foucault sen ymmärtää tuottaa vapautta, mutta myös vaatii samanaikaisesti rajoituksia ja kontrollia. Liberalismi tarvitsee

hänen mukaansa tuotettua ja organisoitua vapautta. (Foucault 2010b, 63–65.) Liberalismissa hallinto joutuu siis tasapainottelemaan sen välillä, kuinka tuottaa vapautta ja samalla pitää huolen vapauden vaikutuksista. Liberalistiset hallinnon mekanismit toimivat tietynlaisen vapauden kautta, minkä vuoksi vapautta tulee olla ja näin ollen vapautta tulee tuottaa. Tuotettu vapaus ei kuitenkaan saa uhata liberalistisen hallinnallisuuden perusmekanismeja, minkä vuoksi tuotetun vapauden tulee olla rajoitettua. Liberalismin markkinakeskeisyyden mukaisesti on johdonmukaista ajatella, että tuotetut vapaudet liittyvät erityisesti markkinoihin, koska tällöin markkinat voivat tuottaa totuuden hallinnan mekanismien käyttöön.

Foucault'n mukaan liberalismin mekanismi joutuu jatkuvasti sovitteluun yksilöiden vapauden sekä turvallisuuden välillä vedoten käsitykseen vaarasta. Foucault esittää, että liberalismia ei ole ilman vaaran kulttuuria. Liberalismi ei voi Foucault'n näkemyksessä käsitellä intressejä ilman samanaikaista vaarojen sekä turvallisuuden ja vapauden mekanismien hallinnointia. Tavoitteena on varmistaa yksilöiden ja yhteisön kohtaavan mahdollisimman vähän vaaroja. Foucault katsoo, että yksilöt on ehdollistettu tulkitsemaan elämänsä sisältävä vaaroja, mitä hän pitää yhtenä liberalismin tulevista merkittävimmistä seurauksista. Vaaran kulttuuria käsitellessään Foucault tuo esimerkkinä esiin pelon yksilön perheen, 'rodun' ja ihmislajin rappeutumisesta. (Foucault 2010b, 66–67.) Foucault'n kuvailmassa pelon kulttuurissa yksilöt oppivat katsomaan omaa elämäänsä ja ympäristöään vaaran merkien varalta. Pelko voikin näin ollen olla yksi liberalismin hallinnan mekanismi, koska vapautteen perustuva järjestelmä tarvitsee keinon rajoittaa yksilöiden toimintaa ja yksilön toiminnasta aiheutuvia seurauksia yhteisölle tavalla, joka ei kuitenkaan uhkaa markkinoiden asettamaa totuutta. Markkinat eivät näin ollen välttämättä tuota vain totuutta liberalistisen hallinnallisuuden pohjaksi, vaan myös sen mitä yksilöiden tulee välttää ja pelätä.

2.2 Väestö liberalistisessa hallinnallisuudessa

Foucault katsoo väestön olevan vakioita ja säännönmukaisuuksia sisältävä kokonaisuus, josta on mahdollista löytää sellaisia muokattavia muuttujia, joista väestö on riippuvainen. Väestö ei näin ole vain joukko yksilöitä. (Foucault 2010a, 83–84.) Foucault havaitsee väestön nousseen perheen hallinnallisuuden mallin sijalle 1700-luvun puolivälistä alkaen, minkä hän tulkitsee mahdollistaneen taloudellisen mallin kehittämisen jonkin muun kuin perheen ympärille. Foucault näkee väestöstä tehtyjen tilastotieteellisten havaintojen olleen syy perheen katoamiseen hallinnallisuuden mallina lukuun ottamatta moraalisia ja uskonnollisia teemoja. Väestön erityisyys ei palautunut perheen kehukseen.

Tilastotieteen avulla pystyttiin havaitsemaan väestöllä olevan erityisiä ja perheeseen palautumattomia vaikutuksia omine säännönmukaisuuksineen. Perhe alkoi näyttäytyä väestön sisäisenä ilmiönä, josta tuli perustavanlainen keino ja väline väestön hallintaan. Foucault tulkitsee perheestä tulleen väestön etuoikeutettu osa-alue, jonka kautta väestöä on mahdollista hallinnoida esimerkiksi lasten lukumäärään liittyvissä asioissa. (Foucault 2010a, 112.) Siirtyminen perheen hallinnallisesta mallista väestön hallinnallisuuteen 1700-luvulla sijoittuu ajallisesti liberalistisen hallinnallisuuden alkuun. Tilastotieteen avulla väestöllä todettiin olevan omia säännönmukaisuuksia, joten markkinoiden asettamaa totuutta seuranneen liberalistisen hallinnon kannatti käsitellä väestöä omana ilmiönään, koska se teki siitä liberalismiin mukaisen hyvän hallinnon. Väestö nousi taloudellisen mallin keskiöön.

Väestö nousi myös hallinnon lopulliseksi päämääräksi. Foucault'n mukaan väestöön on mahdollista vaikuttaa tietoisesti väestöstä näennäisesti kaukaisten tekijöiden avulla, minkä hän näkee muodostavan tekniikan, jonka keskiössä ei ole alamaisten kuuliaisuus suvereeniin nähden. Foucault katsoo väestön riippuvuuden erilaisista muokattavista muuttujista näkyvän myös siinä, että vaihtelevien ilmiöiden säännöllisyyttä on mahdollista havaita. Hallinto käsitteli kysymyksiä väestön elinolosuhteiden parantamisesta sekä väestön varallisuuden, eliniän ja terveyden kohentamisesta. Foucault näkee, että näihin päämääriin pyrittiin väestön kentän sisäisin välinein, kuten kampanjoin sekä tekniikoin, jotka esimerkiksi mahdollistivat syntyvyyden lisäämisen ilman, että ihmiset kiinnittävät niihin paljoa huomiota. Väestö on hallinnon muokkaama, vaikka väestöllä on myös omia pyrkimyksiä. Foucault tulkitseekin väestön olevan tietämätön siitä mitä sille tehdään, mutta tietoinen siitä mitä se itse haluaa. Foucault pitää väestön hallinnan perustavana välineenä etua, joka on väestön yksilöiden tietousudessa. Etu on väestön etu, olivat yksilöiden omat intressit ja pyrkimykset mitä tahansa. Foucault ajattelee, että väestölle on mahdollista tuottaa oma intressi. (Foucault 2010a, 112; 81–83.) Hän myös toteaa, että väestön hallinnassa ei keskitytä hallinnoitavien ilmiöiden yleiseen hallintaan tai määrällisesti suuren määrän hallinnointiin (Foucault 2010a, 114).

Foucault'n ajatusten mukaan väestöä on mahdollista hallinnoida tekniikoin, jotka eivät suoraan näytä väestön hallinnalta. Väestö kuitenkin muokkautuu jollain tavalla käytetyn tekniikan lopputuloksena. Väestö ei ole vain hallinnan väline vaan väestöön kohdistuu tavoitteita, kuten esimerkiksi väestön varallisuuden ja terveyden kohentaminen. Tilastotieteen avulla on onnistuttu havaitsemaan, että satumanvaraiset ja epäsäännöllisiltä vaikuttavat ilmiöt ovat itseasiassa säännöllisiä ja hallittavia, mikä tuo ne hallinnallisuuden piiriin. Kiertävän vallankäsityksen mukaan voidaan todeta, että väestön hallinnoinnissa suvereeni ei ole ainoa vallankäyttäjä eli väestöön voidaan pyrkiä vaikuttamaan myös poliittisten instituutioiden ulkopuolella. Foucault tuo esiin, että väestöllä on omia pyrkimyksiä ja yksilöillä on omia intressejä. Etu on yksi väestöön kohdistuva hallinnan tekniikka, joka toisaalta pyrkii

siihen, että väestö ajattelee etua kollektiivisesti väestön näkökulmasta ja toisaalta taas siihen, että yksilöt ovat tietoisia siitä mikä on väestön etu. Tekniikan voidaan ajatella pyrkivän siihen, että yksilöt näkevät kollektiivisen edun omana etunaan ja intressinään, millä on vaikutuksia väestön pyrkimykseen. Tärkeä huomio on, että väestön hallinnointi ei tarkoita vain jonkin ilmiön olemassa olevan suuren määrän hallinnointia, vaan ilmiöihin pyritään vaikuttamaan tarkemmin tiettyjen tekniikoiden avulla.

Foucault tulkitsee 1700-luvulla siirtymisen hallinnan tekniikoiden hallitsemaan järjestykseen tapahtuneen väestön ja näin ollen kansantaloustieteen synnyn ympärille. Kansantaloustiede saattoi Foucault'n mukaan muodostua, koska väestö ilmaantui varallisuuden kentälle. Kansantaloustiede ja hallinnan väliintulo talouden ja väestön välille muodostuu väestön, alueen ja varallisuuden suhteiden jatkuvien ja moninaisten verkostojen yhteydessä. (Foucault 2010a, 112–113.) Taloustieteilijöiden näkökulmasta väestön lukumäärä ei ole keskeinen arvo, vaan väestön suhteellinen arvo. Voidaan esimerkiksi esittää toivottu ihmisten lukumäärä tietylle alueelle. (Foucault 2010a, 327.) Foucault ei näe luentonsa ajankohtana, että 1700-luvulta alkanut hallinnallisuuteen, väestöön ja kansantaloustieteen pohjautuva kehityskulku olisi katkennut (Foucault 2010a, 114). Foucault katsoo väestön muuttuvan käytökselle annettujen moraalisten ja uskonnollisten arvojen mukaan sekä erityisesti hengissä pysymisen edellytysten mukaisesti (Foucault 2010a, 80). Tutkimukseni lähtökohta on, että Foucault'n hahmottelema liberalistinen hallinnallisuus ei ole vielä kukaan katkennut, vaan nykyajan ilmiöitä on mahdollista tarkastella liberalistisen hallinnallisuuden tekniikoiden kautta. Huomioitavaa on, että väestön käytös on muuttuvaa ja ympäristötekijöiden muokkaamaa. Väestö ei ole vain yksi liberalistisen hallinnallisuuden muodon hallinnallisuuden osa-alueista, vaan jotain, joka on keskeistä muodostuneelle uudelle hallinnallisuudelle. Väestöä hallinnoidaan erilaisin tekniikoiden, koska se on keskeinen talouden ulottuvuudelle.

2.3 Biopolitiikka hallinnan mekanismina

Biovallan käsitteellä Foucault tarkoittaa mekanismeja, joilla ihmisten biologiset ominaisuudet tulivat mukaan politiikkaan ja vallan kohteiksi (Foucault 2010a, 19). Hän katsoo sen sisältävän sarjan erilaisia prosesseja, kuten esimerkiksi syntymien suhteen kuolleisuuteen, lisääntymisluvun ja väestön hedelmällisyyden. Foucault näkee näiden prosessien ja niihin liittyvien taloudellisten ja poliittisten ongelmien olleen biopolitiikan ensimmäisiä kohteita. Kyseiset prosessit olivat ensimmäisiä, joita

biopolitiikka pyrki kontrolloimaan. Foucault nostaa esimerkkinä esiin syntyvyyslukuun liittyviin ilmiöihin kohdistuneet puuttumisen suunnitelmat merkiksi biopolitiikasta. Ihmisrodun biopolitiikan hän näkee saaneen alkunsa 1700-luvun lopulla. (Foucault 2003, 243.) Biopolitiikan alkuajankohta osuu yksiin liberalismiin hallinnallisuusmuodon alun kanssa. Biopolitiikka on ollut ensimmäisistä kohteistaan alkaen kiinnostunut markkinoiden tuottamasta totuudesta, koska ilmiöitä tarkastellessa huomio kiinnitettiin ilmiöiden taloudellisiin ja poliittisiin ulottuvuuksiin. Liberalismin hallinnallisuuden käsitellessä intressejä, voidaan ajatella, että biopolitiikan käsittelemiin ilmiöihin liittyvän jonkinlainen taloudellinen ja poliittinen intressi, jonka vuoksi ilmiöitä pyritään hallinnoimaan.

Foucault'n mukaan biopolitiikassa väestö nähdään poliittisena ongelmana. Biopolitiikan huomioon ottamat ilmiöt ovat kollektiivisia ja sen käsittelemistä ilmiöistä ja niihin liittyvistä taloudellisista ja poliittisista vaikutuksista tulee oleellisia ainoastaan laajemmalla tasolla. Biopolitiikan ilmiöitä on mahdollista organisoida ja järjestää kollektiivisella tasolla. Yksittäin tarkasteltuina biopolitiikan ilmiöt ovat sattumanvaraisia ja ennakoimattomia, mutta kollektiivisesti tarkasteltuna niistä on mahdollista osoittaa pysyvyyttä ja muuttumattomuutta. Biopolitiikan käsittelemät ilmiöt ovat ajan saatossa sarjoittain tapahtuvia, minkä vuoksi niitä tulee tarkastella ajankohdittain. Biopolitiikka ei pyri Foucault'n mukaan muuttamaan käsittelemiään ilmiöitä, vaan vaikuttamaan niiden yleisyyteen ja siihen millä tasolla sen käsittelemiä ilmiöitä tapahtuu. Foucault näkee tärkeimpänä, että säännöstelyn mekanismit järjestetään tavalla, joka ylläpitää keskiarvoa ja kompensoi väestössä esiintyvää ilmiöihin liittyvää vaihtelua. Biopolitiikka käsittelee väestössä esiintyviä ilmiöitä, kuten syntyvyyttä. (Foucault 2003, 245–247.) Biopolitiikan tavoitteena voi näin ollen pitää tiettyjen keskiarvojen ylläpitämistä tai ilmiön yleisyyteen vaikuttamista. Biopolitiikan ilmiöiden havainnointi on samanlaista kuin väestön sattumanvaraisten ilmiöiden säännönmukaisuuksien havainnointi tilastotieteen avulla. Väestön ja biopolitiikan ilmiöiden samankaltaisuus hallinnallisuuden näkökulmasta ei näyttäytyä sattumanvaraisena, koska kollektiivisesti väestön ja biopolitiikan ilmiöillä on taloudellisia seurauksia.

Foucault näkee 1800-luvun perusilmiönä biologisen tulemista valtion kontrolliin. Hän tarkastelee tätä suvereeniuden teorian näkökulmasta. Foucault katsoo, että suvereenilla on biologisen hallinnan myötä oikeus sekä elämään että kuolemaan ja että näin ollen suvereenin ja subjektin kohteen suhde on joko olla elossa tai kuollut. Foucault tulkitsee, että subjektin elämästä ja kuolemasta tulee oikeus vain suvereenin tahdon kautta. Hän tosin myös huomauttaa, että oikeutta elämään tai kuolemaan harjoitetaan epätasapainoisesti, koska suvereeni ei voi antaa elämää samoin kuin aiheuttaa kuolemaa. (Foucault 2003, 240–242.) Suvereenin rooli ei käytännössä usein ole aivan sellainen kuin miltä se näyttää Foucault'n tulkinnassa suvereeniuden teorian kautta. Kiertävän ja paikallistamattoman vallan näkökulmasta suvereeni ei ole ainoa vallan käyttäjä, koska vain yksi taho ei koskaan käytä

valtaa. Valtion tasolla biopolitiikan avulla voidaan kuitenkin pyrkiä vaikuttamaan syntyvyyteen tai kuolleisuuteen epäsuorin keinon erilaisten muuttujien kautta. Kansainvälisellä politiikan tasolla taas voidaan pyrkiä vaikuttamaan laajemmin kansainvälisen yhteisön biopolitiikan kysymyksiin.

Foucault tulkitsee biovallan nousun tuoneen rasismien mukaan valtion mekanismeihin tehden rasismista vallan perusmekanismin (Foucault 2003, 254). Foucault näkee, että 1800-luvun lopulla vanha rasistinen diskurssi muokattiin käyttämään sosiobiologisia termejä sosiaalisen konservatismiin sekä joissain tapauksissa kolonialistisen hallinnan tarpeisiin (Foucault 2003, 65). Foucault näkee rasismien fragmentoivan vallan kontrolloimaa biologian alaa eli rasismi on keino erotella väestön sisällä olevat ryhmät. Hänen mukaansa tämä mahdollistaa väestön kohtelun sekoituksena eri rotuja. Hän vielä tarkentaa rasismien mahdollistavan kontrollin alaisten rotujen jakamisen alarotuihin. Foucault tunnistaa rasismiin kuuluvan ajatuksen, jonka mukaan laji näyttäytyy kokonaisuudessaan elinvoimaisemmalta, mitä vähemmän siihen kuuluu alemman lajin edustajia, jotka näin ollen näyttäytyvät uhkana väestölle. (Foucault 2003, 255–256.) Rasismi vallan mekanismina on siis yksi biopolitiikkaan sisältyvä väestöön kohdistuva hallinnon tekniikka. Rasismien myötä väestö ei ole yhtenäinen joukko yksilöitä, vaan väestö on jaettu hierarkkisesti ylempiin ja alempiin rotuihin. Alempaan rotuun kuuluvat ihmiset voidaan nähdä uhkaavan koko väestöä, mikä toimii keinona saada ihmiset tulkitsemaan sekä itsensä että muut tietynlaisen rotudiskurssin kautta. Yksilö on oman rotunsa kautta yhteiskunnassa joko uhan kohteena tai uhan aiheuttaja, mikä vaikuttaa yksilön asemaan yhteiskunnassa.

Foucault näkee, että kun rasistisesta diskurssista tuli myös vallan diskurssi siitä tuli instituutioiden myötä muun muassa segregaaation kautta tapa normalisoida yhteiskuntaa. Foucault tulkitsee tässä vaiheessa rasistiseen diskurssiin nousseen ajatus siitä, että yhteiskuntaa tulee puolustaa toisen rodun aiheuttamalta biologiselta uhalta. (Foucault 2003, 61.) Foucault ajattelee rasistisen diskurssin hahmottelevan, että diskurssissa mukana olevien kahden ryhmän voivan muodostaa yhden poliittisen alueen vain vastakkainasettelujen, voittojen ja häviöiden tuloksena. (Foucault 2003, 77). Foucault näkee, että kun yhteiskunta asettaa itselleen ongelman ihmispääoman parantamisesta nousee esiin kysymys genetiikasta ihmispääoman muodostumiseen ja kehittämiseen liittyen. Foucault ei katso, että kysymys olisi ollut ajankohtainen luentonsa aikana, mutta ajattelee, että genetiikan rasistisen vaikutuksen olevan jotain mitä pelätä. (Foucault 2010b, 228–229.) Rasistinen diskurssi voi siis vallan diskurssiin liittyessään muuttaa rasismien yhdeksi vallan tekniikaksi. Yhteiskuntaa voidaan pyrkiä ikään kuin suojelemaan toisilta väestöön kuuluvilta ryhmiltä. Rasismien tekniikalla voidaan näin ollen esittää rotuun pohjautuvia yhteiskunnallisia pelkoja.

'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tarkastelussa biopolitiikan vallanmekanismi on merkittävä, koska kansalaisaloite pyrkii vaikuttamaan tutkimuksen ja abortin rahoitukseen rajoittavasti.

Liberalistisen hallinnallisuuden pelon kulttuurin ajatuksen kautta on mahdollista tarkastella minkälaisia uhkakuvia tutkimukseen ja abortin rahoittamiseen kehitysavun kontekstissa liittyy 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroissa. Liberalistisen hallinnallisuuden kautta on myös mahdollista havainnoida, minkälainen kollektiivinen intressi kansalaisaloitteen tavoitteille rakennetaan ja kuinka se esitetään ja perustellaan kuulemistilaisuuden aikana. Rasismi biopolitiikan vallanmekanismina tulee huomioida väestöön kohdistuvia poliittisia toimia tarkastellessa, koska rasismi on yksi liberalistisen hallinnallisuuden keino tuottaa pelkoa eri väestön ryhmien välille.

Väestön ryhmien erottelu toisistaan erillisiin ryhmiin on erityisesti tärkeä ottaa huomioon, kun keskustellaan kehitysavun rahoituksesta ja siitä mihin kehitysavun varoja voidaan ja ei voida käyttää. Väestöryhmien ajatuksen ympärille on mahdollista rakentaa erilaisia kehyksiä keinona edistää omaa poliittista tavoitetta. Eurooppalainen kansalaisaloite on lähtökohdiltaan kansainvälinen poliittinen vaikuttamisenkeino, koska se pyrkii vaikuttamaan Euroopan Unionin toimintaan. Kansalaisaloitteen kohdistuessa Euroopan Unionin kehitysapuun se ei kuitenkaan liity vain Euroopan sisäiseen politiikkaan, vaan myös EU:n Euroopan ulkopuolella harjoittamaan politiikkaan, mikä nostaa esiin kysymyksen Euroopan Unionin toimivuudesta globaalissa kontekstissa. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite haastoi Euroopan Unionin harjoittamaa kehitysapolitiikkaa, minkä biopolitiikan vallanmekanismiin pohjautuvia perusteita tarkastelen kuulemistilaisuudessa käytettyjen kehysten kautta.

3. Väestöpolitiikan suuret linjat

Käsittelen seuraavaksi väestöpolitiikan suuria linjoja alkaen 1990-luvulta Kairon konferenssista. Kairon konferenssissa asetettu väestöpoliittinen tausta ja tästä muotoutuneen jatkumon hahmottaminen on tärkeää analysoidessa yhtä tähän jatkumoon sijoittuvaa tapausta eli 'Yksi meistä' -eurooppalaista kansalaisaloitetta. Väestöpolitiikassa tapahtui kansainvälisellä kentällä suunnanmuutos, kun Yhdistyneiden kansakuntien Kairon väestö- ja kehityskonferenssissa vuonna 1994 hyväksyttiin toimintaohjelma, jossa naisten lisääntymisoikeudet ja -terveys asetettiin väestönkasvun hallinnan keskiöön demografisten tavoitteiden sijasta. Lisääntymisoikeudet ja -terveys tunnistettiin keinona hillitä väestön kasvua. (Joachim 2007, 1; 5.)

Kairon toimintaohjelmasta on todettu, että kansainvälisen politiikan kentällä Kairon toimintaohjelmaa on pidetty ensimmäisenä ja kokonaisvaltaisimpana lisääntymisoikeuksia- ja terveyttä edistävänä asiakirjana, jossa suositeltiin väestöohjelmien tarjoavan kokonaisvaltaisia muiden terveyspalveluiden kanssa koordinoituja lisääntymisterveyspalveluita, jotka olisivat osa muita terveyspalveluita (Sexton & Nair 2010, 31). Biopolitiikan näkökulmasta tarkasteltuna Kairon linjaukset olivat merkittäviä, koska maailman väestöön kohdistettiin tavoite sen kasvun hillitsemisestä ja keinona siihen nähtiin lisääntymisoikeudet ja -terveys. Liberalistisen hallinnallisuuden näkökulmasta lisääntymisoikeudet näyttävät konferenssissa omaksuttuna biopolitiikan vallanmekanismin keinona, koska lisääntymisoikeuksien avulla ajateltiin pystyvän hidastamaan väestönkasvua. 'Yksi meistä' -eurooppalaista kansalaisaloitteen tarkastelussa on tärkeä tunnistaa tämä lisääntymisoikeuksiin liittyvä biopolitiikan ulottuvuus kansalaisaloitteen kehitysapurahoitusta käsiteltäessä.

Poliittisten ja taloudellisten näkökulmien lisäksi väestöä koskevissa erimielisyyksissä on aina todettu olevan mukana myös kulttuurinen näkökulma (Rao & Sexton 2010, 6). Lisääntymisterveyden ja -oikeuksien asettaminen väestöpolitiikan keskiöön on tulkittu kannustaneen päättäjiä jatkamaan naisten ajattelua lasten saannin kautta ja jättämään huomioimatta naisten laajemmat taloudelliset ja sosiaaliset roolit sekä olosuhteet, jotka voisivat edistää naisten terveyttä (Sexton & Nair 2010, 40). 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen toisen tavoitteen ollessa rahoituksen kieltäminen abortilta Euroopan Unionin kehitysavun kontekstissa naisten rooli ja asema yhteiskunnassa on keskeinen osa keskustelua. Kulttuurinäkökulma vaikuttaa siihen millaisin ratkaisuin väestökysymyksiin pyritään vastaamaan. Väestöön kohdistuvat hedelmällisyyteen liittyvät tavoitteet liittyvät osaksi naisten elämää ja naisiin kohdistuviin odotuksiin, joihin vaikuttaa taustalla naisten kulttuurinen rooli yhteiskunnassa. Kairon konferenssin lisääntymisterveyden ja -oikeuksien painotus väestöpolitiikassa on nähty

toisaalta merkittävänä saavutuksena lisääntymisnerveyden ja -oikeuksien osalta, mutta toisaalta lisääntymisnerveys ja -oikeudet väestöpolitiikan keskiössä on voitu nähdä ennemminkin vahvistaneen naisten näkemistä äitiyden kautta yhteiskunnassa. Kiinnitänkin omassa 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kuulemistilaisuuden puheenvuorojen tarkastelussa huomiota siihen kuinka naiset ja naisten asema rakennetaan kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroissa käytetyissä kehüksissä, koska naisten asema on osa biopolitiikan vallanmekanismeja tarkasteltaessa sellaista poliittista kysymystä kuin abortti.

Kairon konferenssin käsittelyn jälkeen siirryn tarkastelemaan, minkälaisia suuren linjan muutoksia väestöpolitiikassa on tapahtunut Kairon konferenssin jälkeen. On todettu, että vaikka väestön määrä ollut laskussa monissa valtioissa merkittävät sosiaaliset-, ympäristö- ja talousongelmat, kuten ilmastomuutos, yhdistetään väestön kasvuun. Tarkemmin on vielä todettu, että monissa länsimaissa maa-hanmuuton ollessa kiistanalainen poliittinen kysymys, ongelman on tulkittu olevan väestönkasvu köyhissä valtioissa. (Rao & Sexton 2010, 5.) Väestönkasvun näkeminen eri yhteiskunnallisten ongelmien taustalla tuo väestönkasvun politiikan kentälle, erityisesti biopolitiikan näkökulmasta, koska biopolitiikka käsittelee väestöön liittyviä kysymyksiä, joilla on taloudellisia ja poliittisia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Huomion kiinnittyminen erityisesti tietyn väestöryhmän väestönkasvuun on yksi käytännön ilmenemismuoto ihmisten fragmentoimisesta eri ryhmiin, jolloin ihmisiä ja väestöryhmiä voidaan tulkita toisistaan erilaisina. Ihmisten tulkitseminen toisistaan erilaisina taas mahdollistaa eri ihmisryhmien jakamisen yhteiskunnassa uhattuihin ja uhkaajiin, mikä on yksi biopolitiikan vallanmekanismeista liberalistisessa hallinnallisuudessa. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tarkastelussa tulee ottaa huomioon ei vain Kairossa tapahtuneet väestöpolitiikan muutokset, vaan myös Kairon jälkeiset väestöpoliittiset linjaukset ja suuntaukset, koska ne vaikuttavat siihen, kuinka väestöpolitiikan kentälle kuuluvat poliittiset kysymykset ymmärretään ja tulkitaan.

3.1 Kairon väestö- ja kehityskonferenssi

Vuoden 1994 Kairon konferenssin toimintaohjelmassa todetaan, että Kairon konferenssilla oli aiempiin väestökonferensseihin verrattuna laajempi mandaatti kuvastaen laajentunutta tietoisuutta siitä, ettei väestöä, ympäristöä ja tuotannon sekä kuluttamisen malleja voi tarkastella irrallaan toisistaan (Programme of Action 2014, 5). Yksi toimintaohjelman tavoitteista oli integroida väestöhuolet kaikkien alueiden ja tasojen kehitysstrategioihin ja päätöksentekoon, jotta vastataan nykyisten ja tulevien sukupolvien tarpeisiin ja parannetaan nykyisten ja tulevien sukupolvien elämänlaatua (Programme of

Action 2014, 18). Konferenssin toimintaohjelman todetaan huomioivan väestön ja kestävän taloudellisen kehityksen välillä olevat haasteet ja yhteenliittymät kestävän kehityksen kontekstissa (Programme of Action 2014, 7). Konferenssin lähtökohtana voi näin ollen pitää kestävän kehityksen takaamista sekä ympäristön että talouden näkökulmasta. Kestävän kehityksen tavoitteen keskiöön asetettiin väestökysymykset ja näin ollen väestöpolitiikka, koska tunnistettiin, että väestöä, ympäristöä ja taloutta koskevat poliittiset kysymykset ovat yhteen liittyneitä.

Kairon toimintaohjelmassa asetettuun tavoitteeseen kaikkien ihmisten elämänlaadun nostamisesta pyritään väestö- ja kehityspolitiikan kautta erilaisin ohjelmin, joiden tavoitteina oli muun muassa köyhyyden poistaminen ja kaikkien ihmisoikeuksien takaaminen. Toimintaohjelmassa todetaan, että köyhien naisten sosioekonomiselle edistykselle tulee antaa erityistä huomiota sekä kehittyneissä että kehittyvissä valtioissa, koska naisten todetaan yleisesti olevan kaikista köyhimpiä ja samalla keskeisiä toimijoita kehitysprosessissa. Naisiin kohdistuvien erilaisten syrjintä muotojen poistaminen nähdään ennakkovaatimuksena muun muassa köyhyyden poistamiselle ja laadukkaiden perhesuunnittelu- ja lisääntymisterveys palveluiden varmistamiselle. (Programme of action 2014, 22.) Väestö- ja kehitysohjelmien todetaan osoittautuneen tehokkaimmiksi, kun niissä on kiinnitetty huomiota naisten aseman parantamiseen, minkä vuoksi väestöohjelmien pitkänaikavälin menestyksessä keskeisenä nähdään naisten päätöstentoon mahdollisuuksien parantaminen kaikilla elämän osa-alueilla, erityisesti seksuaalisuuden ja lisääntymisen alueilla (Programme of Action 2014, 29). Väestöryhmistä erityisesti naiset asetetaan näin ollen Kairon konferenssin tavoitteiden saavuttamisen keskiöön, erityisesti lisääntymisoikeuksien ja -terveyden kautta korostaen naisten autonomiaa ja omaa päätöksentekoa. Väestöpolitiikan keskiöön asetettiin yksilön vapaus valita omasta lisääntymisestä.

Kairon konferenssin toimintaohjelmassa lisääntymisterveys määritellään olevan täydellinen fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tila, eikä vain esimerkiksi sairauden puutetta. Lisääntymisterveyteen katsotaan näin ollen kuuluvan vapaus valita jos, milloin ja kuinka usein yksilö haluaa hankkia lapsia. Naisilla ja miehillä todetaan olevan oikeus olla informoituja ja heillä on oikeus turvalliseen, tehokkaaseen, edulliseen ja hyväksyttäviin heidän valitsemiinsa perhesuunnittelun metodeihin sekä heidän valitsemiinsa hedelmällisyyden säätelyn menetelmiin, jotka eivät ole lainvastaisia. Lisääntymisterveydenhuolto määritellään olevan metodien, teknikoiden ja palveluiden kokonaisuus, jotka edistävät lisääntymisterveyttä ja hyvinvointia ehkäisemällä ja ratkaisemalla lisääntymisterveysongelmia. Lisääntymisterveydenhuoltoon katsotaan kuuluvan ei vain lisääntymiseen ja sukupuolitauteihin liittyvän neuvonnan ja hoidon, vaan kokonaisvaltaisen seksuaaliterveyden. (Program of Action 2014, 59.) Todetaan, että toimintaohjelman toimeenpanon tulee olla ohjattu määritellyn laajan lisääntymisterveyden määritelmän kautta, joka sisältää seksuaaliterveyden (Program of Action 2014, 61).

Aborttia koskien toimintaohjelmassa todetaan, ettei aborttia tule missään tapauksessa edistää perhesuunnittelun keinona. Kaikkia hallintoja sekä asiaankuuluvia hallitusten välisiä järjestöjä ja kansalaisjärjestöjä kannustetaan vahvistamaan sitoumustaan naisten terveyteen ja käsitellä turvattomien aborttien terveysvaikutuksia merkittävänä kansanterveyshuolena sekä vähentää aborttiin turvautumista kokonaisvaltaisten ja parannettujen perhesuunnittelupalveluiden kautta. Toimintaohjelmassa todetaan, että ei-toivottujen raskauksien estämiselle tulisi aina antaa korkein prioriteetti ja abortin tarve tulisi pyrkiä poistamaan. Aborttiin liittyviä toimia ja muutoksia terveysjärjestelmässä todetaan voivan päättää ainoastaan kansallisella tai paikallisella tasolla kansallisen lainsäädäntöprosessin mukaan. Toimintaohjelmassa todetaan, että laillisten aborttien tulisi olla turvallisia. Toimintaohjelmassa todetaan, että kaikissa tapauksissa naisilla tulisi olla pääsy korkealaatuisiin palveluihin aborttiin liittyvien komplikaatioiden hallinnointia varten. Todetaan, että abortin jälkeistä neuvontaa, koulutusta ja perhesuunnittelupalveluita tulisi tarjota viipymättä, minkä todetaan auttavan toistuvien aborttien välttämiseksi. (Plan of Action 2014, 90.)

Yksi Kairon toimintaohjelman tavoitteita on kuolleisuuden vähentäminen kaikissa valtioissa (Programme of Action 2014, 81). Äitiyskuolleisuus tulisi toimintaohjelman mukaan laskea kaikissa valtioissa tasolle, jossa se ei enää muodosta kansanterveysongelmaa. Raskauteen ja synnytykseen liittyvien komplikaatioiden todetaan olevan yksi johtavista syistä lisääntymisiässä olevien naisten kuolleisuuden useissa kehittyvän maailman osissa. Äitiyskuolleisuudessa esiintyviä maiden sisäisiä ja maantieteellisten alueiden välillä olevia sekä sosioekonomisten että etnisten ryhmien välillä olevia eroja tulisi toimintaohjelman mukaan kaventaa. Tavoitteeksi esitetään erikseen vielä aborteista johtuvan kuolleisuuden merkittävä vähentäminen. Aborttien todetaan muodostavan ison osan äitiyskuolleisuudesta, koska merkittävä osa aborteista on itsetehtyjä tai muuten vaarallisia, vaikka lähes kaikki maailman väestöstä asuvat alueella, jossa abortti sallitaan pelastaakseen naisen hengen. (Programme of Action 2014, 86–88.) Toimintaohjelman yksi periaatteista (periaate 8) toteaa jokaisella olevan oikeus korkeimpaan mahdolliseen terveyteen. Sen mukaan valtioiden tulisi varmistaa terveysterveystoimet kaikkien saataville sisältäen lisääntymisterveystoimet. Toimintaohjelman periaatteen mukaan lisääntymisterveyden terveydenhuolto-ohjelmien tulisi tarjota laaja kirjo palveluita ilman minkäänlaista pakottamista. Pariskunnilla ja yksilöillä todetaan olevan oikeus valita vapaasti lastensa lukumäärä ja ajoitus sekä oikeus informaatioon, koulutukseen ja keinoihin tehdä niin. (Programme of Action 2014, 13.)

'Yksi meistä' -eurooppalaista kansalaisaloitetta tarkasteltaessa on erityisen tärkeä kiinnittää huomiota Kairon konferenssissa esitettyihin linjauksiin abortista, koska kansalaisaloitteen toisena tavoitteena on rahoituksen kieltäminen abortilta kehitysavun kontekstissa. Kairon toimintaohjelmassa turvaton

abortti nähdään kansanterveyshuolena eli turvattomilla aborteilla on kollektiivisella tasolla tarkasteltuna merkittävä vaikutus väestön terveyteen, minkä vuoksi turvattomien aborttien määrää halutaan vähentää. Toimintaohjelmassa turvaton abortti määritellään maailman terveysjärjestön raporttiin pohjautuen menettely tavaksi keskeyttää ei-toivottu raskaus joko sellaisen ihmisen toimesta, jolla ei ole tarvittavia taitoja tai ympäristössä, joka ei vastaa vähimmäisiin lääketieteellisiin standardeihin tai molemmat näistä. (Programme of Action 2014, 185.) Toimintaohjelma ei näin keskity vain syntyvyyden vähentämiseen eli biopolitiikan näkökulmasta väestöä ei vain nähdä välineenä johonkin, vaan väestöön kohdistuu myös terveyteen liittyvä tavoite. Toimintaohjelma toteaa aborttilainsäädännön olevan kansallisessa päätäntävällässä, minkä vuoksi todetaan, että abortin ollessa laillinen abortin tulisi olla turvallinen. Aborttia ei pidetä toimintaohjelmassa perhesuunnittelunkeinona, vaan aborttien määrää yleisesti pyritään vähentämään. Toimintaohjelmassa abortti kuitenkin nähdään yhtenä terveydenhuollon palveluna.

Kairon tavoitteella vähentää äitiyskuolleisuutta on keskeinen osa 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen rakentamien kehysten tarkastelua kehitysapurahoituksen osalta, koska Euroopan Unionin lausunnossa 'Yksi meistä' -eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta todetaan, että äitiys- ja lapsiterveyden alalla EU:n jäsenvaltioiden kehitysyhteistyötä ohjaa kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin (ICPD) toimintaohjelma ja vuosituhattavoitteet (EU, liite 2, 10). Todetaan, että EU:n kehitysyhteistyörahoituksessa seurataan tiiviisti ICPD:n eli Kairon toimintaohjelman ja vuosituhattavoitteissa sovittuja tavoitteita ja kansainvälisiä sitoumuksia, vaikka unioni ei ollut allekirjoittamassa näitä sopimuksia. Tavoitteet ja sitoumukset on kuitenkin siirretty unionin kehitysyhteistyöpolitiikan määrittelevään EU:n lainsäädäntöön (EU liite 2, 13). Äitiyskuolleisuuden vähentäminen on keskeinen osa kehitysyhteistyörahoitusta. Turvattomien aborttien on todettu olevan merkittävä äitiyskuolleisuuden aiheuttaja, minkä vuoksi aborttiin liittyvä kehitysapurahoitus kiinnittyy äitiyskuolleisuuden vähentämisen tavoitteeseen.

Toimintaohjelmassa todetaan suurimman osan maailman valtioista olevan suuntaamassa kohti matalan syntyvyyden ja kuolleisuuden mallia, mutta muutoksien todetaan etenevän eri valtioissa eri tahtia, minkä johdosta maailma kohtaa enenevissä määrin monimuotoisia demografisia tilanteita. Toimintaohjelmassa arvioidaan, että väestö määrä kasvaa enemmän vähemmän kehittyneillä alueilla. (Plan of Action 2014, 45–46.) Hitaamman väestön kasvun todetaan antaneen monissa valtioissa enemmän aikaa sopeutua tulevaisuuden väestönkasvuun, minkä katsotaan lisänneen kyseisten valtioiden kykyä toimia köyhyyttä vastaan, suojella ja ympäristöä sekä rakentaa pohja tulevaisuuden kestäväälle kehitykselle (Programme of Action 2014, 21). Hidas väestö kasvu nähdään siis toimintaohjelmassa

yhteiskunnan kannalta positiivisena, koska se tarjoaa mahdollisuuden valmistautua tulevaisuuden haasteisiin.

Monien hallintojen todetaan pyrkineen joko kannustimin tai estein joko madaltamaan tai lisäämään hedelmällisyyttä. Suurimmalla osalla keinoista todetaan olleen vain marginaalinen tai kielteinen vaikutus. Toimintaohjelmassa todetaan, että perhesuunnittelupalveluiden tarjoajille ei tulisi asettaa tavoitteita tai kiintiöitä, vaan perhesuunnittelun hallinnolliset tavoitteet tulisi määrittää tarkastelemalla informaation ja palveluiden tarpeiden vastaavuutta siihen informaatioon ja palveluihin, joille on tarvetta. (Programme of Action 2014, 64.) Kairon toimintaohjelman laajana tavoitteena on väestönkasvun hidastaminen, mihin pyritään biopolitiikan epäsuoran vallanmekanismin keinoin. Toimintaohjelmassa ei kannusteta kiintiöiden asettamiseen, vaan informaation ja perhesuunnittelupalveluiden tarjoamiseen, minkä voidaan ajatella vaikuttavan väestönkasvuun hidastaen ilman demografisten tavoitteiden asettamista.

Toimintaohjelmassa kestävä taloudellinen kehityksen todetaan olevan keskeistä köyhyiden poistamisessa kestävän kehityksen kontekstissa. Köyhyiden hävittämisen todetaan edistävän väestönkasvun hidastamista. (Programme of Action 2014, 21–22.) Toimintaohjelmassa todetaan laajan köyhyyden pysyvän suurena haasteena kehitystoimissa. Köyhyyteen todetaan usein liittyvän muun muassa aliravitsemusta sekä rajoitettu pääsy sosiaali- ja terveystalouteen, mukaan lukien lisääntymisterveyspalvelut. Kaikkien näiden tekijöiden katsotaan myötävaikuttavan korkeaan hedelmällisyyteen ja kuolleisuuteen sekä matalaan taloudelliseen tuottavuuteen. (Programme of Action 2014, 21.) Toimintaohjelmassa todetaan, että kansainvälisen yhteisön tulisi jatkaa erityisesti kehittyviä maita sekä talouden siirtymätilassa olevien valtioiden tukemista niiden yrityksissä poistaa köyhyys ja saavuttaa kestävä taloudellinen kehitys kestävän kehityksen kontekstissa (Programme of Action 2014, 24). Kansainvälisiä taloudellisia instituutioita kannustetaan lisäämään niiden taloudellista tukea erityisesti väestöön ja lisääntymisterveyteen liittyen mukaan lukien perhesuunnittelu ja seksuaaliterveydenhuolto (Programme of Action 2014, 163). Köyhyiden poistamisen tavoite on merkittävässä osassa Euroopan Unionin kehitysapua, koska EU:n kehitysyhteistyön päätavoitteen todetaan olevan köyhyyden vähentäminen ja lopulta poistaminen 'Yksi meistä' -eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetussa lausunnossa (EU liite 2, 10).

Toimintaohjelmassa tavoitteena oli myös varmistaa poliittinen sitoutuminen väestö- ja kehityskysymyksiin kansallisissa hallinnoissa, jotta edistetään kaikilla tasoilla julkisen ja yksityisen sektorin osallistumista väestö- ja kehityspolitiikan ja ohjelmien suunnitteluun, toimenpanoon ja valvontaan. (Programme of Action 2014, 125.) Yksityisen voittoja tavoittelevan sektorin todetaan olevan tärkeässä roolissa lisääntymisterveyden- ja palveluiden tuottamisessa ja tarjoamisessa. Todetaan, että yksityisellä

sektorilla on kehitetty ja kehitetään kustannustehokkaita toimia väestön ja kehityksen alueilla, mitkä auttavat hallintoja tarjoamaan turvallisia ja kaikille saatavilla olevia lisääntymisterveyspalveluita. Todetaan, ettei vastuuta voi kuitenkaan siirtää kokonaan yksityiselle sektorille. Yksityisen sektorin väestö- ja kehitysohjelmista todetaan, että niiden tulee noudattaa kansanvälisessä yhteisössä tunnistettuja perusoikeuksia ja kunnioittaa muun muassa monimuotoisia uskonnollisia arvoja ja kulttuuritaustoja. (Programme of Action 2014, 169.) Toimintaohjelman toteuttamiseen haluttiin mukaan siis sekä julkinen että yksityinen sektori kunnioittaen uskonnollisia arvoja ja erilaisia kulttuurisia taustoja.

NGO:t (non-governmental organisation) tulisi Kairon toimintaohjelman mukaan nähdä täydentävän hallintojen vastuuta tarjota täysi, turvallinen ja kaikille saatavilla olevat lisääntymisterveyspalvelut. Todetaan, että hallintojen tavoin NGO:iden tulisi olla vastuussa niiden toimista ja tarjota läpinäkyvyyttä liittyen niiden palveluihin ja arviointi menettelytapoihin. (Programme of Action 2014, 167.) Toimintaohjelmassa todetaan, että NGO:iden tulisi olla aktiivisia lisääntymisterveydenpalveluihin saavuuden sekä niiden hyväksyttävyyden lisäämisessä. Todetaan myös, että niiden tulisi tehdä yhteistyötä hallintojen kanssa hoidon valmistelun ja tarjoamisen prosessissa pohjautuen informoituun valintaan ja auttaa valvomaan julkisen ja yksityisen sektorin ohjelmia, mukaan lukien niiden omia ohjelmia. (Programme of Action 2014, 67.) Kansalaisyhteiskunnassa toimiville järjestöille annettiin Kairon toimintaohjelmassa merkittävä rooli toimintaohjelman lisääntymisterveyspalvelu tavoitteiden toteuttamisessa. EU:n rahoitusta voidaan käyttää kehitysyhteistyössä kansalaisjärjestöjen tukemiseen, erityisesti perusterveydenhuollon saannin parantamiseen syrjäisille ja vaikeasti tavoitettaville väestöryhmille erityisesti hätätilan tai konfliktin yhteydessä (EU liite 2, 13). 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kehitysapuun keskittyvään osuuteen liittyen EU:n mahdollisuus tukea kansalaisjärjestöjä on merkittävässä osassa, koska rahoitus halutaan kieltää toimilta, jotka suoraan tai epäsuoraan tukevat aborttia.

Kaiken kaikkiaan Kairon konferenssin toimintaohjelmaa on pidetty lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia edistävänä. Toimintaohjelman lisääntymisterveystavoitteita on kuitenkin tulkittu heikentäneen toimintaohjelman neoliberalismin tukeminen neoliberalismin haastamisen sijasta. On todettu, ettei Kairon toimintaohjelmaa ole toteutettu muun muassa poliittisen tahdon tai rahoituksen puuttumisen vuoksi. Terveyspalveluiden on katsottu heikentyneen monissa valtioissa ja naisten oikeudet kohtaavat vastustusta. Kaikkien näiden syiden taustalla on nähty suurella osin olevan neoliberaali talous- ja terveyspolitiikka. Lisääntymisterveyden ja -oikeuksien on katsottu pysyneen uhattuina, erityisesti muun muassa köyhien naisten osalta. (Sexton & Nair 2010, 31–32.)

3.2 'Demographic winter'

Hedelmällisyystasot ovat muun muassa Euroopassa ja Aasiassa alhaisia. Useissa valtioissa hedelmällisyyden on todettu olevan ennätysellisen alhaista. Valtiot, joissa hedelmällisyysluvut ovat uusiutumisluvun alapuolella ovat valtioita, joihin kohdistuu paljon siirtolaisuutta. (Winter & Teitelbaum 2013, 13.) Nykyisen globalisaation aallon onkin tulkittu määrittävän toisaalta matalasta hedelmällisyydestä ja toisaalta kasvaneesta kansainvälisestä siirtolaisuudesta. Kansainvälinen siirtolaisuus on kasvanut erityisesti kehittyvistä maista, mikä on kasvattanut kehittyneistä maista tulleiden siirtolaisten määrää teollistuneessa maailmassa. Siirtolaiset ovat aiempaan verrattuna monimuotoisempia kansallisuudeltaan, rodultaan, etnisyydeltään ja uskonnoiltaan. (Winter & Teitelbaum 2013, 11.) Matalien hedelmällisyyslukujen on esitetty haastavan yhteiskunnallisia järjestelmiä, minkä vuoksi on otettu käyttöön erilaisia suoria ja epäsuoria poliittisia keinoja, jotta hedelmällisyyttä saataisiin lisättyä. Keinojen kuitenkin ole todettu johtaneen johdonmukaisiin tuloksiin. (Winter & Teitelbaum 2013, 19; 21–22.) Matalaan hedelmällisyyteen on kiinnitetty poliittista huomiota erityisesti Euroopassa ja Aasiassa, joissa on pyritty sekä sopeutumaan tuleviin demografisiin haasteisiin ja etsimään keinoja kasvattaa hedelmällisyyttä uusiutumisluvun tasolle. (Winter & Teitelbaum 2013, 37.) Kairon konferenssin tavoitteena oli väestön kasvun hidastaminen. Konferenssin jälkeen matalaan hedelmällisyyteen on kiinnitetty huomiota poliittisena ongelmana, koska matalalla hedelmällisyydellä nähdään olevan heikentävä vaikutus yhteiskunnallisiin järjestelmiin. Pyrkimys vaikuttaa väestön hedelmällisyyteen suoria tai epäsuoria keinoilla on yksi biopolitiikan osa-alueita.

Euroopan komissiossa on pohdittu Euroopan matalaa hedelmällisyyttä jo 2000-luvun alussa, jolloin syinä ilmiön taustalla nähtiin olevan muun muassa epävakaa työllisyystilanne ja asumisen kalleus. (Winter & Teitelbaum 2013, 19–21.) Komissio on esittänyt maahanmuuton lisäämistä yhdeksi keinoksi palauttaa väestön kasvu. Maahanmuutto väestön kasvun keinona saa kuitenkin osakseen useissa valtioissa vastustusta, jonka takana on tunnistettu kansalliseen identiteettiin liittyviä kysymyksiä globalisaatiosta johtuvan epävarmuuden aikana (Winter & Teitelbaum 2013, 23). Vuonna 2007 Milanossa pidettyä konferenssia 'demographic winter' on kuvattu paikalliseksi ilmentymäksi kansallisesta ja kansainvälisestä diskurssista matalan hedelmällisyyden ongelmasta. On todettu, että huolet eurooppalaisesta hedelmällisyyden laskusta yhdistyy usein huoliin sen seurauksista eurooppalaiselle hyvinvointivaltiomallille sekä huoliin kasvavasta maahanmuuttajaväestöstä. (Marchesi 2012, 171–172.) Italian julkisessa keskustelussa on esimerkiksi esitetty, että siirtolaisten erilainen eli korkeampi lisääntyminen uhkaa italialaista yhteiskuntaa ja kulttuuria (Marchesi 2012, 175). Puolassa on esitetty

huolia ei vain Puolan matalasta syntyvyydestä, vaan koko Euroopan alueen pienistä syntyvyysluvuista, koska jos syntyvyys ei nouse Euroopan väestö ikäännyy. Vuonna 2002 Puolassa esitettiin puolalaisia olevan liian vähän ja että nuorten naisten prioriteettien muuttuminen pois naisten luonnollisista piirteistä on haitallista kansakunnan taloudellisille näkymille. (Mishtal 2012, 153–154.)

'Toisen' väestökasvusta on todettu löytyvän helppo selitys syntipukin tavoin huonontuneille globaaleille talouden kriiseille, tarjoten näin mahdollisuuden siirtää huomion pois pienen ryhmän etuoikeuksien käsittelystä ja piilottaa osan kriisin oikeista syistä (Rao & Sexton 2010, 15–16). 'Toiseuden' väestökasvusta haetut selitykset yhteiskunnallisille ongelmille voidaan nähdä yhtenä biopolitiikan vallanmekanismin käytännön ilmenemismuotona, koska näin ajateltuna väestö on fragmentoitu eri ryhmiin. Väestökysymysten kulttuurinen elementti näkyy suhtautumisessa maahanmuuttoon, koska se herättää kysymyksiä kansallisesta identiteetistä ja aiheuttaa poliittista vastustusta. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloitteen tarkastelussa Euroopassa esiintyvät väestöpoliittiset kysymykset liittyvät ei kansalaisaloitteen esittämiin tavoitteisiin, vaan sen hahmotteluun minkälainen poliittinen ilmapiiri Euroopassa on ollut väestöpolitiikkaan liittyen.

Globalisaation kahteen aaltoon on todettu liittyvän jaettu ajatus väestön ja vallan yhteydestä, johon kuuluvat ajatukset valtioiden kohtalosta ja tulevaisuudesta sekä koettuja uhkia, jotka kulkevat läpi uskonnon, etnisyyden, kielellisen tai muun kollektiivisen jatkuvuuden väestön laskun määrityssä eri tavoin (Winter & Teitelbaum 2013, 36). Tällaisen retoriikan on katsottu yleisesti ottavan itsensä selvyytenä sen laajuuden, jossa valtaa voidaan harjoittaa tietyn oman identiteetin omaavan kollektiivin toimesta, mikä riippuu väestön koosta, minkä vuoksi identiteettien muuttuessa on yleistä esittää huolia 'toisten' ylittävän meidät lukumäärällisesti. Nämä kollektiiviset huolet kantavat uhkakuvia demografisesta katoamisesta tai syrjäyttämisestä. (Winter & Teitelbaum 2013, 37.)

Liberalistisen hallinnallisuuden vallan mekanismit pohjautuvat tilastotieteestä saatuun tietoon, mikä voi selittää maahanmuuton herättämää vastustusta. On todettu, että maahanmuutosta on mahdotonta tarjota virallisia demografisia malleja samalla tavalla kuin elinajanodotuksesta ja hedelmällisyydestä. (Winter & Teitelbaum 2013, 38.) Laajalla siirtolaisuudella on katsottu voivan olla odottamattomia negatiivisia vaikutuksia ja YK:n raportti on vuonna 2000 todennut, että maahanmuuttopolitiikasta ei todennäköisesti löydy vastausta demografiseen ikääntymiseen, koska tarvittava siirtolaisuuden määrä on todella suuri (Winter & Teitelbaum 2013, 24). Riskiyhteiskunnan teorian näkökulmasta matalan hedelmällisyyden ja lapsettomuuden on tulkittu olevan riskejä välttävä strategia vapauten (Winter & Teitelbaum 2013, 43). Epätietoisuuden on todettu olevan levottomampi olotila elää kuin tilanne, jossa voidaan viitata tilastolliseen todennäköisyyteen, koska tilastot kertovat mitä tietyissä olosuhteissa todennäköisesti tapahtuu. Kun tilastoista ei ole apua, on mahdollista luoda mahdollisimman

riskejä välttelevä ympäristö, joista yksi mahdollisuus on yksi lapsinen tai lapseton perhe. (Winter & Teitelbaum 2013, 71–72.) Maahanmuuton seurausten ollessa vaikeampi hahmottaa tilastollisin menetelmin tekee siitä vaikeasti hallinnoitavan ja ennustettavan, joka on mahdollisesti riski kollektiivisille taloudellisille intresseille, koska vaikutuksia ei voida ennakoita. Pelko liberalismiin vallanmekanismina suhtautuu kielteisesti kaikkeen, joka mahdollisesti uhkaa kollektiivista taloudellista intressiä, joten liberalismiin kuuluu kaiken sellaisen vastustus, jonka vaikutuksia ei tunneta.

Riskiyhteiskunnan nousu on nähty vastauksena laajaan pettymykseen toisen maailman sodan jälkeisen järjestyksen pitkän aikavälin seurauksiin (Winter & Teitelbaum 2013, 46). Lapsettomuuden ja matalan hedelmällisyyden on arveltu olevan eurooppalainen vastaus politiikan ja talouden ailahtelevaisuuteen, joka on sijoitettu alkaneen 1970-luvulla (Winter & Teitelbaum 2013, 45). Haluttomuus ottaa riskejä on tulkittu olevan rationaalinen vastaus ajoittain kontrolloimattomalta näyttävässä maailmassa. Kahden tai kolmen lapsen kasvattaminen on nähty olevan suurempi riski kuin mitä se on ollut aiemmin. 1970-luvulla syntyneiden on todettu sosiaalistuneen sellaisiin varmuuksiin muun muassa työllisyydessä ja eläkkeissä, joita ei enää samalla tavalla ole. 1900-luvun lopun ja 2000-luvun alun on katsottu olevan aikaa, jotka ovat olleet sopeutumista maailmaan, joka on erilaista kuin moni oli odottanut. (Winter & Teitelbaum 2013, 71.) Tästä näkökulmasta matalaa hedelmällisyyttä voidaan tarkastella liberalistisen hallinnallisuuden näkökulmasta. Riskien välttäminen on yksi liberalistisen hallinnallisuuden mekanismeista. Liberalistinen hallinnallisuus pyrkii erityisesti hallinnoimaan kollektiivisiä riskejä ja rajoittaa tuottamaansa vapautta. Tästä näkökulmasta yksilöiden vapaus valita lapsettomuus näyttää riskinä yhteiskunnalle, koska matalalla hedelmällisyydellä on seurauksia yhteiskunnallisille järjestelmille. Lapsettomuus on yksilöiden keino välttää riskejä, mutta tällä on todettu olevan haitallisia vaikutuksia yhteiskunnallisiin järjestelmiin, minkä vuoksi matala hedelmällisyys näyttää liberalistisen hallinnallisuuden näkökulmasta kollektiivisena riskinä.

4. Kansalaisyhteiskunta

Kansalaisyhteiskunta muodostaa osan modernista hallinnallisuuden teknologiasta Foucault'n näkemyksessä. Kansalaisyhteiskuntaa hän pitää kaupallisen todellisuuden elementtinä, joka korreloi liberalismien hallinnallisuuden teknologian kanssa, jonka tavoitteena on sen itsensä rajoittaminen, kun se on kiinnitetty taloudellisten prosessien tarkkuuteen. (Foucault, 2010b, 297.) Foucault'n mukaan kansalaisyhteiskunta voi tukea taloudellisia prosesseja ja taloudellisia siteitä ja samalla olla jotain muutakin ja olla palautumatta niihin (Foucault, 2010b, 301). Kansalaisjärjestöjen ja muiden ruohonjuuritason organisaatioiden määrän on todettu kasvaneen uusliberalismin aikana (Harvey 2008, 98). Tutkimuskohteena ollessa eurooppalainen kansalaisaloite kansalaisyhteiskunnan rooli liberalistisessa hallinnallisuuden mekanismeissa on merkittävä.

Poliittisen kilpailun on todettu aina olleen keskeisessä osassa kansainvälisen rahoituksen rakentamisessa. 1990-luvulta alkaen useampi CSO ('civil society organizations') ja NGO ('nongovernmental organization') on pyrkinyt saamaan äänen päätettäessä kansainvälistä rahoitusta hallinnoivista sääntöistä ja käytännöistä (Friesen 2012, 10). Vuosien saatossa monien CSO ja NGO on todettu kerryttäneen merkittävää ammattitaitoa ja kokemusta rahoituskysymyksissä. Näiden ryhmien on todettu ammentaneen legitimitteettinsä joko sekulaarisista tai uskontoon pohjautuvista normeista sekä arvoista kunnioittaa ihmisoikeuksia ja ihmisarvoa. Valtansa nämä ryhmät ovat ammentaneet muun muassa vaikutusvallastaan kansainvälistä rahoitusta koskevaan diskurssiin. (Friesen 2012, 10–11.) Eurooppalaisen kansalaisaloitteen ei voi todeta olevan CSO tai NGO, mutta eurooppalainen kansalaisaloite on kansalaisyhteiskunnasta noussut ääni, joka pyrkii vaikuttamaan EU:n rahoitukseen. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kehyksiä tutkimalla on mahdollista selvittää miltä pohjalta kansalaisaloite pyrkii muuttamaan EU:n rahoituskäytäntöjä.

Taloudellisten instituutioiden ja erityisesti markkinoiden sekä taloudellisia suhteita hallinnoivien sääntöjen ja käytäntöjen on todettu olevan tärkeitä vallan ilmentymiä (Friesen 2012, 25). Kansainvälinen rahoitus on monimutkainen järjestelmä sääntöjä ja käytäntöjä, jotka muokkaavat todellisia materiaalisia lopputuloksia (Friesen 2012, 27). Monet taloudellisten rakenteiden ja kansainvälisen rahoituksen rakentamisessa mukana olevat voimat perustuvat materiaalisuuteen, mutta myös moraalilla arvoilla ja normatiivisilla ajatuksilla on merkittävä rooli kansainvälisen rahoituksen hallinnoinnin kilpailussa, jossa muokataan kansainvälisessä rahoituksessa esiintyviä sääntöjä ja käytäntöjä. Kansainvälisen rahoituksen järjestelyllä on vaikutus lähes jokaisen ihmisen hyvinvointiin maailmassa. (Friesen 2012, 19.) 'Yksi meistä' -eurooppalaista kansalaisaloitetta tarkastellessa on

mahdollista tarkastella EU rahoituksessa esiintyviä valtasuhteita. Kansalaisaloitetta tarkastellessa on myös mahdollista havainnoida sekä kansalaisaloitteen että EU:n taustalla toimivia moraalisia arvoja ja normatiivisia ajatuksia. Kansalaisaloitteen ja Euroopan Unionin välillä ilmenee erimielisyyksiä siitä mitä Euroopan Unionin varoilla voidaan ja ei voida rahoittaa tutkimuksen ja kehitysavun kontekstissa.

4.1 Agendan asettaminen ja kehittäminen

Poliittisissa kysymyksissä keskeisenä on esitetty niiden kollektiivinen luonne, koska poliittisten kysymysten ratkaisu on riippuvaista useiden ihmisten toiminnasta. Poliittisena haasteena on näin ollen esitetty olevan samaa mieltä olemista poliittisen kysymykseen liittyvistä tarvittavista toimista, yksilöiden vakuuttelua osallistua toimintaan sekä toiminnan tehokasta koordinoitua. Vaikeuttavia tekijöitä kysymysten ratkaisemisessa ovat ihmisten eri ja keskenään ristiriidassa olevat intressit, arvot ja uskomukset. Poliittiset ongelmat ovat riippuvaisia yksilöiden tuottamista kollektiivisten tavoitteiden saavuttamiseen käytössä olevista resursseista, valmiuksista ja ihmisten toiminnasta. Rajattujen ryhmien uusien poliittisten kysymysten ja intressien edistäminen edellyttävät instituutioiden ulkopuolista toimintaa. (West 2013, 4–6.)

Politiikan lopputuloksen on todettu riippuvan eri valitsijakuntien ja intressien välisistä valtaeroista (West 2013, 21). Poliittikka on kilpailtua ja se pohjautuu arvoihin ja uskomuksiin. Poliitiikan todetaan olevan muuttumassa muun muassa kommunikaation teknologisen kehityksen myötä. Kansainväliset instituutiot ja sosiaaliset normit ovat tulleet poliittisen toiminnan kohteiksi. Erilaiset toimijat kuten NGO:t ja CSO pyrkivät paikalliselta tasolta globaaliin tasoon täydentää tavanomaisia poliittisia prosesseja, joiden taustalla olevat sosiaaliset ja kulttuuriset oletukset ovat tulleet kohteiksi pyrkimyksille eräänlaiselle 'globaalille omantunnon kohottamiselle'. (Friesen 2012, 6–7.) Kansainvälisen rahoituksen on todettu olevan esimerkki näkymättömästä agenda asettavasta valtasuhteesta, jolla on tärkeä vaikutus yksilöihin, organisaatioihin ja valtioihin ympäri maailman (Friesen 2012, 27–28). Poliitiikan lopputuloksessa keskeistä on näin ollen ihmisten ja valitsijakuntien erilaiset intressit.

Agendan asettamisen prosessissa määritellään mitä kysymyksiä politiikassa käsitellään, kuinka ne määritellään sekä mitkä instituutiot ja toimijat ottavat ne asiakseen. Prosessiin osallistuvilla toimijoilla on näin mahdollisuus päästä vaikuttamaan päätöksenteon seuraaviin vaiheisiin. Agendan asettaminen sisältää paljon kilpailua eri toimijoiden pyrkiessä saada tilaa omalle asialleen poliittisella

agendalla. (Joachim 2007, 6–7.) Politisoitumisessa on kyse kilpailusta ja poliittisesta konfliktista. EU:ta koskien politisoituminen voi muun muassa tarkoittaa, että EU politiikan eri kysymyksistä kuten EU:n agendalla olevista poliittisista kysymyksistä kilpaillaan monikansallisissa julkisissa sfääreissä. Tarkasteltaessa onko politisoitumista tapahtunut, voidaan kiinnittää huomiota siihen, onko lukuisissa julkisissa sfääreissä merkittävä kasvu eurooppalaisten kysymysten merkittävydessä sekä kasvavaan polarisaatioon Euroopan Unioniin liittyvissä kysymyksissä eliittien kesken eri julkisissa sfääreissä. (Risse 2015, 144–145.) Polarisaatio tarkoittaa, että kysymyksistä tulee julkisten väittelyiden kohteita ja kiistoja eri intressiryhmien ja puolueiden kesken lukuisissa julkisissa sfääreissä. Politisoituminen viittaa sekä poliittiseen konfliktiin että julkisuuteen. (Risse 2015, 146.) Kansalaisaloitteen tavoitteet politisoituvat kansalaisten toimesta.

Kehyistäminen on keino NGO:ille legitimoida oma kysymyksensä. Kehyistämisessä pyritään rakentamaan sellainen kokonaisuus tunnistetuista ongelmista ja siihen sopiviksi katsotuista ratkaisuista, jota kohtaan päättäjät ovat myötämielisiä. NGO:ille pääsy mukaan instituutioihin ja agendan asettamisen prosessiin mahdollistaa, että ne voivat sekä esittää näkemänsä ongelmat ja niihin ratkaisut että pyrkiä vakuuttamaan päättäjät edustamiensa kysymysten merkityksestä ja validiteetista. Kansainvälisten organisaatioiden agendat legitimoivat niihin päässeet kysymykset ja asettavat mallin valtioille siitä mikä on hyväksyttävää ja mikä ei, minkä johdosta kansallisella tasolla NGO:t voivat painostaa hallintoja seuraamaan omia kansainvälisiä sitoumuksiaan. (Joachim 2007, 6–7.) Naisjärjestöjen on tullut onnistuneen päästä YK:n agendalle muun muassa Kairon konferenssissa käyttämiensä kehysten avulla sekä hyödyntämällä niillä jo olemassa olleita mobilisoitumisen rakenteita ja laajemmassa institutionaalisessa ja kansainvälisessä ympäristössä olleita poliittisia mahdollisuuksia (Joachim 2007, 2). Kehyistäminen voidaan katsoa olevan merkittävä keino vaikuttamaan poliittiseen agendaan myös kansalaisaloitteen osalta, koska ensin kansalaisaloitteen taakse tulee saada riittävä määrä kannatusta kansalaisten keskuudessa minkä jälkeen kehysten tulee olla toimivia myös poliittisissa instituutioissa käytävässä poliittisessä keskustelussa. Onnistuneella kansalaisaloitteella voidaan olettaa olevan legitimoiva vaikutus, minkä seurauksena eri toimijat voivat vedota kansallisissa poliittisissa instituutioissa sekä kansalaisyhteiskunnassa seuraamaan EU:n asettamaa esimerkkiä.

Yhteiskunnallisten liikkeiden on katsottu haastavan olemassa olevia sosiaalisten arvojen kehyksiä sekä edistävän uudenlaisia kehyksiä, jotka onnistuessaan leviävät muualle yhteiskuntaan. Usein yhteiskunnalliset liikkeet edistävät useita kilpailevia kehyksiä, jotka argumenttien ja uudenlaisten konseptien lisäksi sisältävät esimerkiksi vaihtoehtoisia identiteettejä. (West 2013, 169.) Yhteiskunnallisten liikkeiden poliittisen tehokkuuden on todettu riippuvan siitä, kuinka se sitoutuu laajempaan arvojen viitekehykseen, intresseihin ja sen kanssa yhteenkuuluviin diskursseihin (West 2013, 214).

Yhteiskunnallisten liikkeiden organisaatioiden käyttämät kehykset ovat ratkaisevia kampanjan lopputulokselle, koska ne antavat merkityksiä. Kehykset liittävät ihmisiin ja kysymyksiin ominaisuuksia ja määritelmiä ajassa ja paikassa, mitkä ilmaisevat syytöksiä sekä hahmottelevat vaihtoehtoja ja keinoja saavuttaa tavoitteet. (Parks 2015, 16.)

Yhteiskunnallisten liikkeiden on esitetty olevan heikosti organisoituja, koska niillä ei ole sääntöjä jäsenyydelle eikä sovittuja menettelytapoja johtajien valitsemiseen. Yhteiskunnallisten liikkeiden jäsenyys on nähty olevan epävirallista, mikä pohjautuu liikkeen tukemiseen, siihen identifioitumiseen ja aktiivisuuteen. Yhdessä yhteiskunnallisessa liikkeessä voi olla samanaikaisesti toistensa kanssa kilpailevia ehdotuksia ja ideologioita. Huomioitavaa on myös, että yhteiskunnallista liikettä ei ole mahdollista liittää yhteen tai useampaan organisaatioon, vaikka liike on mahdollista yhdistää tiettyihin organisaatioihin. Yhteiskunnallisten liikkeiden toimintamuodoiksi on tunnistettu äänestämisen ja lobbaamisen lisäksi protestien järjestämisen ja kansalaisadressit. (West 2013, 16–17.)

NGO:iden mobilisaatorakenteissa kansainvälinen kulttuurisesti, poliittisesti ja yhteiskunnallisilta taustoiltaan moninainen valitsijakunta on tärkeä, koska tällöin NGO:n kehyksiä ei voida päättäjien toimesta ohittaa tietyn ryhmän intressinä. Oleellista on myös asiantuntijuus, joka on tärkeää hyväksyttävien kehysten rakentamisessa. Asiantuntijuuteen kuuluu teoreettisen osaamisen lisäksi, kokemusasiantuntijuus sekä kansainvälisten instituutioiden sääntöjen ja käytäntöjen tuntemus. (Joachim 2007, 8.)

Mitä hyväksyttävimmiksi kehykset tulevat ja jähmettyvät arkijärkeen, sitä enemmän ne kannustavat hyväksymään tiettyjä ideoita vähemmällä kriittisyydellä. Toisilla ryhmillä ja yksilöillä on muun muassa asemastaan riippuen enemmän valtaa vahvistaa ja haastaa tiettyjä kehyksiä. Vaikutusta on esimerkiksi sillä minkälaiset resurssit on tehdä kehys näyttämään luotettavalta. Resursseista huolimatta toisilla ryhmillä ja näkökulmilla on helpompi vakiinnuttaa kehyksensä vallitsevaksi, koska kehysten tehokkuuteen ja suosioon voidaan usein merkittävästi vaikuttaa sen perusteella, miten se rakentaa ja vastaa historiallisia kehyksiä ja muita ideologisia muotoiluja. On todettu, että erityisesti kehykset, jotka jäljittelevät muita aiemmin olemassa olleita laajalti jaettuja ja tunnistettuja kehyksiä ovat usein helpommin omaksuttuja. (Saurette & Gordon 2016, 226.)

4.2 Anti-genderismi

Anti-genderismi on yhteiskunnallinen liike, jonka keskiössä on niin sanottu 'sukupuoli-ideologia', joka on naisten oikeuksia ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksien tukemista vastustamaan kehitetty termi, johon sisältyy liikkeen vastustamia muutoksia liittyen muun muassa seksuaalivähemmistöjen oikeuksiin ja lisääntymisoikeuksiin (Paternotte & Kuhar 2018a, 8). 'Sukupuoli-ideologia' on esitetty anti-genderistisen liikkeen toimesta valtaa tavoittelevana poliittisena strategiana sekä keinona määrätä poikkeavia- ja vähemmistöarvoja tavallisille ihmisille. (Paternotte & Kuhar 2018a, 9.). Abortti on yksi liikkeen keskiössä olevista kysymyksistä (Paternotte & Kuhar 2018c, 257).

Anti-genderismin taustalla on YK:n seksuaali- ja lisääntymisoikeuksien tunnistaminen (Paternotte & Kuhar 2018b, 9). Lisääntymisoikeuksien saaminen Kairon konferenssin agendalle sai osakseen konservatiivista vastustusta Vatikaanin sekä katolilaisten ja Islamilaisten valtioiden nähdessä lisääntymisoikeudet kiertoilmauksena abortin laillistamiselle (Joachim 2007, 5). Konferenssin konservatiivinen liittouma kuitenkin hajosi kesken konferenssin. Liittouman hajottua Vatikaanin edustajat äänestivät konferenssin konsensuksen kanssa ja hyväksyivät Kairon toimintaohjelman, mutta esittivät monia varauksia lisääntymisoikeus ja -terveys kohtiin. Seuraavana vuonna Pekingin konferenssissa katolinen kirkko ja monet katolilaiset valtiot pyrkivät torjumaan Kairon saavutuksia. (Joachim 2007, 156–158.)

Kairon toimintaohjelman loppuun on kirjattu toimintaohjelmasta esitettyjä huomiota ja varauksia. Katolisen kirkon edustajat toteavat, että he vahvistavat elämän alkavan hedelmöityksestä ja että elämää tulee puolustaa ja suojella, minkä johdosta katolisen kirkon edustajat eivät hyväksy aborttia tai politiikkaa, joka suosii aborttia. Lopullisen dokumentin katsotaan tunnustavan abortin väestöpolitiikan ja yleisterveydenhuollon ulottuvuutena, vaikka toimintaohjelma korostaa, ettei aborttia tule edistää perhesuunnittelun keinona ja kannustaa valtioita löytämään vaihtoehtoja abortille. Johdannon todetaan antavan ymmärtää, että dokumentti ei sisällä uutta kansainvälistä aborttioikeuden tunnustuksen vahvistamista. (Programme of action 2014, 199.) Katolisen kirkon edustajien varauksissa todetaan, ettei mitään tule ymmärtää niin, että katolisen kirkon edustajat olisivat muuttaneet moraalista asemaansa liittyen aborttiin tai ehkäisyyn tai että katolisen kirkon edustajat kannattavat aborttia. Todetaan, että katolisen kirkon edustajat eivät katso, että abortti tai abortin saatavuus kuuluvat seksuaaliterveyden tai lisääntymisterveyden ulottuvuuksiin. (Programme of Action 2014, 201.)

'Sukupuoli-ideologia' on esitetty Vatikaanin ja sen liittolaisten vastastrategiana (Paternotte & Kuhar 2018a, 11). Katolisen kirkon edustajat pelkäsivät seksuaali- ja lisääntymisoikeuksien tunnustamisen

johtavan abortin kansainväliseen hyväksymiseen sekä homoseksuaalisuuden legitimointiin. Sukupuoli-termi ('gender') näyttäytyi sille keinona hyökätä luonnollista perhettä kohtaan. (Paternotte & Kuhar 2017/2018b, 9.) Sukupuoli on rakennettu anti-genderismissä uhkaamaan sen toimijoiden puolustamaa luontoa, kansaa ja normaaliutta (Paternotte & Kuhar 2018c, 259–260). Mediassa ja Kairossa katolisen kirkon edustajat esittivät lisääntymisoikeuksien tarkoittavan aborttia ja perheen muuttuvan määrittelyn tarkoittavan oikeuksien antamista seksuaalivähemmistöille (Hausmann 2005, 163). Katolinen kirkko ei suostunut hyväksymään väestökonferensseissa käytettyä kieltä turvallisista abortteista, koska ne eivät ole turvallisia sikiöille. Vatikaanin mukaan ei-toivottuja raskauksia ei ole. Kairon ja Pekingin konferensseissa katolinen kirkko käytti uudenlaisia kehyksiä, joissa kaikki feministit esitettiin radikaaleina ja aborttioikeuksia kannattavien esitettiin toivovan kuolema kulttuurin edistämistä ympäri maailma. (Hausmann 2005, 162.)

Anti-genderismi ei kuitenkaan rajoitu katoliseen kirkkoon, eivätkä katolilaiset toimijat välttämättä ole liikkeen tärkeimpiä toimijoita (Paternotte & Kuhar 2018a, 11–12; Paternotte & Kuhar 2018c, 262). Euroopassa anti-genderismin menestystä on edesauttanut oikeistopopulismi ja oikeistopopulistit voivat olla liikkeen merkittävimpiä ajajia. Anti-genderismissä ja oikeistopopulismissa molemmissa nojataan muun muassa arkijärkeen, mutta ilmiöt ovat taustaltaan erilaiset ja oikeistopopulistit voivat käyttää 'sukupuoli-ideologiaa' tietämättä sen katolilaisesta taustasta (Paternotte & Kuhar 2018a, 12–14). Anti-genderismissä ja oikeistopopulismissa jako meihin ja teihin on keskeinen ja niissä esiintyy ajatuksia, että korruptoitunut eliitti on vastuussa nykytilanteesta ja ne pyrkivät omassa retoriikassaan antamaan äänen hiljennetyille normaalille enemmistölle. (Paternotte & Kuhar 2018b, 14.) Oikeistopopulistien on todettu selittävän epäoikeudenmukaisuuden ja epätasa-arvon olevan seurausta liberaalien saavutusten menestyksestä taloudellisten ja poliittisten rakenteiden tarkastelun sijasta. On tulkittu, että liberaalit saavutukset on nähty johtaneen sellaisen eliitin nousuun, joka ei sitä ansaitse. Oikeistopopulistien on todettu käyttävän tätä strategiaa syyttääkseen esimerkiksi feminismin saavutuksia seuraajiansa tuntemasta yhteiskunnallisesta epävarmuudesta. (Dietze & Roth 2020, 11.)

Tyypillisesti anti-genderistiset mobilisaatiot liittyvät tiettyyn poliittiseen ehdotukseen, joka voi vaihdella valtioittain, mutta ne voivat myös ennakoivasti vastustaa jotakin sellaista, joka mahdollisesti voi nousta politiikassa esille tulevaisuudessa (Paternotte & Kuhar 2018a, 8). Anti-genderistisiä mobilisaatioita on usein pyritty selittämään kansallisilla tekijöillä sekä esitetty kansallisina ilmiöinä, koska ne rajautuvat usein yhteen valtioon (Paternotte & Kuhar 2018b, 3). Mobilisaatioilla on kuitenkin yhtenäisyyksiä, jonka johdosta niiden voidaan katsoa olevan osa samaa ilmiötä (Paternotte & Kuhar 2018c, 253). Samankaltaisuudet läpi Euroopan on tulkittu näyttävän, että anti-genderistiset kampanjat eivät ole vain kansallisia tai yksittäisiä tapauksia vaan osa järjestäytyntä ja enenevissä

määrin globaalia anti-genderistiseksi liikkeeksi tunnistettua ilmiötä (Paternotte & Kuhar 2018c, 253). Anti-genderistisen liikkeen aktivistien käyttämä retoriikka on samankaltaista läpi Euroopan paikallisista erityisyyksistä huolimatta (Paternotte & Kuhar 2018c, 253). Liike pyrkii rakentamaan itsestään kuvan rationaalisenä, maltillisena ja arkijärkisenä toimijana. Liikkeen strategiaan kuuluu itsensä esittäminen uhrina, joka puolustaa hiljaista enemmistöä voimakkailta lobbaajilta ja eliitiltä sekä paikallisuuden pelastajana kansainvälisiltä voimilta. (Paternotte & Kuhar 2018c, 264.) Tiettyihin vanhemmuuden- ja lisääntymisenmuotoihin kohdistuvan vastustuksen on nähty johtuvan osittain kansakunnan jatkuvuuteen liittyvistä huolista. Huolta voidaan kantaa kansallisen identiteetin lisäksi Euroopan kollektiivisesta kohtalosta. (Paternotte & Kuhar 2018c, 268.)

Anti-genderistisen liikkeen mielenilmausten on todettu pyrkivän etääntymään stereotyyppisestä konservatiivisesta kuvastosta. Mielenilmausten lisäksi anti-genderistisen liikkeen toimintaan kuuluvat muun muassa vetoamukset, allekirjoitusten kerääminen, lobbaaminen kansallisella ja monikansallisella tasolla sekä uusien poliittisten puolueiden perustamista. (Paternotte & Kuhar 2018, 264–265.) Anti-genderistisen liikkeen strategisten keinojen, joiden on tulkittu auttavan liikkeen uskonnollisen ja poliittisen taustan piilottamisessa, on nähty osoituksena eurooppalaisen konservatiivisen aktivismin modernisoitumisesta ja ammattimaistumisesta (Paternotte & Kuhar 2018a, 10). Anti-genderistiset toimijat ovat aktiivisia verkossa ja hyödyntävät uusia informaatio- ja kommunikaatioteknologioita (Paternotte & Kuhar 2018a, 10). Anti-genderistinen liike voi esittää demokratian olevan vaarassa ja erityisesti Euroopan entisissä sosialistisessa maissa 'sukupuoli-ideologia' yhdistetään uusmarxismiin ja kommunistiseen poliittiseen regiimiin korostaakseen sen epädemokraattista luonnetta. Liikkeen toimijat ovat myös omaksuneet vastustamansa 'christianophobic' käsitteen, jonka ilmenemismuotoina se on nähnyt katolilaisten pakottamisen toimimaan tai puhumaan omaatuntoaan ja uskomuksiin vastaan. (Paternotte & Kuhar 2018a, 10.) Anti-genderistisen liikkeen retoriikan kulmakiveksi on esitetty myös viittausta tieteeseen (Garbagnoli 2018, 161).

Ensimmäisenä anti-genderistisenä kampanjana on pidetty samaa sukupuolta olevien avioliittolakia vastaan mobilisoitumista Espanjassa vuonna 2004 konservatiivisten ryhmien ja puolueiden sekä katolisen kirkon toimesta. Suurin osa anti-genderistisestä mobilisoitumisesta on kuitenkin tapahtunut 2010-luvulla. Merkittävä tapaus oli liikkeen Ranskassa saama menestys vuonna 2012, kun tuhannet mielenosoittajat vastustivat voimaan tullutta lakia samaa sukupuolta olevien avioliittolaista ja adoptio-oikeudesta. Anti-genderistisen liikkeen saamaa kannatusta Ranskassa on myöhemmin pyritty jäljittelemään muualla Euroopassa. (Paternotte & Kuhar 2018a, 7–8; Stambolish-Ruhstorfer & Tricou 2018, 81.) Seksuaalivähemmistöjen oikeudet ovat aiheuttaneet eniten anti-genderististä liikehdintää (Paternotte & Kuhar 2018c, 256). Aborttivastaisuus ei kerää liikkeessä yhtä paljon ihmisiä mukaan

toimintaa, mutta abortin vastustamisen on todettu olevan toistuvampaa (Paternotte & Kuhar 2018c, 257–258).

Anti-genderismin on tulkittu olevan mahdollista esittää uskonservatiivisena vastauksena uusliberaalille globalisaatiolle ja että perinteinen perhe on ikään kuin viimeinen alue, jolla puolustaudutaan moderniudelta. (Graff & Korolczuk 2018, 186). Anti-genderismin menestykseen onkin liitetty talouskriisit ja säästötoimet, jotka ovat aiheuttaneet tyytymättömyyttä korruptoituneeksi tulkittua eliittiä ja syntipukeiksi muuttuneita vähemmistöjä kohtaan (Paternotte & Kuhar 2018b, 13). 'Sukupuoli-ideologia', EU skeptisyys ja globalisaation vastustus käyttävät samanlaisia diskursiivisia rakenteita. Euroopassa on havaittu pyrkimyksiä suojella omaa kansakuntaa ja Eurooppaa globaaleilta muutoksilta ja on tulkittu, että tukevampaa kansakunnan perustaa on käännytty hakemaan luonnon ja biologian ajatuksista. (Paternotte & Kuhar 2018c, 268–269.) Toisaalta liikettä ei ole tutkimuksessa haluttu ajatella vastaliikkeenä tai muuhun liikkeeseen yhdistettävä (Paternotte & Kuhar 2018c, 254).

Anti-genderistiseen liikkeeseen kuuluu erilaisia toimijoita, joista osa vastustaa erityisesti 'sukupuoli-ideologiaa', kun taas toisille toimijoille 'sukupuoli-ideologia' on mahdollistanut oman toiminnan uudelleen aktivoinnin, kuten abortinvastaiselle liikkeelle. Uudemmat toimijat ovat usein aloittaneet anti-genderistisiä kampanjoita ja tuoneet yhteen jo olemassa olleita toimijoita tai toimivat kattojärjestönä. Osa erityisesti 'sukupuoli-ideologiaa' vastustavista toimijoista on irtaantunut aiemmin olemassa olleista ryhmistä. Samat toimijat voivat olla mukana eri organisaatioissa. Valtioittain liikkeen toimijoiden verkostojen koko on vaihteleva. Kansanäänestyksessä saadun menestyksen innoittamana on myös perutettu poliittisia puolueita. (Paternotte & Kuhar 2018, 260–262.)

Eurooppalaisella tasolla anti-genderistiseen liikkeeseen on tunnistettu kuuluvan Vatikaania lähellä toimiva verkosto, perinteisistä protestanteista ja katolilaisista koostuva ryhmä sekä Vatikaania vastustavia toimijoita. Vatikaanin lähellä toimivan verkoston on todettu näistä ryhmistä suurimmaksi ja vaikutusvaltaisimmiksi. Ryhmien toimintaan kuuluu eurooppalaisten instituutioiden lobbaamisen ja eurooppalaisten oikeusistuimien käräjäoiminnin lisäksi yhteyksien luominen ruohonjuuritason toimijoiden välille. Eurooppalaiset toimijat ovat osa kasvavaa globaalia liikettä, jossa Yhdysvallat ovat merkittävä keskus. Anti-genderistisen liikkeen on todettu osoittaneen eurooppalaistumista Brysseliin ja Strasbourgiin perustettujen erityisesti eurooppalaisiin instituutioihin toimintansa kohdistavien verkostojen myötä (Paternotte & Kuhar 2018c, 270–272).

On todettu, että anti-genderismiä tulisi nähdä osana Vatikaanin laajempia tavoitteita, joista keskeinen on uudelleen evankeliointi eli kirkon vaikutusvallan palauttaminen maailman sekularisoituneissa osissa (Paternotte & Kuhar 2018a, 11). Toisaalta katolinen kirkko ei ole ainoa anti-genderistisessä

liikkeessä mukana oleva uskonnollinen organisaatio (Paternotte & Kuhar 2018c, 263). Useimmat anti-genderistisen liikkeen johtajat ovat aktiivisia katolilaisissa piireissä, vaikka yhteys voidaan kiistää julkisuudessa tai organisaatio esitetään tunnuksittomana, sekulaarina tai yleiskirkollisena (ekumeenisena). Anti-genderistisen liikkeen johtajat eivät välttämättä ole uskonnollisia merkkihenkilöitä, minkä on tulkittu olevan linjassa uudelleen evankelioinnin kanssa, kun maallikko katolilaiset esittävät itsensä 'huolestuneina kansalaisina' tai sorrettuna ja hiljennettynä enemmistönä. He usein ajavat uskonnon julkista roolia ja mobilisoituvat uskonsa pohjalta. (Paternotte & Kuhar 2018c, 261–262.)

5. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite

Eurooppalainen kansalaisaloite mahdollistaa Euroopan kansalaisten tehdä lainsäädäntöehdotuksen Euroopan komissiolle, jos ehdotus saa vähintään miljoonan allekirjoittajan tuen. Eurooppalaista kansalaisaloitetta on kutsuttu agendan asettamisen välineeksi, koska sillä ei ole välitöntä lainsäädännöllistä vaikutusta. Kansalaisaloite kuitenkin mahdollistaa kansalaisten osallistumisen Euroopan Unionin politiikan hahmotteluun asettamalla pyyntönsä poliittisen prosessin alkuun. (Kandyla & Ghergina 2018, 1223.) On todettu, että eurooppalainen kansalaisaloite vaatii Euroopan Unionin hyväksymistä hallinnon tasolla, koska järjestämällä, allekirjoittamalla ja tukemalla eurooppalaista kansalaisaloitetta kansalaiset suuntaavat vaatimuksensa EU instituutioihin ja päätöksentekijöihin. Eurooppalaisen kansalaisaloitteen vaikutukset riippuvat Euroopan Unionin instituutioista. (Kandyla & Ghergina 2018, 1225–1226).

Eurooppalaisia kansalaisaloitteiden on tunnistettu olevan kansalaisjohtoisia, organisaatioiden tukemia tai organisaatioiden ajamia. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen on tulkittu olleen organisaatioiden tukema aloite, lukuisten organisaatioiden todettu avustaneen ja myötävaikuttaneen sen kampanjointiin, erityisesti allekirjoitusten keräämiskampanjaan. Organisaatioiden tukemien aloitteiden on todettu olevan yksittäisten CSO:iden kanssa läheisestilinkittyneiden kansalaisten aloittamia ja organisoimia ruohonjuuritason kampanjoita. Kampanjat voivat hyödyntää CSO:iden infrastruktuureja omille kampanjoilleen. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen osalta on todettu, että kansallisen tason abortinvastaisilla organisaatioilla oli merkittävä rooli allekirjoitusten keräämisessä. (Conrad & Steingrímóttir 2016, 117.)

Euroopan Unionin verkkosivuille on koottu tietoa eurooppalaisesta kansalaisaloitteista ja sieltä löytyy tiedot meneillä olevista ja aiemmista eurooppalaisista kansalaisaloitteista. Kansalaisaloitteiden järjestäjät ovat sisällöllisesti vastuussa omasta kansalaisaloitteestaan koskevasta sivusta. Euroopan Unionin verkkosivuilta löytyvän 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoite kohdan mukaan 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoitteena on 'Jokaisen ihmisen arvokkuuden, elämisen oikeuden ja eheyden suojeleminen hedelmöityksestä alkaen'. Todetaan, että Euroopan unionin on lausunut ihmisalkion ansaitsevan arvokkuuteensa Brüstelin tapauksen yhteydessä, koska ihmisalkio määritetään ihmisen kehityksen alkupisteeksi. Kansalaisaloitteen tavoitteena todetaan olevan varmistaa yhdenmukaisuus niillä EU:n toimivallan 'osa-alueilla, joilla on kysymys ihmisalkio elämästä.' Todetaan, että 'EU:n tulisi kieltää sellainen toiminta, joka edellyttää ihmisalkioiden

tuhoamista, erityisesti tutkimuksen, kehitysavun ja yleisen terveydenhuollon piirissä, ja lopettaa tällaisen toiminnan rahoitus.’ (EU, liite 1,).

’Yksi meistä’ -eurooppalainen kansalaisaloite rekisteröitiin 11.5.2012 ja se onnistui keräämään 1 721 626 allekirjoitusta kansalaisaloitteelle asetetun tuenilmausten keruu ajan aikana (EU liite 1). Komission antamassa ’Yksi meistä’ -eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen liittyvässä tiedonannossa todetaan, että ’Yksi meistä’ kansalaisaloite oli järjestyksessään toinen eurooppalainen kansalaisaloite, joka on täyttänyt eurooppalaiselle kansalaisaloitteelle asetetut vaatimukset eli kerännyt yli miljoonan kansalaisen tuen vähintään seitsemästä jäsenvaltiosta. ’Yksi meistä’ -eurooppalainen kansalaisaloite onnistui ylittämään vaadittujen tuenilmausten määrään 18 jäsenvaltiossa. (EU liite 2, 2.)

Ennen kansalaisaloitteen rekisteröintiä kansalaisaloitetta varten tulee muodostaa kansalaiskomitea, jossa on edustaja seitsemästä eri jäsenvaltiosta, minkä johdosta vahvasti verkostoituneilla institutionalisoiduilla ryhmillä on tulkittu olevan etu eurooppalaisen kansalaisaloitteen järjestämisessä epävirallisiin ryhmiin nähden. Kansalaisaloitteen on todettu vaativan asiantuntijuutta, koska kansalaisaloitteen esittämän ehdotuksen tulee kuulua EU:n toimivaltaan ja sopimusten huomioon ottamista vaaditaan kansalaisaloitetta laatiessa. EU ei tue kansalaisaloitteita taloudellisesti, minkä vuoksi eurooppalainen kansalaisaloite vaatii merkittäviä investointeja. Right2Water eurooppalaisen kansalaisaloitteen aikana suositus aloitteen rahoituksesta oli 100 000 € (Parks 2015, 74). Eurooppalainen kansalaisaloite vaatii siis eri jäsenmaiden kansalaisten organisoitumista ja verkostoitumista, koska kansalaisaloitteen vaatimaan kansalaiskomiteaan tulee kuulua jäseniä seitsemästä eri jäsenvaltiosta. Kansalaisaloitteen toteutus vaatii merkittäviä taloudellisia investointeja sekä asiantuntijuutta, minkä vuoksi onnistuneen eurooppalaisen kansalaisaloitteen voi todeta olevan ammattimaisesti organisoitu, vaikka se olisi yksittäisten kansalaisten aloittama.

Komissio tiedonannossa, jossa käy ilmi komission vastaus kansalaisaloitteelle kuulemistilaisuuden jälkeen, selviää tarkemmin mihin lainsäädännöllisiin muutoksiin ’Yksi meistä’ eurooppalainen kansalaisaloite pyrki. Komission tiedonannossa tuodaan esiin kolme kohtaa, joita kansalaisaloite pyrki muuttamaan eli varainhoitoasetus, tutkimusrahoitus – Horisontti 2020 asetus ja kehitysyhteistyö. Varainhoitoasetukseen liittyen kansalaisaloitteen tavoitteena oli, ettei talousarviosta ’osoiteta rahoitusta toimintaan, joka sisältää tai edellyttää ihmisalkioiden tuhoamista’. Tutkimusrahoituksen osalta kansalaisaloite pyrki kieltämään rahoitus tutkimukselta, jossa alkioita tuhotaan esimerkiksi kantasolujen hankkimista varten tai tutkimukselta, johon myöhemmissä vaiheissa liittyy ihmisalkion kantasolujen käyttöä kantasolujen hankkimiseksi. Kehitysyhteistyön rahoitusvälinettä koskevaan asetukseen liittyen kansalaisaloitteen pyrkimyksenä oli, ettei asetuksen nojalla voida rahoittaa aborttia suoraan tai epäsuorasti rahoittamalla aborttiin kannustavia tai aborttia edistäviä organisaatioita. Todetaan, ettei

muun muassa viittausta seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja Kairon toimintaohjelmaan ja vuosituhattavoitteisiin, erityisesti äitiysterveyttä ja -kuolleisuutta koskevaa vuosituhattavoitetta nro 5, saa tulkita muodostavan oikeusperustaa EU:n varojen käytölle abortin rahoittamiseen suoraan tai epäsuorasti. (EU liite 2, 2–3.)

Euroopan Unionin 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen sivuilta löytyy linkki kansalaisaloitteen omille verkkosivuille. 'Yksi meistä' -verkkosivuilla 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen todetaan olevan yksi ensimmäisistä rekisteröidyistä kansalaisaloitteista. Sen tavoitteen kerrotaan olevan Euroopan Unionin toimivallan mukaisten mahdollisuuksin edistää ihmiselämän suojelemista hedelmöityksestä alkaen Euroopassa. Kansalaisaloitteen kerrotaan pohjautuvan erityisesti Euroopan tuomioistuimen *Brüstle vs. Greenpeace* -päätöksessä tehtyyn ihmisalkion määrittelmään, jonka pohjalta 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite pyrkii lopettaa sellaisen toiminnan rahoittamisen, joka olettaa ihmisalkion tuhoamista, erityisesti tutkimuksen, kehitysavun ja kansanterveyden alueilla, muuttamalla EU:n budjettia päättävää Euroopan Unionin rahoitussäädöstä. Kyseisenlaisen rahoituksen kieltämisen kerrotaan edistävän johdonmukaisuutta EU:n toiminnassa. (Yksi meistä, Liite 5.)

'Yksi meistä' -kansalaisaloitteella todetaan 'Yksi meistä' verkkosivuilla olevan suurempi poliittinen mahdollisuus kuin millään muulla ihmisen ja elämän suojeeluun hedelmöityksestä alkaen liittyvällä aloitteella eurooppalaisella mittakaavalla. Kansalaisaloitteen toivottu lopputulos verkkosivun mukaan on elämää tuhoavan politiikan kielto EU budjetissa sekä poliittinen muutos ja suurempi tietoisuus siitä, että näin monen Euroopan kansalaisen toivetta täytyy kunnioittaa. Todetaan myös, että toteutuessaan kansalaisaloitteella voi olla positiivinen vaikutus Euroopan Unionin ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöön, missä monen bioeettisen oikeusjutun mainitaan olevan ratkaisematta. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tuen kerrotaan rakentuvan laajalle tuelle, joka koostuu kirkoista, poliitikoista, Euroopan parlamentin jäsenistä sekä kansalaisyhteiskunnan johtajista. Kansalaisaloite kampanjaa kerrotaan ohjaavan vastuussa olevan seitsemästä ihmisestä koostuvan komitean lisäksi keskitetty koordinoitintoimisto. (Yksi meistä, Liite 5.)

'Yksi meistä' -kansalaisaloitteen pohjalta perustettiin vuonna 2013 'Yksi meistä' -organisaatio (One of us European federation for life and human dignity), joka omilla verkkosivuillaan kertoo olevansa kansainvälinen, voittoa tavoittelematon, epäpoliittinen ja tunnukseton. 'Yksi meistä' -organisaatio kertoo sen tavoitteiden kohdistuvan erityisesti eurooppalaiselle tasolle, mutta se ei poissulje maailmanlaajuisia yhteistyötä ja toimintaan osallistumista. Se kertoo kehittävänsä toimintaa, jotka liittyvät muun muassa ihmiselämää ennen ja jälkeen syntymän suojelevien lakien edistämiseen. Tavoitteissa

tuodaan myös esille, kuinka 'Yksi meistä' edistää ihmisyyttä taloudellisissa järjestelmissä tavalla, joka asettaa talousjärjestelmät ihmisarvon palvelukseen. (Yksi meistä, liite 1; 2; 3.)

'Yksi meistä' -organisaatio on tulkintani mukaan antigenderistinen, koska sen verkkosivuilla ilmenee sen vastustavan 'sukupuoli-ideologiaa'. 'Yksi meistä' -organisaation verkkosivuilla nostetaan myös esiin 'Christianophobia'. Yleisemmin Euroopan esitetään olevan moraalisessa kriisissä, jonka taustalla on muun muassa sekularismi. Todisteena moraalisesta kriisistä pidetään muun muassa laskevia syntyvyyslukuja, perheyksikön ja avioliiton kriisiä ja abortin yhteiskunnallista hyväksymistä. Kristinuskon esitetään olevan valistuksen, modernien poliittisten regimien sekä matemaattisluonnontieteellisen tieteen taustalla, minkä vuoksi 'Yksi meistä' toteaa, ettei se vastusta moderniuutta, vapautta, järkeilyä tai tiedettä. Sosiaalisen markkinatalouden katsotaan olevan kollektiivisia järjestelmiä parempi, kunhan markkinoiden lakia ei sovelleta kaikkiin elämän alueisiin. Alle uusiutumisluvun jäävään syntyvyysluvun katsotaan johtavan Euroopan sosioekonomiseen laskuun ja muuttavan hyvinvointivaltion pitkällä aikavälillä kestäättömäksi sekä pitkittyneenä sukupuuttoon. 'Yksi meistä' kertoo tukevansa toimia, joilla kannustetaan syntyvyyslukujen nousua ja lisäävän Euroopassa tietoisuutta 'demographic winterin' vakavuudesta. (Yksi meistä, Liite 4.)

6. Tutkimusaineisto

Tutkimuksen aineistona käytän Yksi meistä -eurooppalaisen kansalaisaloitteen Euroopan parlamentissa pidetyn kuulemistilaisuuden videotallennetta, joka on löydettävissä Euroopan Unionin verkkosivuilla. Kuulemistilaisuus pidettiin 10.4.2014. (EU, liite 2, 2). Rajaan tarkasteluni Yksi meistä -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroihin eli en huomio tutkimuksessani kuulemistilaisuudessa pidettyjä muita puheenvuoroja. Kuulemistilaisuus kesti yhteensä noin kolme ja puoli tuntia, jonka aikana kansalaisaloitteen tutkimusrahoitus- ja kehitysapuosoituksista keskusteltiin omissa osioissaan. Kansalaisaloitteen edustajien lisäksi puheenvuoroja pitivät EU:n eri valiokuntien edustajat, komission edustajat sekä Euroopan parlamentin jäsenet. Yksi meistä -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuorot kestivät koko kuulemistilaisuuden kestästä yhteensä hieman yli tunti ja kymmenen minuuttia. Kuulemistilaisuus aloitettiin yleisillä aloituspuheenvuoroilla, jonka jälkeen edettiin käsittelemään kansalaisaloitteen tutkimusrahoitusta käsittelevään osuuteen. Kansalaisaloitteen edustaja alusti aiheen keskustelun aluksi ja Euroopan parlamentin jäsenten puheenvuoron jälkeen kansalaisaloitteen edustaja sai pitää oman osioon liittyvän lopetuspuheenvuoronsa. Kehitysapuosoitteen siirryttäessä kansalaisaloitteen edustajat pitivät aloituspuheenvuoron ja lopuksi parlamentin jäsenten puheenvuorojen jälkeen kansalaisaloitteen edustajat pitivät oman kehitysapuosion ja koko kuulemistilaisuuden päättävän puheenvuoron, joka jaettiin kahden kansalaisaloitteen edustajan kesken. Muut puheenvuorot olivat kokonaisuudessaan yhden puhujan pitämiä.

Kuulemistilaisuudessa puheenvuoroja pidettiin usealla eri kielellä, jonka vuoksi yhtä englanniksi pidettyä puheenvuoroa lukuun ottamatta aineistonani on käännös alkuperäisestä puheenvuorosta. Kuulemistilaisuuden tallenteessa on mahdollista valita millä kielellä tallenteen haluaa katsoa. Tallenteen käännökset ovat simultaanitulkattuja. Lähtökohtani on, että tulkatuissa puheenvuoroissa on havaittavissa alkuperäisen puheenvuoron käyttämät kehykset, vaikka käännös ei välttämättä sana tarkasti vastaa alkuperäistä puheenvuoroa. Pienentääkseni käännöksestä aiheutuvan tekstin sisällöllistä muuttumista litteroin 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuorot sekä suomeksi että englanniksi, jotta pystyn tarkastelemaan käännösten välisiä eroja. Kokonaisuudessaan aineistona toimii 25 litteroitua sivua 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroista. Kahden käännöksen käyttäminen aineistona auttaa myös paikkaamaan simultaanitulkauksen paikoittaista epäselvyyttä. Tallenteesta voi esimerkiksi huomata, että joissain tulkauksen kohdissa tulee lyhyitä taukoja, eikä tulkkaus onnistu kääntämään jokaista puhujan sanaa tai lausetta.

Tutkimusetiikan näkökulmasta tutkimuksen aihepiiri on sensitiivinen, mutta tutkimusaineisto on Euroopan parlamentissa järjestetty 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen julkisen kuulemistilaisuuden tallenne eli aineisto on julkista eikä sisällä arkaluontoista informaatiota. Tutkielmaan ei siis liity tutkimuseettistä ongelmaa.

6.1 Kehysanalyysi

Kehysanalyysin avulla tutkin 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroja kansalaisaloitteen julkisessa kuulemistilaisuudessa Euroopan parlamentissa. Erving Goffman on määritellyt kehyksen tunnistettavaksi peruselementiksi niistä tilanteiden järjestämisen periaatteista, jotka hallitsevat sosiaalisia tapahtumia ja niihin osallistumista. Kehysanalyysin avulla tutkitaan kokemuksen järjestymistä (Goffman 1986, 10–11). Goffman keskittyy omassa teoksessaan yksilöiden tapaan järjestää ympäristönsä kehysten kautta, mutta kehyksanalyysia voi hyödyntää myös poliittisen kehystämisen tutkimisessa.

Kehysanalyysia Pohjois-Amerikkalaisen abortin-vastaisenliikkeen tutkimiseen soveltaneet Paul Saurette ja Kelly Gordon ovat esittäneet kehystämisen kommunikointistrategiana, jonka avulla liike tai jokin kysymys pyritään esittämään kohdeyleisöön vetoavalla tavalla. (Saurette & Gordon 2016, 245). Kehystämisen ajatus perustuu konstruktionismiin (Parks 2015, 16). Kehystämisen ajatuksena on siis kokemusten ja ympäristön järjestäminen ja tulkitseminen tiettyjen peruseriaatteiden mukaisesti. Goffmanin määrittelemässä kehystämisessä keskeistä on kuinka yksilö ymmärtää ympäristönsä kehysten kautta. Poliittisessa kehystämisessä keskeistä on taas oman asian kehystäminen ja rakentaminen tavalla, joka lisää oman tulkinnan kannatusta laajemmin yhteiskunnassa. Omassa 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kuulemistilaisuuden kehyksanalyysissäni määritän kehyksen tavaksi rakentaa tulkinta politiikan kohteena olevasta kysymyksestä ja kehystämisen kommunikointistrategian keinoksi, jonka avulla kuulija pyritään vakuuttamaan oman kehyksen pätevydestä. Kehys on näin kommunikointistrategian elementti, minkä avulla kuulijalle rakennetaan tulkinta kansalaisaloitteen tavoitteista ja lähtökohdista. Kehysten avulla pyritään vakuuttamaan toiset oman poliittisen näkökannan pätevydestä.

Erving Goffman on todennut läntisissä yhteiskunnissa järjestävän tietyn tapahtuman niin sanotun primarikehyksen kautta. Primaarikehyksen avulla yksilö muuttaa tapahtuman merkittäväksi ilman, että hän pitää sitä tulkintana, eikä yksilö todennäköisesti ole tietoinen käytetystä viitekehyksestä.

Goffman on havainnut yhteiskunnassa olevan kaksi laajaa primaari viitekehysten luokkaa eli luonnollinen ja sosiaalinen. Luonnollisen viitekehys käsittää tapahtumat, joiden ajatellaan olevan alusta loppuun luonnollisen määritelmiä ilman tahdonmukaisen toiminnan puuttumista kohti tiettyä päämäärää. Sosiaaliset viitekehukset tarjoavat taustan ymmärtää tapahtumia, jotka sisältävät tahtoa, tavoitteita ja kontrolloinnin pyrkimyksiä. Goffman toteaa, että sosiaalista viitekehystä voi kuvailla ohjattuna tekemisenä. (Goffman 1986, 21–23.) Sosiaalisen ryhmän primaariviitekehukset muodostavat Goffmanin mukaan sosiaalisen ryhmän kulttuurin keskeisen elementin. Hän toteaa, että täytyy pyrkiä muodostamaan kuva ryhmän viitekehysten viitekehuksesta eli uskomusjärjestelmästä. (Goffman 1986, 27.)

Omassa kehysanalyysissäni hyödynnän Goffmanin ajatusta primarikehyksistä soveltaen sitä kansalaisaloitteen edustajien puheenvuorojen tulkintaan. Tunnistamalla puheenvuoroissa käytetyt kehykset pyrin hahmottamaan kansalaisaloitteen viitekehysten viitekehysten. Kansalaisaloitteen uskomusjärjestelmän hahmottelu selventää mitä kansalaisaloite huomioi osana tavoitteitaan ja sen kuinka siihen pyritään. Tämän hahmotelman avulla pystyy tarkastelemaan kansalaisaloitteen taustalla toimivaa totuusdiskurssia biopolitiikan mekanismin taustalla osana liberalistista hallinnallisuutta. Primaariviitekehysellä 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kuulemistilaisuuden yhteydessä tarkoitetaan kaikkein keskeisimpiä puheenvuorojen aikana rakennettuja kehyksiä, joihin muut puheenvuorojen aikana käytetyt kiinnittyvät.

Kehyksen laajennus on keino vedota uusiin kannattajiin nojaamalla sellaisiin aikaisempiin kehyksiin, joita ei yleensä yhdistetä tiettyyn mielipiteeseen tai näkökulmaan ja jotka jo vaikuttavat mahdollisiin uusiin kannattajiin. Onnistuneella kehystämällä ja kehysten laajennuksilla ryhmä voi asettaa keskeisimmät kysymykset, argumentit ja määrittää keskustelun arvioinnin kriteerit. Kehystämisen ja kehysten laajennusten avulla ryhmä voi myös asettaa kysymyksen suhteessa tiettyihin arvoihin jättäen muut ulkopuolelle. (Saurette & Gordon 2016, 245 & 227.) Poliittisella kehystämällä on todettu voivan olla havaittava vaikutus siihen, kuinka yleisö tulkitsee kehystetyn kysymyksen. Yleisön ei tarvitse olla tietoinen kehystämisestä, jotta kehystäminen olisi tehokasta, vaan kehystämisen on todettu olevan tehokkainta silloin kun yleisö ei selvästi tunnista sitä. (Saurette & Gordon 2016, 230.) Eurooppalaisen kansalaisaloitteen kuulemistilaisuutta tarkastellessa kehysanalyysin menetelmällä tulee huomioida, että puheenvuoroissa on kyse poliittisesta kehystämisestä eli puheenvuoroilla on poliittisia tavoitteita. Kyseessä ei siis ole sosiaalisen ryhmän primaariviitekehysten tutkiminen, vaan tietyn tavoitteen vuoksi rakennettu viitekehys, jonka tarkoitus on vakuuttaa yleisö eli Euroopan parlamentti ja Euroopan komission edustajat kansalaisaloitteen merkityksestä.

Kehysten laajennukset ovat yksi kehystämisen keino vaikuttaa kuulijaan, minkä vuoksi on tärkeä tunnistaa, minkälaisien kehysten päälle kehystenlaajennukset pyritään rakentamaan ja mitä näillä valinnoilla pyritään viestimään. Erving Goffman on todennut, että konteksti auttaa rajaamaan pois tarkoittamattomat merkitykset ja väärinymmärrykset puheesta, mutta että tämä vaatii kulttuurista pätevyyttä (Goffman 1986, 496). Eurooppalaisen kansalaisaloitteen julkiseen kuulemistilaisuuteen sovellettaessa kehyksiä tarkastellessa tulee havainnoida mitä kehykset todella viestivät. Kehystenlaajennusten avulla voidaan pyrkiä esittämään oma näkemys ennakkoon odottamattomalla tavalla sitomalla se yhteen jo olemassa olevan yleisesti esitetyn kehyksen kanssa. Yleisten kehysten tunnistaminen vaatii kulttuurista ymmärrystä, mikä voi myös tarkoittaa väärinymmärryksiä. Kyseessä ollessa eurooppalainen kansalaisaloite kansalaisaloitteen edustajien on täytynyt rakentaa käyttämänsä kehykset niin, että ne ovat ymmärrettäviä ja yleisöön vetoavia eurooppalaisella tasolla. Eurooppalaisen kansalaisaloitteen ollessa kyseessä tulee huomioida, että puheenvuorot ovat ennalta valmisteltuja ja näin ollen tarkkaan harkittuja, minkä vuoksi niissä esiintyvien kehysten laajennusten voi ajatella kertovan paljon kansalaisaloitteen taustalla toimivasta tiedontuotannosta ja totuusdiskurssista.

6.2 Analyysin eteneminen

'Yksi meistä' -eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan kehysanalyysin olen rakentanut tavalla, että ensin tunnistin litteroidusta tekstistä kaikki puheenvuoroista löytyvät kehykset. Kehyksen määrittelyn ollessa keino rakentaa tulkintaa aiheena olevasta poliittisesta kysymyksestä, jokainen puheenvuoroissa rakennettu tulkinta on oma kehyksensä. Työtä tehdessäni tunnistin puheenvuoroissa rakennetut keskeiset kehykset, jotka rakentavat kuulemistilaisuuden puheenvuorojen uskomusjärjestelmän kehikon. Muut tunnistamani kehykset toimivat puheenvuoroissa ennemmin niin sanottuna lisäkehyksinä, jotka vahvistavat tiettyä keskeistä kehystä. Lisäkehykset esittävät erilaisen tulkinnan aiheena olevasta kysymyksestä, mutta ne vahvistavat yhtä tunnistamistani keskeisistä kehyksistä, johon ne kiinnittyvät. Kehystenlisäysten avulla on mahdollista rakentaa kehysten rakenne, joka viestii keskeisintä kehystä eri tavoin argumentoituna, jolloin näin samaa viestiä voidaan kommunikoida eri tavoin.

Ajattelen, että kehystenlisäyksillä voidaan myös rajata keskeisen kehyksen pinta-ala eli se mitä kehys kommunikoi ja mitä se jättää ulkopuolelle tai kehystenlisäyksillä voidaan rakentaa ja kommunikoida keskeisen kehyksen vastakohta. Kehyksen lisäyksen määrittelmäni on, että kehyksen lisäys kommunikoi eri tavoin kuin keskeinen kehys, eikä se tarvitse keskeistä kehystä ollakseen ymmärrettävä. Kehyksen lisäykset kuitenkin koko tekstin kontekstia analysoidessa lisäävät ja vahvistavat keskeistä

kehystä. Tietty kehyksen lisäys ei välttämättä toistu puheenvuoroissa montaa kertaa, mutta viittaukset ovat tarpeeksi selkeitä rakentamaan oman kommunikointimekanisminsa, jonka vuoksi tulkitsen ne itsenäisiksi kehyksen lisäyksiksi. Puheenvuoroja tarkastellessani en henkilöitä puheenvuoroja, vaan käsittelen niitä kollektiivisina 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroina. Samoja kehyksiä voi esiintyä useassa puheenvuorossa.

Käydessäni läpi kuulemistilaisuuden aikana käytettyjä kehyksiä olen jättänyt tekstiin muutamia suoria lainauksia puheenvuoroista. Englanninkielisen käännöksen kohtia olen itse kääntänyt suomen kielelle. Kehyksiä käsittelevissä luvuissa en tee eroa suomenkielisen ja englanninkielisen tulkkauksen välille muuta kuin tilanteissa, joissa tulkkauksissa on selkeää eroavaisuutta tai tilanteissa, joissa toinen tulkkaus sisältää jotakin mitä ei löydy toisesta tulkkauksesta. Molemmissa tulkkauksissa on paikoittaista epäselvyyttä, jonka vuoksi en kiinnitä varsinaista huomiota siihen miksi tulkkauksissa on eroja. Tulkkausten ollessa erilaiset olen tekstissä erotellut, kuinka kummassakin tulkkauksessa rakennetaan viesti, jota se kommunikoi. Analysoin 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroissa esiintyvät kehykset käyttämällä Foucault'n teoriaa liberalistisesta hallinnallisuudesta ja biopolitiikasta. Tunnistamani kehykset siis rakentuvat tätä teoriataustaa vasten.

7. Aineistoanalyysi

Kehyksiä käsittelevät luvut on rakennettu niin, että jokainen keskeinen kehys muodostaa oman lukunsa ja tähän keskeiseen kehykseen liittyvät kehystenlaajennukset ja kehystenlisäykset löytyvät sen keskeisen kehyksen luvusta, johon ne liittyvät ja jota ne täydentävät muodostaen näin 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kuulemistilaisuudessa pidettyjen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroissa rakennettujen kehysten kehikon. Luvut on rakennettu niin, että ne alkavat siitä, että tunnistetaan puheenvuoroissa esiintynyt keskeinen kehys, jonka jälkeen kootut kehyksen laajennukset ja kehyksen lisäykset täydentävät tunnistetun keskeisen kehyksen viestiä. Kehyksen laajennukset ja kehyksen lisäykset rajaavat keskeisten kehysten kehikon pinta-alan eli sen mitä kehykseen kuuluu, mitä jätetään sen ulkopuolelle ja kuinka se tulisi tulkita ja mitä tavoitteita kehyksellä on.

7.1 'Yksi meistä' -kehys

'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kehystäminen alkaa jo aloitteen nimessä ja samaa kehystä hyödynnetään myös kuulemistilaisuuden puheenvuoroissa. Kehysten laajennusten lisäksi 'yksi meistä' – keskeiseen kehykseen liittyy useita kehyksen lisäyksiä ja laajennuksia. 'Yksi meistä' -kehyksessä ihmisalkio esitetään yhtenä meistä eli tasavertaisena ihmisenä. Kehyksessä ihmiselämän määrittely alkavan hedelmöityksestä, josta alkaen ihmiselämää ja ihmisarvoa tulee kunnioittaa. Kansalaisaloitteen tavoitteet palautuvat tähän määritelmään ja kehykseen vaatiessaan muutoksia Euroopan Unionin tutkimusrahoitukseen ja kehitysapuun. Puheenvuoroissa mainitaan usein toiminta, joka tuhoaa alkioita, mutta aloitteen mainitaan myös vastustavan kaikkea, mikä tuhoaa ihmisiä. Kansalaisaloitteen yhteydessä tämän ihmistä tuhoavan toiminnan voi tulkita tarkoittavan juuri alkioita, jotka kehystämällä on määritelty tasavertaisiksi ihmisiksi. Englanninkielisessä käännöksessä kansalaisaloitteen todetaan olevan omistautunut elämään ja sen todetaan pyrkimään rakentamaan kohti oikeanlaista elää meille kaikille. 'Yksi meistä' -kehys on yksi puheenvuoroissa rakennetuista keskeisistä kehyksistä.

'Yksi meistä' -kehyksessä kansalaisaloitteen puheenvuoroissa korostetaan jokaisen elämän alkavan hedelmöityksestä ja jokaisen ihmisalkion todetaan olevan jo ihminen. Alkion eli ihmisen kehystetään tarvitsevan 'yhteiskunnan voimakkaampaa tukea', koska alkio on haavoittuvassa elämänvaiheessa.

Kehyksessä korostetaan myös, että ihmisen henkilökohtaisten ja ainutlaatuisten ominaisuuksien syntyvän hedelmöityksessä eli alkioit esitetään puheenvuoroissa korostetusti yksilöinä, ei jonain, joita ei vielä ole. Elämän todetaan alkavan ennen syntymää. Aborttiin liittyen määritellään, ettei alkio ole osa äitiä, vaan äidistä irrallinen. 'Yksi meistä' -kehys siis selkeästi kehystää alkion omaksi yksilökseen. Kehykseen kuuluu myös raskaana olevan naisen määrittely äidiksi.

'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen puheenvuorojen aikana todetaan, että sekä äidin ja lapsen henkeä täytyy suojella ja puolustaa. Kehitysapuosuudessa kansalaisaloitteen todetaan vaativan sellaista kehitysapu- ja kansanterveyspolitiikkaa, joka kunnioittaa jokaisen ihmisen ihmisarvoa mukaan lukien naisten ja syntymättömien. Kuulemistilaisuuden aikana pidettyjen puheenvuorojen aikana kansalaisaloitteen edustajat toivat esiin, kuinka kehitysavun tulee vastata paremmin naisten tarpeeseen ja että kehitysavun tulee kunnioittaa jokaisen ihmisen ihmisarvoa tasa-arvoisesti. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen puheenvuoroissa kehitysapuosuudessa tuodaan esiin sekä naisten että syntymättömien ihmisarvo. Kuulemistilaisuuden muissa puheenvuoroissa mainitaan vain jokaisen ihmisarvo tai yleisesti ihmisarvo. Korostettaessa, että kehitysavun tulee kunnioittaa jokaisen ihmisen ihmisarvoa tasa-arvoisesti, kehystetään raskaana olevan naisen ja sikiön olevan tasa-arvoisia.

Pohjois-Amerikkalaisen abortinvastainen liikkeen käyttämiä kehyksiä tutkittaessa on tunnistettu, että perinteisesti abortinvastainen liike on vaatinut oikeuksia sikiölle, mutta kehystä on muokattu heijastamaan edistyksellisiä arvoja nostamalla naisten oikeudet mukaan abortinvastaiseen diskurssiin. Abortinvastainen liike on näin ollen omaksunut ja alkanut hyödyntää aborttioikeuksien kannattajien ja feministien käyttämiä kehyksiä, joissa abortti kehystetään tasa-arvon ympärille. (Saurette & Gordon 246–247.) Naisten ja sikiöiden oikeuksien asettamista vastakkain vältellään, vaan abortin esitetään olevan haitallista sekä naisille että sikiöille. On todettu, että abortinvastaisessa liikkeessä halutaan välttää feministinen tulkinta, jonka mukaan abortinvastaisessa liikkeessä naisten terveyttä ja vaihtoehtoja väheksytään syntymättömän sikiön nimissä. (Saurette & Gordon 217–218.)

Keskeistä 'yksi meistä' -kehykselle on elämän ja ihmisarvon kunnioittaminen ja määrittely siitä mitä tämä tarkoittaa eli alkioiden näkeminen tasavertaisina ihmisinä hedelmöityksestä alkaen. Kaiken kaikkiaan 'Yksi meistä' -kehyksessä korostetaan, että tällainen elämän määrittely on elämän ja ihmisarvon kunnioittamista. 'Yksi meistä' -kehyksessä myös korostetaan, että emme itse haluaisi tulla kohdelluksi samoin kuin alkioita kohdellaan tutkimuksessa eikä kukaan kannata, että aikuisia voisi kohdella samoin ja käyttää tieteelliseen tutkimukseen. Todetaan, että emme halua itse, että meitä kohdellaan keinona johonkin jolla ei ole mitään tekemistä meidän kanssamme, vaikka tämä tutkimus johtaisi tärkeisiin lääketieteellisiin hoitoihin. Tämä kehystämien rajoittuu ainoastaan

tutkimusrahoitusta keskittyvään osioon ja siinä korostetaan alkioden olevan tasavertaisia ihmisiä vielä korostetummin kuin 'yksi meistä' -kehyksessä muuten.

'Yksi meistä' -kehykseen sitoutuu käytännön perustaan johon kansalaisaloite nojaa eli EU:n todetaan aiemmin todenneen, että alkioden tuhoamiseen liittyvää teknologiaa ei voida patentoida, minkä kehystetään vahvistavan jokaiseen alkioon liittyvän ihmisarvon. Ihmisalkiosta otettuja kantasoluja hyödyntävän keksinnön patentoinnin todetaan olevan poissuljettu, koska sen on ihmisarvon vastainen toimenpide. Keskeistä on, että kansalaisaloite tulkitsee EU tuomioistuimen määritelleen ihmisalkion alkavan hedelmöityksestä ja sen on todettu ansaitsevan ihmisarvon. Todetaan vielä uudelleen, että 'tuomioistuin sanoi, että ihmisalkio ansaitsee ihmisarvon. Ja koska se ansaitsee ihmisarvon ei voida hyötyä sen tuhoamisesta.' Englanninkielisessä tulkauksessa todetaan, että kansalaisaloite vaatii sitä, että varmennetaan, ettei eurooppalaista rahoitusta tulisi 'korvamerkitä eurooppalaisten alkioden tuhoamiselle tai minkäänlaiselle tutkimukselle, joka sisältää sellaista'

Ihminen on muutakin kuin eläin

Yksi 'yksi meistä' -keskeisen kehyksen kehyksen lisäys korostaa 'yksi meistä' -kehyksen mukaisesti kuinka ihmisalkio on yksilö hedelmöityksestä alkaen ja näin ansaitsee kunnioituksen. Kunnioituksen pohjana tuodaan esiin, että ihmisalkio ansaitsee kunnioituksen, koska ihminen on enemmän kuin jokin asia tai eläin. Kehyksen lisäys siis erottaa ihmisen eläimistä tai asioista. Ihmisen todetaan olevan 'muutakin kuin eläin'. Kehyksen laajennus rakennetaan puheenvuoroissa tavalla, jonka mukaan EU varoja käytettäessä kantasolututkimukseen tai aborttiin tulisi 'tunnustaa että ihminen on vain eläin'. Kansalaisaloitteen kerrotaan vaativan, että ihmistä kunnioitetaan enemmän. Tutkimusrahoitusta käsittelevässä puheenvuorossa esitetään seitsemännen puiteohjelman rahoittavan toimintaa, pyrkii löytämään eläinkokeille vaihtoehtoa ihmisalkioista saaduista soluista. EU:n kehystetään näin antavan enemmän arvoa eläimille kuin ihmisille. Aborttia käsittelevässä osuudessa abortista todetaan, että aborttia ei 'tehdä edes elukoille'.

Tiede

Tiede -kehyksen lisäyksessä kehystetään, että tiede kertoo, että 'elämä on keskeytymätön jatkumo hedelmöitymisestä lähtien.' Todetaan myös, että elämän alkaminen hedelmöitymisestä alkaen on

ennemmin moraalinen ja tieteellinen asia kuin oikeudellinen. Todetaan, että elämän alkaminen hedelmöityksestä 'on tieteellinen tosiasia, jota ei voi enää kieltää.' Todetaan, että tuomioistuin on määritellyt ihmisalkion hedelmöityksestä alkavaksi ja että tämän johdosta ei voida sanoa, ettei tiedetä mikä alkio on. Todetaan, että määritelmä siitä, että ihmisalkio alkaa hedelmöityksestä on tieteellinen määritelmä. Tutkimusrahoitukseen liittyen todetaan, että 'aloitteemme pohjautuu tiukkaan eettiseen ja faktiseen argumentointiin'. Tieteellisten näkökulmien todetaan osoittavan, että kantasolututkimus on jo vanhanaikaista.' On esitetty, että abortinvastaisen liikkeen sikiökeskeiset argumentit pohjautuvat lähes kokonaan tieteeseen tai visuaalisiin keinoihin. (Saurette & Gordon 2016, 217).

Yksi marginalisoiduista ryhmistä

Kuulemistilaisuuden aikana kerrotaan kuinka 'on vaadittu satoja vuosia luopua orjuudesta ja että tunnistaisimme jokaisen syntyneen samanarvoiseksi, että vieras/ulkomaalainen (käännös ero) on yksi meistä'. Englanninkielinen version mukaan orjuuden lopettaminen on vienyt vuosisatoja. Kehyksessä todetaan myös, että 'jo silloin poliittiset taloudelliset rahoitusedut vastustivat orjien yhdenvertaisuutta, yhtäläisiä oikeuksia. Nyt tilanne on sama. Me kuulemme samat argumentit. Samat hyötymoraalin argumentit'. Kansalaisaloitteen tavoitteet eli tutkimusrahoituksen ja kehitysavun rahoituksen muutokset rinnastetaan orjuuden vastustamiseen eli kansalaisaloitteen vastustaminen kehystetään olevan yhtäläisten oikeuksien vastustamista. Ainoa uskontoon liittyvä osio kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroista totesi, että uskossa olevat ihmiset ovat huolissaan elämässään olevista ihmisistä ja todetaan, että aiemmin tilannetta on katsottu esimerkiksi orjuuden näkökulmasta, kun nyt tulisi tarkastella 'elämää ennen syntymää.' Todetaan, että uskonnolliset ihmiset ovat usein huolissaan ihmisistä ja että tämä huoli on heidän elämänsä keskiössä. Todetaan, että tästä huolesta, joka on huolta muustakin kuin itsestä, tarkoittaa että uskonnollisilla ihmisillä on erilainen näkökulma ja että tämä näkökulma on vaikuttanut orjuuteen kohdistuneisiin asenteisiin aikaisemmin ja tänään se vaikuttaa näkemyksiin syntymättömästä lapsesta.

Nykyaikaisen Pohjois-Amerikkalaisen abortinvastaisen liikkeen on havaittu käyttävän usein kehysten laajennusta, jonka avulla se pyrkii näyttäytymään edistyksellisenä ja myötätuntoisena muiden historiallisia epäoikeudenmukaisuuksia vastaan kamppaileiden sosiaalisen oikeudenmukaisuuden liikkeiden jatkeena esittäessään sikiön samoin kuin muut marginalisoidut ryhmät kuten orjat, joiden ihmisyyden on kielletty ja joita on tähän ihmisyyden kieltämiseen nojaten sorrettu, minkä johdosta on

tulkittu, että tämän kehyksen avulla uusi yleisö pyritään saamaan hyväksymään aborttivastaisen liikkeen ajatukset ja politiikka epäoikeudenmukaisuuden lievittämisenä. (Saurette & Gordon 2016, 234.)

Yksinkertainen asia

'Yksinkertainen asia' -kehyksessä rakennetaan kansalaisaloitteessa esittämän vaatimuksen olevan yksinkertainen ja ettei siinä ole mitään monimutkaista. Todetaan kansalaisaloitteessa ei ole kyse muusta kuin siitä, että elämä alkaa hedelmöitymisestä ja sitä täytyy kunnioittaa. Todetaan, ettei kyseessä ole mitään tätä monimutkaisempaa. Kansalaisaloitteen ehdotuksen todetaan olevan yksinkertainen ja selkeä. Kehitysapu puheenvuorossa todetaan, että jos komissio haluaa jatkaa abortin rahoittamista sen tulisi sanoa se ilman epäselvyyttä. Kuulemistilaisuuden todetaan olevan komissiolle mahdollisuus tehdä selkeä lausunto siitä, haluaako EU jatkaa abortin rahoittamista ja tämän todetaan olevan kyllä tai ei kysymys.

Joidenkin on vaikea kuulla tätä

Joidenkin on vaikea kuulla tätä kehyksen lisäyksessä esitetään, että joidenkin on vaikea kuulla, että ihmiselämä alkaa hedelmöityksestä ja että ihmiselämää tulee kunnioittaa hedelmöityksestä alkaen. Tätä kehystä ei käytetä ollenkaan pelkkään abortteihin keskittyvissä puheenvuoroissa. Tämän kehyksen osalta kuulemistilaisuuden suomenkielisen ja englanninkielisen tulkkauksissa oli merkittäviä eroja. Englanninkielisessä käännöksessä todetaan, että on tärkeää, että ihmiselämän sanotaan alkavan hedelmöityksestä ja että ihmiselämää tulee kunnioittaa hedelmöityksestä alkaen. Sen sanotaan olevan syy miksi kansalaisaloitteen edustajat ovat kuulemistilaisuudessa paikalla. Molemmista tulkkauksista käy ilmi, että ihmisalkion tulkitseminen ihmisenä käy itsekkyyttämme vastaan. Suomenkielisessä tulkkauksessa Tämän käsityksen eli ihmiselämän kunnioittamisen hedelmöityksestä alkaen kerrotaan käyvän 'egoisiamme vastaa'. Englanninkielisessä käännöksessä ihmisalkion näkeminen yhtenä meistä esitetään totuutena, joka joidenkin on vaikea kuulla koska se käy itsekkyyttämme vastaan. Se, että ihmisalkiota ei nähdä ihmisenä yhdistetään mahdollisuuteen rajoittaa köyhien valtioiden demokratian kasvua ja oman elämäntavan pakottamiseen. Kansalaisaloite pyytää luopumaan näistä voimista kunnioittamalla elämää hedelmöityksestä alkaen. Näitä kannattavien voimien esitetään

olevan voimakkaat taloudelliset intressit sekä monikansalliset lobbaajat, jotka puolustavat vähemmistö ja ideologisia intressejä.

Kehyksessä rakennetaan, että kansalaisaloite haluaa luopua vallankäytönmuodoista, jotka liittyvät ei-toivottujen lasten estämiseen, ihmisalkioiden hyödyntämiseen teollisiin tarkoituksiin, köyhien maiden väestön kasvun rajoittamiseen sekä 'meidän elämäntapamme pakottamiseen'. Tässä yhteydessä tuodaan esiin, kuinka jokainen organisaatio kuulemistilaisuudessa suhtautuu perustavasti vastustavasti näihin tavoitteisiin. Kansalaisaloitteen tavoite on tunnustaa elämän alkavan hedelmöityksestä: 'Tämä on selkeä näkemys, joka taistelee egoistisia tai rahoitusmaailman tavoitteita vastaan'. Kantasolututkimuspuheenvuorossa tuodaan myös esiin, että 'on ihmisiä, jotka eivät ole valmiita hyväksymään näitä argumentteja' eli kansalaisaloitteen esittämiä argumentteja.

Kehykseen kuuluu myös toteamus, että 'emme voi enää piilottautua tietämättömyyden taakse oikeuttaaksemme ihmisalkioiden tuhoamista, oikeuttaaksemme sen.' Englanninkielisessä käännöksessä todetaan, että ongelma on niiden kanssa, jotka väittävät, ettei ihmisalkio ole mitään. Tämä nähdään ongelmana ja sitä todetaan alleviivaavan se, että 'valitettavasti on olemassa tällainen abortin mystifiointi', jota todetaan kuulleen myös kuulemistilaisuuden aikana pidetyissä puheenvuoroissa. Todetaan, että tämä on se kysymys, joka on vaakalaudalla. Todetaan, että on tulossa kasvavasti selväksi, että elämä alkaa hedelmöityksestä ja että sitä tulee kunnioittaa. Kuulemistilaisuuden puheenvuorossa rakennetaan, että on tietämättömyyttä ja pimeyttä ajatella, ettei sikiössä tai alkiossa ole yhtään mitään.

7.2. Epäjohdonmukaisuus -kehys

Keskeinen 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroissa rakennettu kehys on, että EU:lta vaaditaan johdonmukaisuutta. Euroopan komission kerrotaan 7. puiteohjelmassa ja 'vielä tänäkin päivänä' olevan 'sitoutunut olemaan rahoittamatta ihmisalkioiden tuhoamisvaihetta'. Kerrotaan, että kuulemistilaisuutta edeltäneen päivän kokouksessa kysyttiin miksi ja vastaus oli ollut 'kunnioituksesta ihmisarvoa kohtaan, joita näillä alkioilla on. Kyseessä on perusperiaate, joka sisältää eettiset säännöt. Ihmisalkioiden kunnioitus on se syy miksi komissio ei suostu rahoittamaan niiden tuhoamista.' Kerrotaan, että kansalaisaloite on tyytyväinen tähän komission perusperiaatteeseen ja että kansalaisaloite pyytää komissiolta johdonmukaisuutta. Todetaan, ettei ole johdonmukaisuutta, koska Luxemburgin tuomioistuin on todennut, että jos tutkimus edellyttää alkion tuhoamista se vaikuttaa tutkimukseen kaikissa seuraavissa vaiheissa. Todetaan myös että 'alkioiden

tuhoamisperiaate tutkimuksen alusta alkaen vaikuttaa koko tutkimukseen ja väärentää sitä', minkä johdosta todetaan, ettei ole johdonmukaista ja eettistä kieltäytyä rahoittamasta alkion tuhoamisvaihetta, mutta että on mahdollista rahoittaa kaikkia muita tutkimuksen vaiheita. Todetaan, että tuomioistuimien on todennut 'että tällainen ajattelutapa on väärä'.

Johdonmukaisuuden nimissä kasalaisaloitteen edustajat haluavat, että ei voida rahoittaa tutkimusta, joka tuhoaa alkioita ja saman kunnioittamisperiaatteen täytyy ulottua myös aborttiin, koska kehitys yhteistyössä ja tieteessä ei voi olla kahta epäjohdonmukaista näkemystä. Oikeuden on katsottu määritelleen ihmisalkion hedelmöitymisestä alkaen ja tämän määritelmän katsotaan soveltuvan eurooppalaiseen lainsäädäntöön, vaikka tulkinta on erillinen eurooppalaisesta laista. Tuomioistuimen todetaan määritelleen ihmisalkion ansaitsevan ihmisarvon. Sikiön määrittely ihmisenä muun muassa keinohedelmöityslainsäädännössä on todettu voivan johtaa vaatimuksiin aborttilainsäädännön tarkastamisesta, jotta aborttilainsäädäntö ei ole ristiriidassa muun lainsäädännön kanssa (Marchesi 2012, 177–178).

Euroopan Unionin epädemokraattisuus

Euroopan Unionin epädemokraattisuus kehyksen lisäyksessä Euroopan toimielinten kehystetään karsivan demokraattisen legitimitietin puutteesta Euroopan kansalaisten silmissä, mutta että demokraattisen legitimitietin puute ei ole kansalaisaloitteen perusta. Todetaan, että kokouksen tai kuulemistilaisuuden järjestämiseen ei tarvita lähes kahta miljoonaa allekirjoitusta demokraattisesta näkökulmasta. Komission todetaan jo todenneen kansalaisaloitteen kuuluvan EU:n toimivaltaan ja olevan perussopimusten mukainen. Tuodaan esiin, kuinka komission täytyy luopua 'tietyllä tavalla aloite oikeudestaan, kun allekirjoitusten muodossa aloite on osoittautunut menestyksekkääksi.' Aloituspuheenvuorossa todetaan, että Euroopan parlamentilta odotetaan täyttä tukea ja että se 'toteuttaa tuloksellisesti tämän kansalaisaloitteen'. Todetaan vielä, että komissiolle ei ole helppoa 'luopua tästä lainsäädännön aloitteen yksivallasta, joten tarvitaan parlamentin tukea tässä'. Aloitteen todetaan täyttävän kaikki ehdot, jonka pohjalta voi tehdä lainsäädäntö ehdotuksen. Tuodaan esiin, kuinka täytyy keskustella vaalien jälkeen seuraavassa parlamentissa ja seuraavassa neuvostossa. Kansalaisaloitteen todetaan perustuvan 'olemassa olevaan EU lainsäädäntöön'. Kiitetään Euroopan parlamenttia siitä, että se on järjestänyt kuulemistilaisuuden sääntöjensä mukaisesti. Kertovat kokouksen menneen hyvin. Allekirjoitusten myötä todetaan, että EU:lla on demokraattinen poliittinen vastuu vastata kansalaisaloitteen vaatimuksiin. Tuodaan esiin, että kansalaisaloite on täyttänyt kaikki tarvittavat

vaatimukset, koska se kuuluu Euroopan Unionin toimivaltaan, joka on tarkistettu Euroopan komission toimesta.

EU:n matalat eettiset standardit

Kehystetään, että EU:n lainsäädäntö kannustaa huonoihin eettisiin standardeihin, koska unionin rahoitusta voi saada tutkimukseen, joka on kielletty kaikissa muissa paitsi yhdessä jäsenvaltiossa, jos tutkimus toteutetaan tässä yhdessä valtiossa. Tutkimusrahoitusosuudessa todetaan, että kun voidaan rahoittaa sellaista tutkimusta, joka on laillista vain yhdessä jäsenvaltioista, voidaan veronmaksajien rahoja käyttää sellaiseen tutkimukseen, joka on heidän omassa valtiossaan ('omalla alueella') kielletty. Lainsäädännön todetaan mahdollistavan 'epämiellyttävät käytännöt'. Tutkimusrahoitus lainsäädännössä katsotaan olevan 'valtavia porsaanreikiä', koska se mahdollistaa, että ihmisalkioita voidaan tuhota, jos 'se tapahtuu pelkästään tutkimustarkoituksiin tai kantasolujen tarjoamistarkoituksiin'. Tuodaan esiin, että tieteellinen yhteisö asettaa tutkimuksen standardit, koska ihmisalkioiden kantasolututkimukseen tarvitaan hyväksyntä riippumattomalta tieteelliseltä komitealta. Kehystetään siis, että EU ei aseta eettisiä standardeja vaan tieteellinen yhteisö. Todetaan, että kuulemistilaisuuden ensimmäisen osion kehitysapuosion keskustelu oli esimerkin omainen siitä tilanteesta, jossa tällä hetkellä ollaan, minkä jälkeen todetaan, että juridiset säännöt eivät pääätä tietyn käytännön eettisyyttä mikä kehystää abortin ja kantasolututkimuksen olevan epäeettisiä, vaikka ne ovat laissa sallittuja.

Kehyksessä tuodaan esiin, kuinka vaikka EU ei rahoita alkioiden tuhoamista voidaan rahoittaa kantasoluja käyttävän tutkimuksen seuraavia vaiheita, mikä ei vastaa kansalaisaloitteen vaatimuksia. Todetaan, että komissio 'pyytää itseasiassa tuhoamaan alkioita yksityisillä varoilla, ottamaan solut ja sitten käyttämään julkisia varoja tähän tutkimustyöhän. Tämä on epäjohdonmukainen kompromissi.' Euroopan todetaan olevan 'paradoksaalisessa tilanteessa, jossa Euroopan unioni tämänhetkisen lainsäädännön puitteissa rahoittaa sellaista tutkimusta, jonka lopputulosta ei voida patentoida ja sitä että ei voida patentoida tätä tutkimusta on seurausta unionin näkemyksestä, että tämä tutkimustyö on ihmisarvon vastaista ja ihmisarvoa se on tässä suojelemassa.' Tuomioistuimen kerrotaan todenneen, ettei alkion tuhoamisesta pitäisi pystyä hyötymään rahallisesti.

Kehitysavun yhteydessä todetaan, että EU:lla ei ole velvollisuutta rahoittaa aborttia. ICPD toimintaohjelman katsotaan olevan merkityksetön 'Yksi meistä' -eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen liittyen, koska komission todetaan todenneen, että ICPD toimintaohjelma ei viittaa aborttiin, eikä

toimintaohjelma ole laillisesti sitova. Esiin tuodaan, että kysymys ei ole se, että kieltäkö ICPD abortin vaan se, että se ei velvoita komissiota rahoittamaan aborttia. Kuitenkin Euroopan Unioni todetaan rahoittavan anteliaasti projekteja, jotka sisältävät abortin. Puheenvuoron aikana kyseenalaistetaan ovatko kaikkia unionin tukemat järjestöt toimineen paikallisten lakien mukaisesti liittyen aborttiin. Esitetään, että kaksi EU:n tukemaa järjestöä toimii epäeettisesti ja paikallisten lakien vastaisesti tai niitä kiertäen. Järjestöjen saaman tuen todetaan tulevan suurelta osin Euroopan Unionilta. Järjestöjen todetaan väittävän työskentelevänsä ja tukevansa seksuaali- ja lisääntymisterveyden puolesta, mutta molempien toiminnan todetaan kuuluvan ei vain aborttien ja abortin jälkeisen hoidon tarjoamista mutta myös niiden edistämistä ja abortin teon koulutusta terveydenhuollon henkilökunnalle. Todetaan, että mainitut järjestöt eivät ole seuranneet kansainvälistä normia tai eurooppalaista standardia seksuaali- ja lisääntymisterveyden määritelmässään. 'Yksi meistä' on myös ollut vaikea saada tietoa komissiolta siitä mitä projekteja komissio on rahoittanut, koska komissio ei ollut antanut heille tietoa.

Ei henkilökohtaisia motiiveja

Ei henkilökohtaisia poliittisia motiiveja -kehyksessä korostetaan, ettei kansalaisaloitteen allekirjoittaneilla ole taloudellisia intressejä, joiden vuoksi he kannattavat 'Yksi meistä' -eurooppalaista kansalaisaloitetta. Kehyksessä korostetaan, ettei kansalaisaloitteessa ole kyse poliittisesta ideologiasta, vaan velvollisuudesta ihmisten perusoikeuksia kohtaan. Englanninkielisessä tulkauksessa aborttiosuuden päättävässä puheenvuorossa todetaan, että kyseessä on kaikkia koskeva kysymys ja että oikeanlaisen elämän rakentaminen meille kaikille ei ole ideologinen asia, ja että siinä ei ole kyse vasemmistolaisuudesta tai oikeistolaisuudesta. Todetaan, että kaikilla lainsäädäntöelimillä ja kaikilla hallinnoilla on oikeus taata ihmisoikeudet, ei väitellä niistä. Kansalaisaloitteen toteuttamisesta todetaan, ettei henkilökohtaisten poliittisten syiden tulisi asettaa esteitä instituutioiden hyvälle toiminnalle, minkä tässä kehyksessä voi tulkita tarkoittavan kansalaisaloitteen toteuttamiselle. Kansalaisaloite esitetään olevan ihmisoikeuskysymys.

Kansalaisilla vähän valtaa

Kehyksessä tuodaan esiin, kuinka kansalaisilla on vähän valtaa ja välineitä. Todetaan, että verrattuna voimakkaisiin rahoitus intresseihin ja monikansallisiin lobbaajiin kansalaisilla on vähän valtaa ja pieni ääni. Todetaan, että ajatuksena on, että meillä eli kansalaisilla ja näin ollen kansalaisaloitteella

tulisi olla mahdollisuus. Todetaan, että kansalaisaloite on kerännyt lähes kaksi miljoonaa allekirjoitusta, joka tekee siitä 'suurimman vetoimuksen toimielinten historiassa'.

Todetaan, että monet ihmiset ja organisaatiot, jotka ovat edustettuina kuulemistilaisuudessa perustavanlaatuisesti vastustavat kansalaisaloitteeseen kuuluvaa vaatimusta, että ihmisyyden ja yksilön oikeudet tulee tunnustaa hedelmöityksestä alkaen. Tulkkaus ero englanninkielinen versio toteaa, että kaikkia paikalla olevat organisaatiot perustavanlaatuisesti vastustavat kansalaisaloitteen tavoitteita eli ihmisyyden tunnustamista hedelmöityksestä alkaen. Todetaan, että tiedämme hyvin, että nämä organisaatiot näyttävät paljon voimakkaimmilla kuin he eli kansalaisaloite, minkä jälkeen kysytään 'mutta kuka edustaa ketäkin?'

Kansalaisaloite on hyödyllinen ja vaatimus kohtuullinen

Kansalaisaloitteen todetaan olevan 'oikeudenmukainen ja hyödyllinen ja todetaan, että kansalaisaloitteen pyyntö siitä, että Euroopan tulisi perustua elämän kunnioittamisen ja ihmisarvon kunnioituksen arvoihin ja olla merkki edistyksestä ei ole mahdoton toteuttaa ja että se on kohtuullinen vaatimus.

Taloudelliset intressit

Kehyksessä esitetään, että talous on tärkeä syy sille, että alkioita ei nähdä ihmisinä. Kehykseen liittyy myös, kuinka on olemassa vahvoja taloudellisia intressejä ja nämä monikansalliset lobbaajat puolustavat vähemmistö ja ideologisia intressejä, joita sitten verrataan kansalaisiin, joilla on vai vähän valtaa. Todetaan, että pyyntö siitä, että Eurooppa pohjautuu arvoihin, jotka kunnioittavat elämää ja ihmisarvoa on kohtuullinen pyyntö, mutta se on sellainen pyyntö, joka ei seuraa vain lyhyen aikavälin taloudellisia intressejä. Todetaan myös, että argumentit sitä vastaan, että elämä ei ala ennen syntymää vaikuttavat enenevässä määrin turhanpäiväisiltä tai hyödyttömiltä ja että ne pohjautuvat egoistisiin motivaatioihin tai taloudellisiin intresseihin.

Tutkimusrahoitusosiossa todetaan, että edeltävän vuosikymmenen aikana 'lobbaus on ollut ihmisalkioiden kantasolujen käytön kannalla ja se on pohjannut tämän työnsä pelkkiin illuusioihin. Tavoitteena oli muka parantaa kaikki ne hirvittävät sairaudet, joita meillä kaikilla on edessämme. Ja yli

kymmenen vuoden jälkeen täytyy sanoa, että meillä ei ole mitään noista lupauksista ei ole kyetty täyttämään toteen vaan ne ovat olleet pelkkää illuusiota.’. Englanninkielisessä käännöksessä, todetaan, että sellaisten kamalien tautien, joita me emme koskaan toivo kohtaavamme, niiden hävittäminen piti olla välitöntä, mutta yli kymmenen vuoden jälkeen täytyy todeta, että kaikki nuo lupaukset ovat osoittautuneet illuusioiksi, että monien hyvää tarkoittaneiden ihmisten toiveet on murskattu.

Kehitysapuun ja aborttiin liittyen todetaan, että äitiyden kaupallistamisen kieltämisestä halutaan käytäntöjä, jotka ovat oikeita sivistyneelle yhteiskunnalle. Tuodaan esiin, että kansalaisaloitteen oli vaikea saada tietoa EU:lta liittyen toisen mainitun järjestön saamasta rahoituksesta. Tiedon antamisen kieltäytymisen oikeutuksena viitattiin järjestön kaupallisiin intresseihin. Euroopan komission reaktiota todettiin olevan yllättävänä, koska kyseinen järjestö ei ole kaupallinen yksikkö, vaan hyväntekeväisyysjärjestö.

Omatunto

Omatunto kehyksessä kansalaisaloitteen allekirjoittajien korostetaan toimineen omatuntonsa pohjalta, joka tuo kontrastin siihen, että tätä aloitetta vastustavien kehystetään toimivan taloudellisten intressien pohjalta.

Edistys

Edistys kehyksen lisäyksessä kansalaisaloitteen tavoitteet kehystetään edistyksellisiksi. Kansalaisaloitteen toteuttamisen katsotaan johtavan Euroopan arvojen kohoamiseen. Todetaan myös, että ihmiset ovat enenevässä määrin tietoisia, että ’jokainen ihmiselämä vaatii kunnioitusta.’ Englanninkielisessä tulkauksessa tuodaan esiin, että jos katsotaan lainsäädäntöä esimerkiksi useissa Euroopan valtioissa nähdään, että ihmiset ovat yhä tietoisempia näistä kysymyksistä, mutta puheenvuorossa ei anneta yhtäkään esimerkkiä siitä mitä tällä tarkoitetaan. Puheenvuorossa tuodaan esiin, kuinka on uskoa ajatustavan kehittymiseen siitä, että tunnustetaan, että ihmisellä on ihmisarvo ennen syntymää. Englanninkielisessä käännöksessä todetaan, että kansalaiset ovat enenevässä määrin tietoisia arvostuksesta, jonka kaikki ihmiselämä ansaitsee. Todetaan, että kansalaisaloite vaatii, että Euroopan tulisi toimia esimerkkinä. Englanninkielisessä tulkauksessa kansalaisaloitteen esitetään vaativan instituutioiden kohottavan tasoaan ja arvojaan sekä edistymään.

Aborttiin liittyen todetaan, että 'abortti käytäntönä ei johda kehitykseen', jonka voi tulkita toteavan, että abortti on edistyksen vastakohta. Todetaan, että Euroopalle olisi suuri edistysaskel, jos abortin rahoittamisen ja rohkaisemisen sijasta Eurooppa 'omistautuisi aidolle kehityspolitiikalle, joka taistelee niitä syitä vastaan, joista abortteja syntyy,' Kehitysapuun liittyen todetaan, että EU:ssa pitää 'löytää uusia teitä.' Kehitysapuun liittyen todetaan myös, että 'Meidän täytyy suojella äitiyttä, edistää koulutusprojekteja, valistusta ja saada aikaan sivistynyt yhteiskunta.' Todetaan myös, ettei menneisyyden virheitä voi korjata ja ettei kansalaisaloite halua ainoastaan katsoa 'mikä on mennyt väärin, vaan haluamme katsoa millä tavalla päästään eteenpäin.' Englanninkielisessä tulkauksessa todetaan, että jos Eurooppa abortin rahoittamisen ja rohkaisemisen sijasta omistautuisi todelliseen kehitysapuun, joka kamppailee niitä syitä vastaan, jotka aiheuttavat äitiyskuolleisuutta ja aborttia olisi se edistystä ihmisyydelle. Todetaan, että jos Eurooppa haluaa parantaa äitiysterveyttä köyhissä maissa, tulisi parantaa lääketieteellistä infrastruktuuria, lääkintähenkilökunnan koulutusta tai jopa teitä, koska infrastruktuurin puuttumisen todetaan aiheuttaa äitiyskuolleisuutta. Todetaan, ettei abortin rahoittamista priorisoimalla paranneta äitiyden terveyttä. Kehystetään, että aborttia rahoittamalla ennemmin huononnetaan äitiysterveyttä.

Englanninkielisessä tulkauksessa kehitysapua käsittelevässä puheenvuorossa todetaan, että keskustelu, jonka kansalaisaloitteen edustajat haluavat on se, että haluaako vai eikö EU parantaa sen kehitysapua ja terveystieteellistä poissulkemalla abortin sen rahoituksesta ja näin kohottaa Euroopan Unionin eettisiä standardeja. Kansalaisaloitteen todetaan vaativan kehitysapua, joka parantaa lääketieteellistä infrastruktuuria erityisesti lisääntymisterveydenhuollon alueella. Todetaan, että jos Eurooppa haluaa auttaa se voi auttaa tavoilla, jotka ovat oikeasti hyödyllisiä puuttamalla syihin, jotka aiheuttavat abortteja ja parantamalla terveysjärjestelmiä. Todetaan, että EU:n tulisi auttaa ratkaisemaan ongelmat, jotka aiheuttavat köyhyyttä. Todetaan, että tauteja on onnistuttu hävittämään kolmannessa maailmassa ja että voisi olla lääketieteellisen ennaltaehkäisyn edistymistä. Kehitysapu- osuuspuheenvuoron lopussa todetaan, että kuulemistilaisuudessa kysymys ei ensisijaisesti ole kysymys siitä onko EU aiemmin rahoittanut aborttia laillisesti vai ei, vaikka todetaankin, että tämän on mielenkiintoinen kysymys, vaan todetaan, että tänään katsomme tulevaisuuteen eikä menneisyyteen. Kehitysapu osiossa todetaan, että 'katsomme tulevaisuuteen emme menneisyyteen tänään.'

Kantasolututkimukseen liittyen todetaan, että tiede hyötyisi kantasolututkimuksesta luopumisesta, koska sen jälkeen tiede löytäisi 'muita hyväksyttäviä kantasolututkimuksen muotoja'. Kantasolututkimus osiossa todetaan, ettei kansalaisaloite vaadi unionin tutkimusohjelman lakkauttamista, vaan että varat tulisi vapauttaa muille tärkeille tutkimusprojekteille ja näin antaa näille tutkimusohjelmille paremmat mahdollisuudet aiempaan verrattuna. Suomenkielisessä versiossa todetaan, että 'varat

tulisi vapauttaa ja niitä tulisi käyttää muihin tärkeisiin tutkimuskohteisiin ja antaa näin niille etusija'. Todetaan, ettei tutkimuksen, teollisuuden tai kehityksen kehitystä voi perustua ihmisen tuhoamiselle tai kiistämiselle olemassaololle alusta lähtien eli hedelmöittämisestä lähtien.

Englanninkielinen tulkkaus toteaa, että tietoisuus ihmiselämän alkamisesta ennen syntymää on kasvussa mutta on myös toisia tulkintoja, jotka kehittyvät myös. Todetaan kuitenkin, että 'meillä on usko tähän kasvavaan tietoisuuteen ja näihin kasvaviin muutoksiin. Puheenvuorossa todetaan, että ajan kanssa edistymme. Englanninkielisessä tulkkauksessa todetaan, että todellista edistystä oli kyse sitten tutkimusteollisuudesta tai kehityksestä ei voi pohjata 'ihmisyydestä neuvotteluun, sen riistoon tai tuhoamiseen ihmisen olemassaolon alussa. Englanninkielisessä tulkkauksessa todetaan, ettei kansalaisaloite ole tullut paikalle pyytääkseen Euroopan parlamenttia oikeuttamaan menneisyydessä tehtyjä päätöksiä. Kanadalaisen abortinvastaisen liikkeen julkikuvan uudelleen rakentamisen edistyksellisenä on todettu voivan mahdollisesti mahdollistaa liikkeen vetoavan voimakkaammin tai helpommin laajan kanadalaisen yleisön keskuudessa, joilla ei tällä hetkellä ole abortinvastaisia näkemyksiä. (Saurette & Gordon 2016, 244.)

Pragmaattisuus

Kantasolututkimusta käsittelevässä osuudessa todetaan, että EU:n ei tulisi hyötymoraalin tai pragmaattisesta näkökulmasta katsottuna kantasolututkimusta, koska 'jo vuonna 2006 oli epätodennäköistä argumentoida, että tämä alkioita tuhoava tutkimustyö olisi hyödyllistä'. Todetaan, että Nobelin palkinto annettiin henkilölle, joka käytti aikuisten soluja sen sijaan, että hän olisi 'kehittänyt teknologiaa, joka tuhoaa alkioita'. Todetaan, että käytännön näkökulmasta ei olisi 'suuri uhraus Euroopan Unionille' lopettaa kantasolututkimuksen rahoitus.

7.3. Abortin määrittely -kehys

Kehyksessä abortti määritellään kamalaksi aiheeksi, joka ei kuulu sivistyneeseen yhteiskuntaan. Kansalaisaloitteen todetaan vaativan, että EU lopettaa abortin rahoittamisen seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluna. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloite rajaa siis abortin seksuaali- ja lisääntymisterveysten ulkopuolelle. Abortista todetaan, että se ei ole välttämätön ja että abortti ei ole lääketieteellinen asia. Abortista keskusteltaessa todetaan, että kysymys on epäoikeudenmukaisuudesta. Aborttia kutsutaan kamalaksi.

Puheenvuoroissa jälkiesitys ('emergency contraception') määritellään abortiksi. Yhdessä puheenvuorossa luetellaan erilaisia lääkevalmisteita, joista käytetään termiä 'abortification', joiden tavoitteena kuvailaan olevan kemikaalisen abortin aiheuttaminen raskauden tapauksessa. Lääkevalmisteiden lisäksi tuodaan esiin kuukautistensääntelyn prosessi, jonka kerrotaan kuuluvan kahden EU:n rahoittaman järjestön toimintaan. Kuukautistensääntelyn kerrotaan olevan kohdun tyhjennys prosessi alkion jo ollessa todennäköisesti kiinnittynyt. Käytäntöä käyttävien järjestöjen silmissä tämän todetaan eroavan kirurgisesta abortista, koska se suoritetaan tarkoituksella ennen virallisen raskaustestin suorittamista, joka tarkoittaa, ettei raskautta ole koskaan vahvistettu, ei sitä, ettei raskautta ole ollut. Todetaan, että kuukautisten sääntely on sama prosessi kuin kirurginen abortti ja vielä tarkennetaan, että lääketieteenalalla kutsuu tällaisen prosessin olevan kirurginen abortti, paitsi että kuukautistensääntely suoritetaan naiselle, joka epäilee enemmän kuin tietää olevansa raskaana. Yhdessä puheenvuorossa nimetään myös instituutio, jonka mukaan kuukautistensääntely vastaa yli puolta kaikista aborteista esimerkiksi Bangladeshissa. Todetaan, että nimetty instituutio ei epäröi kutsua kuukautistensääntelyä abortiksi.

Abortti on vaarallinen

Aborttien todetaan olevan jopa teollisuusmaissa tärkeä kuolleisuuden syy, josta todisteena pidetään sitä, että voimakkaasti aborttia rajoittavissa (englanninkielisessä tulkauksessa mainitaan vain aborttia rajoittavissa) valtioissa äitiyskuolleisuus on alhaisinta, esimerkki valtioiksi luotellaan Chile ja Irlanti, englanninkielisessä tulkauksessa mainitaan myös Puola. Todetaan, että Afrikan valtioissa, joissa aborttilainsäädäntö ei ole tiukasti rajoitettu, on tilastoita katsoessa äitiyskuolemia 'vielä

enemmän kuin niissä maissa joissa abortteja on vähän', jonka todetaan osoittavan 'selkeästi että abortit ovat äitiyskuolemien syy'. Todetaan, ettei aborttilainsäädäntö 'johda suurempaan naisten äitiyden kuolemiin', esimerkiksi luetellaan Chile, jossa todetaan abortin olevan kielletty ja todetaan että Chilessä naisia kuolee 'todella vähän synnytyksiin'. Tuodaan esiin myös tutkimus, jossa on todettu 78 % äitiyskuolemista johtuvan siitä, ettei ole tarpeeksi lääketieteellistä hoitoa ja 13 % kuolemista todetaan olevan abortin seurauksena 'eli huomattavasti enemmän kuin itse raskauden aikana', jonka jälkeen todetaan 'tarkoitus on välttää tätä koko aborttia, jos me pystyisimme välttämään abortteja niin silloin meillä olisi paljon parempi tilanne.' Englanninkielisessä tulkauksessa todetaan, että lait, jotka rajoittavat aborttia eivät aiheuta lisää äitiyskuolleisuutta.

Abortin todetaan sisältävän terveysriskejä ja todetaan että 'monet joutuvat sairaalaan jälkeenpäin'. Monien naisten myös todetaan kuolevan abortin jälkiseurauksena, mitä tarkennetaan vielä toteamalla, että abortteihin ei kuole vain turvattomien aborttien seurauksena. Esitetään myös, että psykologit näkevät millainen riski abortti on naisten mielenterveydelle, vaikka todetaankin, ettei puheenvuorossa käsitellä abortin aiheuttamista psykologisista riskeistä. Aliravituilla naisilla esimerkiksi abortista johtuvien terveysriskien uskotaan olevan vielä suuremmat. Englanninkielisessä tulkauksessa abortista todetaan, ettei se paranna sairauksia vaan aiheuttavan niitä. Abortilla todetaan olevan suuria fyysisiä riskejä. Todetaan, että joka päivä naisia kuolee abortin seurauksena, ja tähän todetaan lukeutuvan mukaan lailliset ja hygieeniset abortit.

Abortti on väkivaltainen ja kamala toimenpide

Kuukautistensääntely prosessin kuvailussa todetaan, että toimenpiteeseen käytetyn pumpun imu on niin väkivaltainen, että se tyhjentää kohdun kaikesta sen sisällöstä, mukaan lukien sikiön ja istukan. Todetaan, että ennen kahtatoista viikkoa sikiö on tyypillisesti riittävän pehmeä ja imu riittävän voimakas silpoakseen sikiön täysin mahdollista sen kulkea kapean kanyylin läpi. Jäljelle todetaan jäävän tunnistamattoman massan veristä kudosta, vaikka kymmenenviikkoisen sikiön todetaan voivan tunnistaa olevan ihminen. Kuukautistensääntelyn prosessin todetaan joko muuttaa sikiön tunnistamattomaksi tai että se hävitetään nopeasti. Todetaan, että valtioissa, kuten Bangladeshissa, joissa oikeusjärjestelmä vaatii fyysisiä todisteita abortista on mahdollista välttää rangaistus ja kiertää lakia tilanteessa, jossa abortista ei jää todisteita.

Todetaan, että tämän abortti menetelmän keksijä on mieslääkäri, jotka on ollut mukana sekä MSI ja IPPF järjestöissä, jotka saavat tukea EU:lta eli tähän kehykseen liittyy myös ajatus taloudellisista intresseistä. Hänen todetaan ylistäneen kuukautistensäätelyä, koska raskaudesta ei jää todisteita muuta kuin jos kohdusta poistettua kudosta tutkitaan mikroskooppisesti. Tämän todetaan olevan merkittävä huomio valtioissa, joissa abortti on laiton.

Abortista puhuttaessa tuodaan esiin kuinka erilaiset kepit ja henkarit ovat kamalia asioita. Niiden ei suoraan sanota olevan väkivaltaisia, mutta ajattelen niiden kuuluvan tähän samaan kehykseen, koska mielikuvissa ne liitetään vaarallisiin abortteihin. Todetaan, ettei kukaan ajattele, että keppejä ja henkareita tulisi laillistaa ja käyttää hygieenisemmissä olosuhteissa. Todetaan' kaikki se mitä täällä on sanottu näistä rautalangoista abortinteko menetelmänä, ne ovat kauheita käytänteitä, eikä tällaista voi laillistaa, ei parhaissa olosuhteissakaan. Tätä vastaan meidän on taisteltava.' Abortti kehystetään niin, että lailliset abortit tehdään rautalangoilla, mikä on keino korostaa abortin kamaluutta.

Kehitysapu vaihtoehtoja abortille

Todetaan, että kansalaisaloitteella on perusteita vaatimukselleen, joista yksi on, ettei abortti johda 'äidin terveyden paranemiseen'. Englanninkielinen tulkkaus toteaa, että kansalaisaloitteen vaatimus kunnioituksesta elämälle ja ihmisarvolle pohjautuu moraalin lisäksi myös sosiaalisiin syihin, koska abortti ei paranna äitiysterveyttä tai yhteiskuntaa. Englanninkielinen tulkkaus toteaa, että äitiyskuolemaongelma on olemassa, mutta että ei ole totta rinnastaa sitä aborttiin. Äitiyskuolleisuuden todetaan johtuvan kansallisesta terveysinfrastruktuurista, minkä johdosta äitiyskuolleisuutta ei tulisi käyttää tekosyynä abortin edistämiseen. Todetaan, että jos Eurooppa haluaa auttaa se voi auttaa tavoilla, jotka ovat hyödyllisiä keskittymällä abortin syihin ja parantamalla terveysjärjestelmiä. Todetaan, että abortteja rahoittamalla Eurooppa ei paranna äitien terveyttä ja että jos Eurooppa haluaa parantaa äitien terveyttä, tulee parantaa terveydenhoitojärjestelmiä, koska niistä löytyy syy synnytytkuolemiin. Todetaan, ettei abortin suosiminen ole prioriteetti äidin terveyden kannalta. Todetaan, että mikäli Eurooppa haluaa todella auttaa näitä maita 'se voi tehdä sen tavalla, josta on todella hyötyä.'

Englanninkielinen tulkkaus toteaa Euroopan kehitysavusta, että sen päätavoite on vähentää ja lopulta poistaa köyhyys, kun viitataan yhteen kuulemistilaisuuden aikana pidettyyn puheenvuoroon todetaan, että ehkä puhuja erehdyksissään totesi Euroopan olevan sitoutunut aborttiin, koska sitoumus on

köyhyyden poistossa ja terveyden parantamisessa. Todetaan, että osana köyhyyden poistamista ei tulisi vaalia tai suosia aborttia tai mitään toimintaa, joka heikentää ihmisarvoa tai terveyttä. Englanninkielisessä tulkauksessa todetaan, ettei kehittyneet eivätkä kehittyvät maat pääse eroon köyhyydestä hävittämällä köyhät. Todetaan, että yhden nimetyn instituution tutkimuksen löydöksiä katsoamalla nähdään, että jos terveyttä parannetaan niin saadaan kontrolli siitä ongelmasta, josta ollaan kiinnostuneita eli äitiyskuolemista. Abortin todetaan lisäävän abortteja, josta esimerkkinä esitetään kuinka Espanjan aborttiluvut ovat nousseet abortin laillistamisen jälkeen yhdeksästä abortista vuositaiseen 30 000 aborttiin. Todetaan, että aborttia ei tulisi pitää jonakin, joka on väistämätöntä. Kehitysyhteistyöosiossa englanninkielisessä tulkauksessa tuodaan esiin, että on kansalaisjärjestöjä, jotka edistävät kansalaisaloitteen mukaista työtä ja kysytään miksei unioni voisi tehdä tätä samaa työtä ja käyttää rahaa todelliseen kehitysyhteistyöhän. Esitetään, että unioni voisi näyttää näin 'Yksi meistä'-eurooppalaisen kansalaisaloitteen allekirjoittaneille Euroopan unionin olevan arvokas ja että kansalaisilla on 'mahdollisuus tehdä lakeja ja suojella elämää kaikissa sen vaiheissa ja kaikissa olosuhteissa.'

Todetaan, että 'meidän täytyisi luoda edellytykset niin että parannetaan kaikkien ihmisten elämää ja terveyttä ja tähän on kaikkienkokoisia toimenpiteitä ei vain lääketieteellisiä'. Esimerkkinä tällaisesta toimenpiteestä esitetään valistuksen parantamista. Todetaan myös, että olisi tärkeätä, että kaikkia voitaisiin seurata raskauden aikana ja sen jälkeen. Tuodaan myös esiin muun muassa antibiootit ja yksinkertaiset verinäytteet, joiden todetaan täytyvän toimia kunnollisissa terveysjärjestelmissä. Tuodaan esiin myös 'maatalouden saralla tehtäviä uudistuksia niin että parannettaisiin ihmisten elintarvike tilannetta'. Todetaan myös, että 'täytyisi pyrkiä parempaan lääketieteeseen ja ennaltaehkäisyyn, sen täytyisi vihdoin saada myös tuonne kolmansiin maihin'. Todetaan, että kehitysavun halutaan todella parantavan terveyttä ja kaikkien ihmisten elämää. Tuodaan esiin myös maataloutta edistävät toimet, edistääkseen kaikista huonoimmassa asemassa olevien naisten ravitsemusta. Tämä heijastaa Kairon toimintaohjelmassa esitettyä tavoitetta parantaa naisten terveyttä ja ravitsemusta erityisesti muun muassa raskauden aikana (Programme of Action 2014, 88).

Abortti väestön määrän kontrollin keinona

Todetaan, että pyrittäessä synnytykskuolemien vähentämiseen on kehitysmaiden hedelmällisyys vähentynyt. Todetaan, että köyhiin maihin viedään ns. läntinen malli, jonka todetaan pohjautuvan ylivoimaisesti ehkäisyyn ja abortteihin, minkä seurauksena nähdään perheen tuhoaminen. Perheen

mainitaan olevan yhteiskunnan perusta. Englanninkielisessä tulkauksessa todetaan, että 'tämän tekosyyyn kanssa, että kamppaillaan äitiyskuolleisuutta vastaan vaikuttaa siltä että seksuaali- ja lisääntymisterveyttä pidetään keinona muuttaa perin pohjin kehittyvien maiden yhteiskunnat vähentämällä niiden syntyvyyttä.' Esitetään, että köyhiin maihin yritetään viedä niin sanottu läntinen yhteiskuntamalli, johon kuuluu ehkäisy ja abortti. Tämän politiikan todetaan hajottavan perheitä, joiden todetaan olevan jokaisen yhteiskunnan perusta. Todetaan, että aborttiin liittyen kansalaisaloitteen tulkinnalla ihmisyydestä on yleisiä seurauksia yhteiskunnalle. Kairon toimintaohjelmassa perheen todetaan olevan yhteiskunnan perusyksikkö, joka näin ollen on oikeutettu saamaan kokonaisvaltaista suojelua ja tukea. Kairon toimintaohjelmassa perhemuotojen todettiin olevan monimuotoisia eri sosiaalisissa, kulttuurisissa, lainsäädännöllisissä ja poliittisissa järjestelmissä (Programme of Action 2014, 39).

Kehitysapuun liittyen EU:n toimintaa verrataan kolonialismiin ja että länsi on jo tuhonnut 'näiden kansojen sosiaalisen tasapainon'. Todetaan, että kansalaisaloite haluaa EU:n toimia paremmin ja luopua abortin rahoittamisesta ja edistämisestä. Englanninkielisessä tulkauksessa luetellaan eri keinoja parantaa terveyttä todetaan, että nämä keinot voisivat olla tärkeitä ja lopettaa köyhien ylikansoittumisen. Kehys vaikuttaa nojaavan Kairon konferenssissa esitettyyn tavoitteeseen hidastaa väestönkasvua ja samalla yhdistää tämä tavoite ajatukseen siitä, että väestönkasvu köyhissä valtioissa nähdään ongelmana.

Anti-genderistisessä liikkeessä voidaan myös tulkita lännen vievän 'sukupuoli-ideologiaa' muualle maailmaan, mikä nähdään näin ollen uuskolonialistisena projektina, jossa läntiset aktivistit ja hallinnot yrittävät viedä omia rappeutuneita arvojaan ei-läntisiin yhteiskuntiin ja tehdä niistä sekulaareja. Anti-genderistinen liike pitää tässä prosessissa keskeisinä kansainvälisiä instituutioita kuten Yhdistyneitä kansakuntia ja Europan Unionia, jotka pakottavat köyhempiä ja vähemmän vaikutusvaltaisia maita hyväksymään moraalisesti ongelmallisia lakeja ja säädöksiä saadakseen tukea (Paternotte & Kuhar 2018a, 9).

Sukupuoliroolit

Englanninkielisessä tulkauksessa tuodaan esiin sellaisen koulutuksen tarjoaminen, että miehet ja naiset molemmat jakavat lastenhoidon ja muut kotityöt, jotta miehet voidaan laittaa vastuuseen, jonka todetaan ei vain vähentävän tautien leviämistä, vaan myös lopettaisi naisten näkemisen pelkkinä objekteina lisääntymiselle. Todetaan, että miehet ja naiset ovat yhdessä vastuussa lasten hoitamisesta ja

korostetaan, että miesten täytyy myös olla vastuussa, jonka jälkeen todetaan, että 'miesten täytyisi olla vastuussa siitä, että heillä on paljon seksuaalisia suhteita tai useita vaimoja'. Todetaan myös 'tuntuu siltä, että monille miehille nainen on vain lasten synnyttävä'. Kehys heijastuu Kairon toimintaohjelman tavoitteisiin. Kairon toimintaohjelmassa todetaan, että on keskeistä parantaa miesten ja naisten välistä kommunikaatiota seksuaali- ja lisääntymisterveyden kysymyksissä sekä ymmärrystä yhteisistä vastuista, jotta miehet ja naiset ovat yhtäläisiä julkisessa ja yksityisessä elämässä. Toimintaohjelmassa todetaan myös, että hallitusten tulisi edistää ja kannustaa miesten ja naisten tasa-arvoista osallistumista kaikissa perhe ja kotitalous vastuissa mukaan lukien perhesuunnittelu ja kotitaloustyöt. Todetaan myös, että tulisi korostaa miesten jaettua vastuuta ja edistää heidän osallistumistaan muun muassa vastuulliseen vanhemmuuteen, seksuaali- ja lisääntymiskäyttäytymiseen sekä sukupuolitautien ehkäisyyn (Programme of Action 2014, 36–37.) Todetaan, että kaikissa valtioissa tulisi varmistaa, että miehet jakavat vastuun seksuaali- ja lisääntymisterveydestä (Programme of Action 2014, 90).

Naisten asema

Yhdessä puheenvuorossa pyritään selventämään kansalaisaloitteen tavoitteita, koska todetaan, että tietyt väittämät ovat aiheuttaneet hämmennystä kansalaisaloitteen tavoitteista julkisessa keskustelussa. Kehitysapuun liittyen todetaan, ettei 'Yksi meistä' -kansalaisaloite vaadi abortin kieltämistä, eikä 'Yksi meistä' -kansalaisaloite halua puuttua kansalliseen aborttilainsäädäntöön. Todetaan myös, ettei 'Yksi meistä' eurooppalainen kansalaisaloite vaadi vähentämään kehitysapua erityisesti naisten terveyteen liittyen.

Nykyaikaista kanadalaista abortinvastaista liikettä tutkittaessa on havaittu, että liikkeen pyrkimyksenä on ollut lisätä nuoria naisia julkisiin rooleihin, jotta liike näyttäisi visuaalisesti yhtenäiseltä sen käyttämien naisten tukevan diskurssin kanssa. Visuaalisesti miesjohtoista, konservatiivista ja naisvas-taista stereotypiaa vahvistavan abortinvastaisenliikkeen ajatellaan kohtaavan haasteita. Aborttivastaisenliikkeen naisjohtajakeskeisyys ei ole ajateltu olevan vain markkinointia, vaan naisilla on merkittäviä asemia abortinvastaisissa organisaatioissa. (Saurette & Gordon 2016, 211–214.) 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kuulemistilaisuudessa kansalaisaloitetta edusti neljä puhujaa, joista kaksi oli miehiä ja kaksi naisia. Kehitysapuun eli aborttiin liittyvät puheenvuorot olivat naisten pitämiä, kun taas muut puheenvuorot olivat miesten pitämiä.

Informaatio

Todetaan, että IPPF ei ole koskaan määritellyt mitä jälkikiekkäisillä (‘emergency contraception’) tarkoitetaan, mutta todetaan, että kun tietää asiasta jotakin niin kyseessä on todennäköisesti tiettyjä ‘abortifications’, joiden tarkoituksena todetaan olevan abortin aiheuttaminen raskauden tapauksessa. Puheenvuorossa selitetään mitä kuukautistensääntely tarkoittaa, koska sen ajatellaan olevan tärkeää keskustelulle. Todetaan, että vaikka kuukautistensääntely määritelmä on ensin epäselvä, selviää se kuitenkin kahden mainitun järjestöjen verkkosivuilta.

Abortinvastaisessa diskurssissa naiset voidaan esittää uhreina, joille ei ole tarjottu tarpeeksi todellista informaatiota voidakseen tehdä tietoon perustuvan päätöksen. Kehystettynä näin naiset esitetään olevan painostettu tai huijattu hankkimaan abortti. Kehykselle on keskeistä, että aborttia vastustavat toimijat näyttäytyvät toimijoina, jotka todella puolustavan naisia. (Saurette & Gordon 2016, 250–252.) IPPF:n kerrotaan raportoineen tarjonneensa vapaasti kuukautistensääntelyä 12 278 asiakkaalle, jotka ovat tulleet klinikalle hakemaan tukea, mikä voidaan tulkita, etteivät asiakkaat välttämättä tulleet klinikalle aborttia, kuten ‘Yksi meistä’ on kuukautistensääntelyn määritellyt. IPPF voidaan näin kehystää edistävän aborttia ja mahdollisesti jättävän kertomatta mistä kuukautistensääntelyssä on kyse. Abortin vastaisessa diskurssissa on pyritty luomaan kehys, jossa painostavat ja epäeettiset aborttikäytännöt loukkaavat naisten oikeuksia systemaattisesti (Saurette & Gordon 2016, 255). ‘Yksi meistä’ -eurooppalaisen kansalaisaloitteen puheenvuorossa tarjotaan tietoa kuukautistensääntelystä eli toimitaan toisin kuin järjestöt, jotka eivät määritelleet mitä kuukautistensääntely tarkoittaa, vaikka tiedon kuitenkin todetaan löytyvän järjestöjen verkkosivuilta.

8. Johtopäätökset

Kehysanalyysin avulla olen pyrkinyt hahmottamaan 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien kansalaisaloitteen kuulemistilaisuudessa rakentaman viitekehysten viitekehyksen eli uskomusjärjestelmän kuten Erving Goffman on sitä kutsunut. Esitän uskomusjärjestelmän taustalla toimivan tietynlaisen kansalaisaloitteen tavoitteissa heijastuvan totuusdiskurssin. Aloitin 'Yksi meistä' – keskeisen kehyksen hahmottelusta, koska se on kansalaisaloitteen tärkein uskomusjärjestelmää jäsentävä kehys, jonka pohjalta koko kansalaisaloite on rakennettu. 'Yksi meistä' -kehys määrittelee ihmisalkioiden olevan tasavertaisia ihmisiä ja tämän pohjalta perustellaan kansalaisaloitteen vaatimusta muuttaa Euroopan Unionin tutkimusrahoitus- ja kehitysapukäytäntöjä.

Toinen keskeinen kehys esittää Euroopan Unionin toimivan epäjohdonmukaisesti, koska Euroopan Unionin tulkitaan jo todenneen ansaitsevan ihmisarvon. Todetaan, ettei Euroopan Unionin tulisi näin ollen rahoittaa tutkimusta, johon liittyy ihmisalkioiden tuhoamista missään tutkimuksen vaiheessa, eikä unionin tulisi rahoittaa aborttia kehitysavun kontekstissa suoraan tai epäsuorasti. Aiemmassa tutkimuksessa on havaittu, että lain tunnistaessa sikiön ihmisarvon jossakin lain osa-alueella, voidaan johdonmukaisuuden tai ristiriitaisuuden nimissä esittää vaatimuksia soveltaa tätä määritelmää myös aborttilainsäädäntöön eli kieltää abortti. Tulkitsen 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen pyrkivän juuri tähän eli Euroopan Unionin toivotaan soveltavan tutkimuksen alalla esitettyä tuomioistuimen näkemystä sikiön ihmisarvosta myös aborttiin kehitysavun kontekstissa. Abortin määritelmä on viimeinen 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kuulemistilaisuuden aikana rakennetuista keskeisistä kehyksistä.

Tutkimusrahoituksesta ei puheenvuoroista löytynyt samanlaista omaa keskeistä kehystä kuin abortista, minkä tulkitsen kertovan abortin tukemisen kieltämisen Euroopan Unionin kehitysavun kontekstissa olleen kansalaisaloitteen asettamasta kahdesta tavoitteesta ensisijainen. Tutkimusrahoitusosuudessa rakennetut kehykset liittyivät osaksi 'Yksi meistä' -keskeistä kehystä tai epäjohdonmukaisuus -keskeistä kehystä.

Kuulemistilaisuuden jälkeen annetussa komission tiedonannossa Euroopan komissio toteaa, ettei se näe syytä tehdä muutoksia kansalaisaloitteen pohjalta (EU, liite 2, 18–20). Komissio toteaa, että kansalaisaloitteen viittaamassa Euroopan tuomioistuimen Brüstle-tuomiossa todetaan, ettei direktiivin tarkoituksena ole säännellä ihmisalkioiden käyttöä tieteellisen tutkimuksen yhteydessä. Direktiivissä todetaan olevan kyse bioteknologian keksintöjen patentoitavuudesta, ei siitä, voidaanko tällaista

tutkimusta harjoittaa tai voidaanko sitä rahoittaa (EU liite 2, 3–4). 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen pohjalla toiminutta Brüstle-tuomiota ei näin ollen pidetty validina liittyen 'Yksi meistä' -kansalaisaloitteessa esitettyihin näkemyksiin Euroopan Unionin lainsäädännöllisestä epäjohdonmukaisuudesta, eikä 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite johtanut muutoksiin. Ihmisalkion ihmisarvon tunnistamista, kuten 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite oli tulkinut Euroopan tuomioistuimen tuomion, ei kansalaisaloitteen kuulemistilaisuudessa pystytty argumentoimaan tavalla, joka olisi johtanut tulkintaan ihmisalkioihin liittyvän muun muassa kantasolututkimuksen kieltämiseen ja näin johdonmukaisuuden nimissä abortin kieltämiseen kehitysavun kontekstissa.

'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kuulemistilaisuuden aikana kansalaisaloitteen edustajien puheenvuorojen aikana kerrotaan, ettei 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite pyri kieltämään aborttia tai vaikuttamaan jäsenvaltioiden aborttilainsäädäntöön. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen verkkosivuilla kuitenkin todetaan kansalaisaloitteeseen liittyen, että jos kansalaisaloite toteutetaan voi sillä olla vaikutusta myös päätöstä vailla oleviin tapauksiin Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen voi siis tulkita pyrkineen vaikuttamaan ei vain tutkimusrahoitukseen ja aborttiin kehitysavun kontekstissa, vaan myös muuhun eurooppalaiseen oikeuskäytäntöön. Jos kansalaisaloite olisi toteutettu olisi tämän jälkeen voitu johdonmukaisuuden nimissä vaatia samanlaista ihmisarvon tunnistamista kaikessa EU lainsäädännössä. Kansainvälisten instituutioiden agendat toimivat esimerkkinä muille toimijoille, minkä vuoksi, jos Euroopan Unioni olisi tehnyt muutoksia pohjautuen 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen vaatimukseen, olisi jäsenvaltiossa voitu alkaa vaatia EU:n esimerkin seuraamista. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen puheenvuorojen aikana todetaan, ettei 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite pyri muuttamaan kansallista aborttilainsäädäntöä voidaan tulkita, että 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloitteen toteuttaminen olisi legitimoitunut abortin kieltämistä esittävät vaatimukset ja tuonut abortin jäsenvaltioiden kansalliselle poliittiselle agendalle.

Keskeisiä kehyksiä täydennetään puheenvuoroissa kehyksen lisäyksin ja -laajennuksin vahvistaen keskeisen kehyksen viestiä. 'Yksi meistä' -kehyksen kokonaisuus kehystää ihmisalkion olevan tasavertainen ihminen, jonka oikeuksia tulee puolustaa kuten aikaisemmin on täytynyt puolustaa orjien oikeuksia. Ihmisen todetaan olevan muutakin kuin eläin tai asia. 'Yksi meistä' -kehyksen määritelmä elämän alkamisesta hedelmöityksestä alkaen ja näin ihmisalkion ansaitseman ihmisarvon kehystetään olevan tieteellinen määritelmä. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen puheenvuoroissa pyrittiin siis esittämään kansalaisaloitteen taustalla olevan uskomusjärjestelmän perustuvan tieteelliseen totuuteen. 'Yksi meistä' -keskeisen kehyksen kokonaisuudessa kansalaisaloitteen pyyntöjen todetaan olevan yksinkertaisia eli 'Yksi meistä' -kehyksen toteamus siitä, että elämä alkaa hedelmöityksestä

ja alkio ansaitsee näin ihmisarvon esitetään yksinkertaisena asiana. Kehyksen ulkopuolelle rajataan kuulemistilaisuuden aikana muiden kuin 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien toteamukset kansalaisaloitteen esiin nostamien asioiden monimutkaisuudesta. Kehyksessä halutaan esittää elämän alkaminen hedelmöitymisestä yksinkertaisena arkijärkisenä asiana ja jättää tiedostamasta määritelmästä seuraavat monimutkaiset vaikutukset esimerkiksi lisääntymisterveyteen ja -oi-keuksiin, jotka on yhdistetty äitiyskuolleisuuden vähentämisen tavoitteeseen Euroopan Unionin kehitysyhteistyössä. Toisaalta 'Yksi meistä' -keskeisen kehyksen kokonaisuudessa kehystetään myös, että joidenkin, kuten joidenkin rahoitusetujen, on vaikea kuulla elämän alkavan hedelmöityksestä, koska tällä määritelmällä on yhteiskunnallisia seurauksia. 'Yksi meistä' eurooppalainen kansalaisaloite siis kehystetään taloudellisten intressien vastakohtana.

Kuulemistilaisuuden yhdessä keskeisessä kehyksessä kehystetään EU:n toimintatapojen olevan epä-johdonmukaisia liittyen elämän kunnioittamiseen hedelmöityksestä alkaen. Samalla EU:n kehyste-tään kärsivän demokraattisen legitimitetin puutteesta Euroopan Unionin kansalaisten silmissä. Ke-hyksessä korostetaan kuitenkin, että kansalaisaloitteen lähtökohtana on, että kansalaisaloite voi vai-kuttaa EU:n toimintaan, vaikka todetaan, että EU:n komissiolle tämä voi tuntua hankalalta, koska kehystetään, että komissio on tottunut toimimaan oman tahtonsa mukaisesti eli epädemokraattisesti. Kansalaisilla esitetään olevan vain vähän valtaa. Kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroissa ke-hystetään, ettei kansalaisaloite sisällä mitään henkilökohtaisia motiiveja, mikä kehystyy vastakkain taloudelliset intressit -kehyksen kanssa. Taloudelliset intressit -kehyksessä esitetään taloudellisten intressien hyötyvän siitä, että elämän ei tulkita alkavan hedelmöitymisestä. Kansalaisaloitteen taas esitetään toimivan omantunnon pohjalta, mikä sitoutuu havaintoon, että kansainvälistä rahoitusta kos-kevaan politiikkaan on tullut mukaan toimijoita, jotka pyrkivät vaikuttamaan arvoihin ja normeihin rahoituskäytäntöjen taustalla. Euroopan Unionin eettiset standardit esitetään olevan matalat 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimesta. Kansalaisaloite kehystetään hyödyllisenä ja koh-tuullisena vaatimuksena. Toisaalta kansalaisaloite kehystetään olevan myös käytännöllisenä vaihto-ehdona, koska todetaan, että kantasolututkimuksen tulosten esitetään olleen pettymyksiä, minkä vuoksi kantasolututkimuksesta voidaan luopua ilman merkittäviä seurauksia.

Abortin määrittely - kehyksen kokonaisuudessa kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroissa abortti kehystetään olevan kamala, vaarallinen ja väkivaltainen toimenpide. Kehystyksessä myös jälkieh-käisy ja puheenvuoroissa esitelty kuukautistensääntely määritellään abortiksi. Kansa-laisaloitteen edustajien puheenvuoroissa pyritään rakentamaan vaihtoehtoa Euroopan Unionin kehitysavulle eli suosimaan sellaista kehitysapua, joka keskittyy muun muassa terveyden edistämiseen ja terveyden-huollon infrastruktuurin parantamiseen, samalla kehystäen, että Euroopan Unionin kehitysapu ei tätä

tee, vaan keskittyy aborttiin, jonka todetaan vaikuttavan kehitysapua saavien valtioiden yhteiskuntiin ja perheisiin heikentävästi.

Abortti kehyksen kokonaisuuteen kehystetään, kuinka naisten ja miesten tulee olla tasa-arvoisia keskenään eli myös miesten tulee osallistua lasten kasvatukseen ja kotitaloustöihin. Kehys rakennetaan vastakohtaksi abortinvastustukseen yleisesti liitettyihin perinteisiin sukupuolirooleihin ja kehyksessä todetaankin, ettei naista tule nähdä vain lasten synnyttäjänä, mikä on näkemys, joka usein esitetään kuuluvan abortinvastaiseen liikkeeseen liikkeen ulkopuolelta.

Kansalaisaloitteen tavoitteiden todetaan olevan ihmisoikeuskysymys ja abortista kehitysavun kontekstissa keskustellessa tämän kehyksen voi tulkita tarkoittavan erityisesti sikiön ihmisoikeuksia eli abortti on ihmisoikeuksien vastainen toimenpide. Kansalaisaloitetta ei kehystetä lisääntymisterveyden tai -oikeuksien vastaisena, vaan abortti kehystetään ja rajataan lisääntymisterveyden- ja oikeuksien ulkopuolelle. Aborttia ei nähdä lääketieteellisenä asiana, vaan jonakin joka aiheuttaa terveysongelmia ja johtaa korkeampaan äitiyskuolleisuuteen. Kehystetään, että Euroopan Unionin kehitysapua saavat järjestöt eivät ole tarkoin määritelleet mitä kuukautistensääteily tarkoittaa verkkosivuillaan eli järjestöjen kehystetään jättävän kertomatta mitä niiden toimintaan kuuluu, mikä sopii yhteen abortinvastaisen liikkeen käyttämään kehykseen, jonka mukaan abortista tulisi antaa oikeaa informaatiota. Kehys sopii yhteen myös puheenvuorossa esitetyn näkemyksen kanssa siitä, että olisi olemassa jonkinlainen abortin mystifioiminen, mikä ikään kuin piilottaa sen mikä abortti oikeasti on eli kansalaisaloitteen määritelmän mukaan kamala ja väkivaltainen toimenpide, joka tuhoaa elämää. Abortista todetaan, ettei se kuulu sivistyneeseen yhteiskuntaan.

8. 1 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite biopolitiikan näkökulmasta

Biopolitiikan näkökulmasta 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroissa rakennettiin kaksi keskeistä kehystä eli 'Yksi meistä' -keskeisen kehyksen kokonaisuus ja 'Abortin määrittely' -keskeisen kehyksen kokonaisuus. 'Epäjohdonmukaisuus' -keskeisen kehyksen kokonaisuus kehystää Euroopan Unionia ja liittyy hallinnallisuuteen. Tutkielman lähtökohta on, että kehyksien taustalla toimii totuusdiskurssi, jonka pohjalta rakennetaan mistä huomion kohteena olevasta ilmiöstä on todella kyse. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kohdalla tarkasteluni kohdistuu siihen, mikä näyttäytyy olevan ensisijainen vastakkainasettelu Euroopan Unionin ja 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen välillä.

'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite kehystää biopolitiikan näkökulmasta, että elämä alkaa hedelmöitymisestä ja abortin olevan kamala ja vaarallinen toimenpide. Väestöpolitiikan näkökulmasta abortilla nähdään olevan yhteiskuntaa ja perheitä heikentäviä vaikutuksia näitä kuitenkin tarkemmin määrittelemättä. 'Yksi meistä' – eurooppalaisen kansalaisaloitteen voi tulkita kehystävän abortin olevan kansanterveydellinen ongelma, koska abortilla nähdään olevan terveydelle haitallisia seurauksia. Kansanterveys on yksi biopolitiikan osa-alueista. Biopolitiikka hallinnoi biologiaan palautuvia ilmiöitä, kuten syntyvyyttä. Kairon konferenssin toimintaohjelmassa turvattomien aborttien todettiin olevan merkittävä syy äitiyskuolleisuuteen, minkä johdosta myös Kairon toimintaohjelma näkee abortin kansanterveydellisenä ongelmana, mutta perusteet tälle tulkinnalle ovat erilaiset kuin 'Yksi meistä' -eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa. Kairon toimintaohjelman 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite toteaa olevan merkityksetön 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoitteisiin liittyen. 'Yksi meistä' -eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa aborttien saataavuus nähdään terveydellisenä ongelmana, kun taas Kairon toimintaohjelmassa ja Euroopan Unionin kehitysyhteistyössä ongelmana nähdään turvattomat ei terveydenhoidonhenkilökunnan suorittamat abortit. 'Yksi meistä' -eurooppalaisella kansalaisaloitteella ja Euroopan Unionilla on siis eroava näkemys siitä, kuinka abortti muodostaa kansanterveydellisen ongelman ja kuinka se tulisi ratkaista.

'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite esittää abortin kehitysavun kontekstissa autettavien valtioiden väestön määrän kontrolloinnin keinona. Tulkintani mukaan kehyslaajennuksen avulla nostamalla kolonialismi mukaan Euroopan Unionin kehitysavusta keskusteluun pyritään vetoamaan sosiaalisen oikeudenmukaisuuden arvoihin esittämällä abortti kehitysavun kontekstissa epäoikeudenmukaisena kehitysapua saaville yhteiskunnille. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen aborttivastaisuus kehystetään näin edistyksellisenä. 'Yksi meistä' -kansalaisaloite ei esitä tavoitetta kehitysavun lopettamisesta, vaan sen muuttamisesta. Epäoikeudenmukaisuuden kehyksen laajennusta käytetään myös esitettäessä sikiöt yhtenä tasavertaisena ihmisryhmänä. Biopolitiikan vallanmekanismien väestön fragmentoinnin keinoin sikiöt esitetään omana väestöryhmänä, jonka oikeudet eivät toteudu. Sikiöt siis erotetaan eli fragmentoidaan muusta väestöstä. Puheenvuorojen aikana sikiöiden yhteiskunnallista asemaa verrattiin orjien yhteiskunnalliseen asemaan. Kehyksen laajennuksella puheenvuorojen voidaan näin tulkita esittävän sikiöt samanlaisena marginalisoituna väestöryhmänä kuin orjat hyödyntäen yleisesti hyväksytyä näkemystä orjuudesta epäoikeudenmukaisuutena oman tavoitteensa edistämiseen. Kehyksessä fragmentointia käytetään siis osoittamaan kuinka epäoikeudenmukaista abortti ja ihmisalkiota tuhoava tutkimus on sikiöiden näkökulmasta sikiöiden ollessa tasavertaisia ihmisiä muihin ihmisryhmiin nähden.

'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kehyksissä tehtävään väestön fragmentointiin kuuluu myös naisten ja sikiöiden näkeminen tasavertaisina väestöryhminä. Sikiöt määritellään olevan raskaana olevista naisista irrallisina. Abortinvastainen liike on pyrkinyt olla asettamatta naisten oikeuksia ja sikiöiden oikeuksia vastakkain välttääkseen tulkintaa abortinvastaisesta liikkeestä naisten oikeuksien vastaisena liikkeenä. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen puheenvuoroissa todetaan, ettei kansalaisaloitteen tavoite ole leikata kehitysapua liittyen naisten terveyteen. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite ennemminkin kehystää abortin rahoittamisen lopettamisen edistävän naisten terveyttä, koska abortin todetaan olevan vaarallinen menetelmä, jolla on terveyttä heikentäviä seurauksia. Abortin myös todetaan aiheuttavan äitiyskuolleisuutta. Kairon toimintaohjelmassa ja EU:n kehitysavussa turvattomat abortit nähdään kansanterveyshuolena. Kairon toimintaohjelmassa todetaan, että aborttien ollessa laillisia niiden tulisi olla turvallisia. Aborttien turvallisuuden parantaminen ei kuulu 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoitteisiin. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuorojen aikana todetaan, ettei turvattomia abortteja saa nähdä oikeutuksena abortille, eikä kansalaisaloitteessa erotella turvallisia ja turvattomia abortteja, vaan kaikki abortit nähdään yhtä huonoina. Naisten oikeudet ja sikiöiden oikeuksien voi tulkita olevan vastakkain 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoitteissa, koska yksi merkittävä tunnistettu äitiyskuolleisuuden syy on turvattomat abortit.

8.2 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite liberalistinen hallinnallisuuden näkökulmasta

Liberalistisen hallinnallisuuden keskiössä on markkinoiden asettama totuus. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien toimesta Euroopan Unionin tukemien järjestöjen kehystetään toimivan taloudellisten intressien pohjalta. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite taas kehystetään olevan Euroopan kansalaisten omantunnon osoitus. Kansalaisaloitteen edustajien toimesta todetaan, että 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoitteet eivät seuraa lyhyen aikavälin taloudellisia intressejä. Liberalistisen hallinnallisuuden näkökulmasta 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kehystetään toimivan markkinoiden asettamaa totuutta vastaan tai sen vastaisesti. Anti-genderismin on tulkittu olevan vastareaktio uusiliberaalille globalisaatiolle, minkä vuoksi 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tarkastelu liberalistisen hallinnallisuuden näkökulmasta on mielenkiintoista.

Liberalistisessa hallinnallisuudessa politiikan on todettu käsittelevän intressejä ja koska liberalistinen hallinnallisuus seuraa markkinoiden asettamaa totuutta on lähtökohtaisesti oletettavaa, että taloudellisilla intresseillä on merkittävä asema poliittisissa kysymyksissä, minkä johdosta oma poliittinen tavoite kannattaa rakentaa niin, että siihen sisältyy jonkinlainen kollektiivinen taloudellinen intressi. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite ei korosta taloudellisia intressejä oman tavoitteensa kehystämässä, vaikka tuodaan esiin, että kantasolututkimus on hyödytöntä ja näin ollen sitä ei ole syytä rahoittaa. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite kuitenkin pyrkii vaikuttamaan Euroopan Unionin rahoitukseen eli käytännön ilmenemismuotona 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen asettama vastakkainasettelu on taloudellinen. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoitteet sitoutuvat talouteen, vaikka niiden taustalla olisi muita muun muassa uskonnollisia syitä. Tutkimusrahoitukseen ja kehitysapuun liittyvä vastakkainasettelu, jonka 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite asettaa, on näin ollen liberalistisen hallinnallisuuden mukainen poliittinen kysymys, jossa vastakkain on erilaiset intressit. Käytännössä tulee huomioida, että eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoitteiden tulee kuulua Euroopan Unionin toimivaltaan. Tutkimus- ja kehitysapurahoituksenkäytäntöihin on mahdollista pyrkiä esittämään muutoksia eurooppalaisen kansalaisaloitteen kautta, minkä vuoksi ne on voitu valita 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen tavoitteiden kohteeksi.

Anti-genderismin taustalla on tunnistettu huolia talouden epävarmuudesta ja yhteiskuntien jatkuvuudesta esimerkiksi kulttuurin näkökulmasta, mikä voi selittää minkä vuoksi 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloitteen esittämät näkemykset kantasolututkimuksesta ja abortista kehitysavun kontekstissa taloudellisten intressien edunmukaisina. Talous ja taloudelliset intressit voidaan liittää anti-genderismin vastustamiin ilmiöihin kuten aborttiin mahdollisesti, koska anti-genderistisessä liikkeessä talouteen liittyy tyytymättömyyttä lähtökohtaisesti. Taloudelliset intressit voidaan yleisesti kehystää negatiivisina talouden epävarmuudesta johtuen. Anti-genderismi ei kuitenkaan ole lähtökohtaisesti talouteen keskittyvä yhteiskunnallinen liike, vaan anti-genderistinen liike keskittyy sellaisiin kysymyksiin kuin abortti, seksuaalivähemmistöjen oikeudet ja sukupuoli. Anti-genderismin tavoitteet liittyvät ensisijaisesti biopolitiikkaan, mutta biopolitiikan ollessa liberalistisen hallinnallisuuden vallanmekanismi voidaan anti-genderismillä on talouteen liittyvä ulottuvuus.

'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite tuo esiin, että kansalaisaloitteen määritelmällä elämä alkaa hedelmöityksestä on yhteiskunnallisia seurauksia kehitysapu keskustelussa. Seurauksia ei kuitenkaan 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimesta määritellä tarkemmin. Myöhemmin perustetussa 'Yksi meistä' -organisaation verkkosivuilta löytyy esitettävän huolia liittyen Euroopan matalaan syntyvyyteen ja syntyvyyden laskusta oletetusti aiheutuvalle talouden vaikeuksille.

Markkinoiden asettaman totuuden asema tässä kehystämisessä on keskeinen. Biopolitiikka on yksi liberalistisen hallinnallisuuden vallanmekanismeista, minkä johdosta biopolitiikan ilmiöillä on poliittisia ja taloudellisia vaikutuksia, minkä vuoksi niitä pyritään hallinnoimaan. Syntyvyyden laskulla nähtäessä olevan taloudellisia vaikutuksia syntyvyyden laskusta tulee poliittinen ongelma liberalistisen hallinnallisuuden näkökulmasta, koska liberalistisen hallinnon tulee lähtökohtaisesti seurata markkinoiden asettamaa totuutta, minkä johdosta väestöön pyritään vaikuttamaan erilaisin vallanmekanismein. Biopolitiikan vallanmekanismein voidaan pyrkiä muokkaamaan väestöä erilaisin väestöstä kaukaisilta näyttävien muuttujien kautta.

Liberalistiseen hallinnallisuuteen liittyvän pelon kulttuurin ajatuksen kautta tarkasteltuna voidaan löytää selitys anti-genderismin keskittymisestä biopolitiikan kysymyksiin. Liberalistinen hallinnallisuus pyrkii välttämään riskejä. Anti-genderismin taustalta löytyy huolta taloudellisesta epävarmuudesta. Markkinoiden asettaessa totuuden liberalistisen hallinnallisuuden taustalle talouden epävarmuus voi aiheuttaa riskien välttämistä, mikä anti-genderismissä suuntautuu biopolitiikan kysymyksiin. Biopolitiikan ilmiöitä on mahdollista tarkastella tilastotieteen avulla, mutta ilmiöiden muuttuessa niiden seurauksia ei ole mahdollista ennakoida. Kairon konferenssissa tunnistettiin lisääntymisoikeudet sekä perheiden olevan monimuotoisia, mikä katolisen kirkon toimesta tulkittiin abortin ja homoseksuaalisuuden hyväksymisenä. Biopolitiikka käsittelee syntyvyyttä poliittisena ilmiönä. Perhe on yksi väestön erityisoikeutettu väestön osa-alue biopolitiikassa, koska perheen kautta pystytään vaikuttamaan väestön syntyvyyteen. Biopolitiikan näkökulmasta perheen määritelmän muuttuminen muuttaa perheen asemaa liberalistisessa hallinnallisuudessa, minkä seurauksia liberalistiselle hallinnallisuudelle ei vielä tunneta, mikä liberalistisen hallinnallisuuden näkökulmasta on riski yhteiskunnan kollektiivisille taloudellisille intresseille.

Abortti on biopolitiikan ilmiö, johon liittyy muun muassa uskonnollisiin arvoihin pohjautuvaa vastustusta. Abortin tunnistamisella lisääntymisoikeutena voi biopolitiikan näkökulmasta olla vaikutuksia syntyvyyteen, minkä vuoksi biopolitiikan ja näin ollen liberalistisen hallinnallisuuden näkökulmasta abortti voidaan nähdä yhteiskunnallisena kollektiivisena riskinä. Matalalla syntyvydellä on tulkittu eurooppalaisessa väestöpolitiikassa olevan heikentävä vaikutus eurooppalaisiin yhteiskuntiin. Pelon kulttuurin näkökulmasta matalan syntyvyyden seuraukset ovat ennakoimattomat, minkä johdosta politiikassa kiinnitetään huomiota syntyvyyteen liittyviin kysymyksiin. Abortti tulkittaessa väestön määrän kontrollin keinona tulee abortti mukaan liberalistisen hallinnallisuuden politiikan intresseihin, koska abortti on keino vaikuttaa syntyvyyteen. Abortti poliittisena kysymyksenä liittyy näin ei vain lisääntymisoikeuksiin tai yksilöiden omiin intresseihin, vaan yhteiskunnan kollektiivisiin intresseihin, jotka ovat liberalistisen hallinnallisuuden keskiössä.

9. Yhteenveto

Tutkielmassa olen kehysanalyysin avulla selvittänyt millaisia kehyksiä 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajat rakensivat puheenvuoroissaan kansalaisaloitteen julkisessa kuulemistilaisuudessa Euroopan parlamentissa 10.4.2014. 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite pyrki muuttamaan Euroopan Unionin tutkimus- ja kehitysapurahoitusta. Tavoitteena oli kieltää ihmisalkioita tuhoava toiminta. Kehitysavun kontekstissa pyrittiin kieltämään abortin tukeminen suoraan tai epäsuorasti.

Puheenvuoroista tunnistin kolme keskeisen kehyksen kokonaisuutta, jotka analyysissäni muodostivat kansalaisaloitteen Erving Goffmanin kehysanalyysin mukaisen viitekehysten viitekehysten eli uskomusjärjestelmän. 'Yksi meistä' -keskeisen kehyksen kokonaisuus määritteli ihmisalkion olevan tasa-vertainen ihminen muihin ihmisryhmiin nähden. Epäjohdonmukaisuus -kehyksen kokonaisuus esitti Euroopan Unionin toiminnan olevan epäjohdonmukaista, koska ihmisalkion tulkittiin kansalaisaloitteen edustajien mukaan jo tunnustaneen ansaitsevan ihmisarvon Euroopan tuomioistuimen toimesta, minkä johdosta Euroopan Unionin tutkimus- ja kehitysapurahoitusta tulee muuttaa noudattaen samaa ihmisalkion arvon tunnustamista. Abortin määrittely -kehyksen kokonaisuudessa abortti määriteltiin olevan kamala asia. Abortti rajattiin kansalaisaloitteen toimesta seksuaali- ja lisääntymisoikeuksien ulkopuolelle ja abortti nähtiin kansanterveydellisenä ongelmana.

Tulkitsin 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroissa rakennettuja kehyksiä Michel Foucault'n liberalistisen hallinnallisuuden ja biopolitiikan vallanmekanismin teorian kautta. Tarkastelussa totuusdiskurssin ja tiedontuotannon asema biopolitiikan vallanmekanismin ja liberalistisen hallinnallisuuden taustalla oli keskeistä. Tulkitsen 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen asettaman vastakkainasettelun liittyvän vuonna 1994 Kairon konferenssissa tehtyihin väestöpoliittisiin linjauksiin asettaa lisääntymisterveys ja -oikeudet väestöpolitiikan keskiöön. Katolinen kirkko tulkitsi tämän abortin hyväksymisenä. Anti-genderismi on taustaltaan katolilainen yhteiskunnallinen liike, joka vastustaa muun muassa aborttia. Anti-genderismin on esitetty olevan vastaus Kairon konferenssille. Anti-genderistiseen liikkeeseen kuuluu kuitenkin myös muita kuin uskonnollisia toimijoita. Tulkitsen 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen olevan lähtökohdiltaan anti-genderistinen, vaikka se ei argumentoinnissaan nojaa niin sanottuun 'sukupuoli-ideologiaan', jota anti-genderistinen liike vastustaa. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen pohjalta perustettiin saman niminen organisaatio, joka on käyttänyt argumentoinnissaan 'sukupuoli-ideologian' ajatusta sitä vastustaen. Anti-genderismin menestyksen taustalla Euroopassa on tunnistettu olevan

taloudellisia sekä kansaan ja kulttuuriin liittyviä huolia globaalissa maailmassa. 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen edustajien puheenvuoroissa rakennettiin kehyksiä, jotka vaikuttavat nojaavan Kairon toimintaohjelmaan pyrkimyksessä edistää abortin rajoittamista, mikä ei ollut Kairon konferenssin tavoitteena.

Liberalistisen hallinnallisuudessa on keskeistä markkinoiden asettama totuus. Biopolitiikka käsittelee väestöön liittyviä ilmiöitä kuten syntyvyyttä. Matalaan syntyvyyteen on kiinnitetty Euroopassa huomiota poliittisena ongelmana, minkä vuoksi tulkitseen 'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen esiin nostaman vastakkainasettelun taustalla ei vain uskonnollisia syitä vaan kansalaisaloite sitoutuu osaksi laajempaa väestöpolitiikan suuntausta. Vastakkainasettelussa keskeistä on yksilöiden intressien ja kollektiivisten intressien tasapaino liberalistisen hallinnallisuuden näkökulmasta. Liberalistisen hallinnallisuuden tuottaman pelon kulttuurin tarkoitus on välttää riskejä. Syntyvyyden laskun seurauksia yhteiskunnalle ei voida ennakoida etukäteen tilastotieteen keinoin kuten biopolitiikassa ja liberalistisessa hallinnallisuudessa pyritään tekemään. Abortti liitettäessä syntyvyyden laskuun tulee abortti vastakkainasettelun keskiöön, koska liberalistisen hallinnallisuuden näkökulmasta abortti näyttäytyy näin riskinä yhteiskunnalle. Vastakkainasettelun toisella puolella on yksilön lisääntymisoikeudet.

Lähdeluettelo

Tutkimusaineisto

'Yksi meistä' -eurooppalaisen kansalaisaloitteen kuulemistilaisuus tallenne:

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/joint-meeting_20140410-0900-COMMITTEE-DEVELOPMENT-JURI-PETI_vd

Tutkimusaineistoon liittyvät lähteet

ICPD plan of Action:

https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/programme_of_action_Web%20ENGLISH.pdf
[ladattu 24.2.2021].

'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite

Liite 1: about us: <https://oneofus.eu/about-us/> [luettu 10.10.2020]

Liite 2: Our mission: <https://oneofus.eu/about-us/our-mission/> [luettu 10.10.2020].

Liite 3: Our vision: <https://oneofus.eu/about-us/our-vision/> [luettu 10.10.2020]

Liite 4: Manifesto. Cultural Platform "One of Us":

<https://oneofus.eu/wp-content/uploads/2019/08/MANIFESTO-CULTURAL-PLATFORM-ONE-OF-US-1-1.pdf> [luettu 10.10.2020]

Liite 5: Initiative explained: <https://oneofus.eu/about-us/initiative-explanation/> [luettu 10.10.2020].

Tutkimusaineistoon liittyvät asiakirjat

Liite 1: 'Yksi meistä' -eurooppalainen kansalaisaloite: https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2012/000005_fi [luettu 6.10.2020].

Liite 2: komission tiedonanto <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/FI/1-2014-355-FI-F1-1.Pdf> [luettu 6.10.2020].

Liite 3: komission tiedonanto liite <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/FI/1-2014-355-FI-F1-1-ANNEX-1.Pdf> [luettu 6.10.2020].

Tutkimuskirjallisuus

Conrad, Maximilian & Steingrímudóttir, Freyja (2016). A Tool for European Citizen's A Typology of ECI Organizers 2012-2015. Teoksessa Conrad, Maximilian, Katrin Böttger ja Annette Knaut (toim.) Bridging the Gap: Opportunities and Constraints of the European Citizen's Initiative. Baden-Baden Germany: Nomos, 112-127.

De Clerck-Sachsse, Julia (2012). Civil Society and Democracy in the EU: The Paradox of the European Citizens' Initiative, *Perspectives on European Politics and Society*. 13:3, 299-311.

Dietze, Gabriele & Roth, Julia (2020). Right-Wing Populism and Gender: A preliminary Cartography of an Emergent Field of Study. Teoksessa Dietze, Gabriele ja Roth, Julia (toim.) Right Wing Populism and Gender. *European Perspectives and Beyond*. Transcript Verlag, 7-21.

Foucault, Michel (2003). "Society Must Be Defended": Lectures At the Collège De France, 1975-76. Bertani, Mauro ja Fontana, Alessandro (toim.) Kääntäjä Macey, David. New York: Picador.

Foucault, Michel (2010a). Turvallisuus, alue, väestö: Hallinnallisuuden Historia: Collège De Francen Luennot 1977–1978. Kääntäjä Antti Paakkari. Helsinki: Tutkijaliitto.

Foucault, Michel (2010b). The Birth of Biopolitics: Lectures At the Collège De France, 1978–1979. Senellart, Michel (toim.) Kääntäjä Burchell, Graham. New York: Palgrave Macmillan.

Friesen, Elizabeth (2012). Challenging Global Finance: Civil Society and Transnational Networks. Hampshire: Palgrave Macmillan.

- Garbagnoli, Sara (2018). Italy as a lighthouse: Anti-gender protests between the “anthropological question” and national identity. Teoksessa Kuhar, Roman ja Paternotte, David (toim.) *Anti-Gender Campaigns in Europe: Mobilizing Against Equality 2018*. Maryland: Rowman & Littlefield International, 151-173.
- Goffman, Erving (1986). *Frame analysis: An Essay on the Organization of Experience*. Boston: Northeastern University Press.
- Graff, Agnieszka & Korolczuk, Elzbieta (2018). “Worse than communism and Nazism put together”: war on gender in Poland. Teoksessa Kuhar, Roman ja Paternotte, David (toim.) *Anti-Gender Campaigns in Europe: Mobilizing Against Equality 2018*. Maryland: Rowman & Littlefield International, 175-193.
- Hausmann, Melissa (2005). *Abortion Politics in North America*. Boulder, Colo: Lynne Rienner Publishers.
- Harvey, David (2008). *Uusliberalismin lyhyt historia*. Suomentaja Koskinen Kaisa. Tampere: Vastapaino.
- Kandyla, Anna & Gherghina, Sergiu (2018) What Triggers the Intention to use the European Citizens’ Initiative? The Role of Benefits, Values and Efficacy, *JCMS Volume 56. Number 6*, 1223–1239
- Kretschmer, Kelly (2014). Shifting Boundaries and Splintering Movements: Abortion Rights in the Feminist and New Right Movements. *Sociological Forum*, vol 29, No. 4, 893-915.
- Kuhar, Roman (2018). Changing gender several times a day: The anti-gender movement in Slovenia. Teoksessa Kuhar, Roman ja Paternotte, David (toim.) *Anti-Gender Campaigns in Europe: Mobilizing Against Equality 2018*. Maryland: Rowman & Littlefield International, 215-232.
- LeGates, Marlene (2011). *In their time. A history of Feminism in Western Society*. Routledge.
- Marchesi, Milena (2012), Reproducing Italians: contested biopolitics in the age of ‘replacement anxiety’, *Anthropology & Medicine Vol 19, No 2, August 2012*, 171-188.
- Mayer, Stefanie & Sauer, Birgit (2018). “Gender ideology” in Austria: Coalition around an empty-signifier. Teoksessa Kuhar, Roman ja Paternotte, David (toim.) *Anti-Gender Campaigns in Europe: Mobilizing Against Equality 2018*. Maryland: Rowman & Littlefield International, 23-40.
- Joachim, Jutta M. (2007). *Agenda Setting, the UN and NGOs: Gender Violence and Reproductive Rights*. Washington D.C. : Georgetown University Press.

- Mayer, Stefanie & Ajanović, Edma & Sauer, Birgit (2020). *Man, Woman, Family. Gender and the Limited Modernization of Right-Wing Extremism in Austria*. Teoksessa Dietze, Gabriele ja Roth, Julia (toim.) *Right Wing Populism and Gender. European Perspectives and Beyond*. transcript Verlag, 101-116.
- Parks, Louisa. (2015). *Social Movement Campaigns on EU Policy: In the Corridors and in the Streets*. Hampshire: Palgrave Macmillan UK.
- Paternotte, David & Kuhar, Roman (2018a). “Disentangling and Locating the “Global Right”: Anti-Gender Campaigns in Europe. *Politics and Governance* 2018, Volume 6, Issue 3, 6-19.
- Paternotte, David & Kuhar, Roman (2018b). “Gender ideology” in movement: Introduction. Teoksessa Kuhar, Roman ja Paternotte, David (toim.) *Anti-Gender Campaigns in Europe: Mobilizing Against Equality* 2018. Maryland: Rowman & Littlefield International, 1-22.
- Paternotte, David & Kuhar, Roman (2018c). The anti-gender movement in comparative perspective. Teoksessa Kuhar, Roman ja Paternotte, David (toim.) *Anti-Gender Campaigns in Europe: Mobilizing Against Equality* 2018. Maryland: Rowman & Littlefield International, 253-276.
- Plotka, Julian (2016). *From Concensus to Majoritarian EU-level Democracy? The ECI an example of Constitutional Change*. Teoksessa Conrad, Maximilian & Knaut, Annette & Böttger (toim.) *Bridging the Gap: Opportunities and Constraints of the European Citizen’s Initiative*. Baden-Baden Germany: Nomos, 169-198.
- Rao, Mahon & Sexton, Sarah (2010). Introduction: Population, Health and Gender in Neo-liberal Times. Teoksessa Sexton, Sarah ja Mohan, Rao (toim.) *Markets and Malthus: Population, Gender and Health in Neo-Liberal Times*. New Sage Publications Pvt. Ltd, 1-30.
- Saurette, Paul & Gordon, Kelly (2016). *The Changing Voice of the Anti-Abortion Movement: The Rise of “Pro-Woman” Rhetoric in Canada and the United States*. Toronto, Buffalo, London: University of Toronto Press.
- Risse, Thomas (2015). *European public spheres, the politicization of EU affairs, and its consequences*. Teoksessa Risse, Thomas (toim.) *European Public Spheres: Politics is Back*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Schoen, Johanna (2015). *Abortion after Roe*. Chapel Hill: The University North Carolina Press.

Sexton, Sarah & Nair, Sumati (2010). A Decade and More after Cairo: Women's Health in a Free Market Economy. Teoksesta Sexton, Sarah, ja Mohan Rao (toim.) Markets and Malthus: Population, Gender and Health in Neo-Liberal Times. Sage Publications Pvt. Ltd, 31-52

Stambolish-Ruhstorfer, Michael & Tricou, Josselin (2018). Resisting "gender theory" in France: A fulcrum for religious action in secular society. Teoksessa Kuhar, Roman ja Paternotte, David (toim.) Anti-Gender Campaigns in Europe: Mobilizing Against Equality 2018. Maryland: Rowman & Littlefield International, 79-98.

West, David (2013). Social Movements in Global Politics, Cambridge: Polity Press.

Muut lähteet

Kansalaisaloite hoitohenkilökunnanoikeudesta kieltäytyä abortista:

<https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/860> (luettu 6.5.2021).

Yle (2016). Puolaan ei tule täydellistä aborttikieltoa -parlamentti hylkäsi lakiesityksen:

<https://yle.fi/uutiset/3-9213061> [6.5.2021].

Yle (2018a). Oikeuskansleri Soini-kanteluista: Ulkoministerin osallistuminen abortinvastaiseen tilaisuuteen oli ongelmallista: <https://yle.fi/uutiset/3-10409833> [6.5.2021].

Yle (2018b). Näin kansanedustajat äänestivät Soinin luottamuksesta Selkeä tuki äänin 100–60: <https://yle.fi/uutiset/3-10416029> [luettu 6.5.2021].

Yle (2019). USA:n konservatiivit nakertavat aborttioikeutta pala kerrallaan: <https://yle.fi/uutiset/3-10681095> [6.5.2021].

Yle (2020). Puolassa perustuslakituomioistuin linjasi aborttioikeuden rajoittamisesta -Päätös tekee aborteista lähes mahdottomia <https://yle.fi/uutiset/3-11608556> [6.5.2021].